

HJEMME BEDST

FARVEL TIL DE FJERNE LANDE

Antropologer smider tropehjelmen og kaster sig ud i det private erhvervsliv
s.6 /

VIETNAM

VESTEN SPÆNDER BEN FOR FISKERI-EVENTYR

Danske fiskere: Danida-program skaber unfair konkurrence
s.24 /

REJSEBREV

BHUTAN: FLYVEFÆRDIG TORDENDRAGE

I kong Wangchuks Himalaya-rige er lykke vigtigere end penge. Alligevel er økonomien vokset så meget, at Danmark drobler støtten ned
s.14 /

udvikling

DANMARKS
GLOBALE MAGASIN

- NR 1 · 2011 · FEB/MAR · 38. ÅRGANG -

CLINTONS NYE DAGSORDEN

Diplomati og bistand skal gå hånd i hånd
s.46 /

UNGE I BENIN

“Vi er blevet gjort til grin”
Uddannelse giver fast arbejde – som benzinsælger
s.30 /

**GRATIS
ABONNEMENT**
– se inde i bladet –

De bidrager til dette nummer

VELKOMMEN TIL EN NY UDVIKLING

KÆRE LÆSER,

EFTER EN KORT UDGIVELSESPAUSE er vi stolte over at kunne præsentere "det nye *Udvikling*".

Vores ambition er at skabe et magasin med faglig tyngde, visuel elegance, appel til en bred læseskare og bidrag fra landets bedste skribenter og fotografer med speciale i udvikling og u-lande.

Vi relancerer *Udvikling* som "Danmarks globale magasin" og styrker dækningen af international politik og økonomi. Udviklingssamarbejde bør mere end nogen sinde dækkes med fokus på alle politikområder og verdensdele: Klimaforandringer skabt i Vesten påvirker landsbyer syd for Sahara, Brasiliens bilmarked overgår det tyske i størrelse, og Indien – landet med flest fattige – agerer stormagt på den geopolitiske scene.

Som konsekvens af vores globale profil er forsidehistorien i premiere-nummeret skrevet af USA's udenrigsminister Hillary Clinton. Vi bringer artiklen som led i et nyt redaktionelt samarbejde med det anerkendte amerikanske tidsskrift *Foreign Affairs*.

I det nye magasin stiller vi desuden skarpt på erhvervsområdet, som i de senere år har fået betydelig opmærksomhed i udviklingskredse. Og vi går i dybden med kulturstoffet, en naturlig kilde til fascination og inspiration – og en oplagt indgang til udvikling og u-lande for mange læsere.

Vores mål er fortsat at levere oplysende, væsentlige og balancerede artikler til vores kernelæsere. Samtidig rækker vi hånden ud til nye læsere, ikke mindst internationalt orienterede erhvervsfolk og studerende, som vi håber vil tage godt imod det nye magasin.

Redaktionen

Gerd Kieffer-Døssing
Cotonou, Benin

Udenrigsministeriets journalistpraktikant besøgte Afrika for første gang, da hun i efteråret researchede en historie om unge og beskæftigelse i Benin (side 30). Det bliver ikke hendes sidste tur syd for Sahara. "Afrika-sygen har ramt mig, og jeg spørger mig selv: Hvad har jeg lavet i Asien indtil nu?" siger hun.

Jonathan Bjerg Møller
Kastrup, Danmark

Den 32-årige fotojournalist har lavet reportager til *Udvikling* fra Bangladesh og Niger og var en smule overrasket, da han denne gang blev sendt til Kastrup på Amager. Det lykkedes ham dog at finde et eksotisk islæt i de velkendte omgivelser: To elefanter hugget i granit og en masse vejskilte med afrikanske stednavne (side 66).

Thorkil Green Nielsen
Sa Dec, Vietnam

Den erfarne udviklingsjournalist har rejst i Asien, Afrika og Sydamerika. I 2010 skrev han en debatbog om mad. Han kombinerede de to interesser, da han besøgte Vietnam for at lave en historie om fiskeindustrien (side 24). Her fik han også smagt pangasius-fisken, som i stor stil eksporteres til Danmark.

“Lad mig være den første til at byde jer velkommen – som tanzaniere og ikke som flygtninge.

Lawrence Masha
indenrigsminister, Tanzania
– da de første af i alt 172.000
burundiske flygtninge for nylig
fik tanzanisk statsborgerskab.

Indhold

DANMARKS GLOBALE MAGASIN

- NR 1 · 2011 · FEB / MAR · 38. ÅRGANG

Fodbold-
legendernes
land
s.10 /

Samfundsansvar
giver bonus
s.42 /

udvikling

UDVIKLING

FN: Verden svigter udsatte mænd s.4 /

Rejsebrev: Bhutan skal stå på egne ben s.14 /

Benins unge kæmper mod arbejdsløshed s.30 /

172.000 burundiere får tanzanisk pas s.33 /

Fotos: Burmas befolkning i jerngreb s.34 /

POLITIK

COP17 i Sydafrika skal redde klimaet s.20 /

24 timer med sydsudanesiske radioreporter s.22 /

De fem vigtigste valg i verden s.41 /

Hillary Clinton om global udvikling s.46 /

Kronik: Omvæltning af verdensøkonomien s.60 /

Clinton og den kloge magt s.46 /

ERHVERV

Antropologer lægger tropehjelmen på hylden s.6 /

Vesten bremser fiskeri-succes i Vietnam s.24 /

Erhvervsledere: Samfundsansvar betaler sig s.42 /

Danida lancerer ny plan for vækst i u-lande s.45 /

Cleantech er mere end et eksporteventyr s.58 /

KULTUR

Surinam: Ex-koloni med brillante boldspillere s.10 /

Kunstneren Danh Vo har genfundet Vietnam s.52 /

Anmeldelse: Lærebog om Latinamerika s.55 /

Ambassadørens rejsetips fra Bolivia s.63 /

Faret vild på Ugandavej: Afrika på Amager s.66 /

FASTE SIDER

Quiz: Vinderne af Udviklingsprofetquiz 2010 s.56 /

Debat: Østtimor, sødkartofler og Afrika-bog s.59 /

Navne: Mimi Jakobsen i Danidas Styrelse s.64 /

Asiatisk Plads: Kort nyt om Danida s.65 /

Fremblik: Karneval og kvinde-kamp s.67 /

s.60 /

KRONIK: ALMISSERNES TID ER FORBI

Mange u-lande er blevet uafhængige af Vesten. Nu skal de stå til ansvar over for deres egne befolkninger.

3/

s.34 /

ÅR 50 I ET LUKKET LAND

Burma i billeder: Nyt navn, nyt flag, nyt parlament – og alt ved det gamle.

s.24 /

VESTEN BREMSER FISKE-EVENTYR

Vietnams fiskerisektor har hjulpet tusinder ud af fattigdom, men lobbyister i EU og USA brokker sig.

Dyrk din have i storbyen

TJEN PENGE, spis nok og gør noget godt for klimaet.

Sådan kunne fremtiden se ud for millioner af mennesker, der lever i verdens byer, hvis de bruger deres tage, balkoner og åbne pladser til at dyrke grøntsager, krydderurter og andet grønt.

Det mener FN's Fødevare- og Landbrugsorganisation (FAO), som nu forsøger at udbrede idéen om urbant landbrug. Et fænomen, der allerede praktiseres i flere afrikanske byer, hvor familier med små byhaver dyrker mad både til sig selv og til at sælge. Ifølge FN bor over halvdelen af klodens indbyggere i byområder. • /ULM

FOTOS: COLOURBOX (NEDERST) & THOMAS BORBERG/POLFOTO

FN: Verden svigter udsatte mænd

Kønsroller er under forandring, og den humanitære bistand skal tage hensyn til mænds kønsbetingede problemer, mener FN's Befolkningsfond.

AF **ULRIKKE MOUSTGAARD**

■ **NÅR KLODEN RAMMES AF** væbnede konflikter eller humanitære katastrofer, har verdens øjne i årevis især rettet sig mod kvinder og piger som ofre.

Men mænd og drenge er også udsatte under katastrofer og voldelige konflikter. De bliver voldtaget. De bliver gjort til børnesoldater. Og de er ofre for kønsbetinget vold, når de bliver udpeget og slået ihjel på grund af deres køn, som det skete under 1990'ernes etniske udrensninger i Bosnien-Herzegovina. Men mænd og drenge har ikke det internationale samfunds bevågenhed i samme grad som kvinder og piger.

“Udviklingen har ikke givet sig udslag i en vedvarende kampagne for at bekæmpe vold mod mænd og drenge.”

Sådan lyder det i den seneste årsrapport fra FN's Befolkningsfond (UNPFA), *The State of the World Population*, som udkom i efteråret 2010.

Rapporten påpeger, at mænd i årevis har været “det usynlige køn” for FN. Eksempelvis når FN's Sikkerhedsråds resolutioner taler om at beskytte “civile” – et ord, der i praksis ofte

kun bruges i sammenhænge, hvor “det stort set kun er beregnet på at sætte fokus på vold mod kvinder og piger”, som det lyder i rapporten.

TRUSSEL MOD MÆND

Med rapporten slår UNPFA et slag for, at tiden er moden til at tage fat i mænds køns-specifikke problemer.

“Mænd er i stigende grad blevet involveret i ligestillingssspørgsmål, især på området med seksuelle og reproduktive rettigheder (blandt andet ret til prævention og seksualoplysning, red.). Men det har mest været på sidelinjen som partnere til kvinderne. Det nye er, at mænd nu også ‘har fået et køn’,” siger Bjarke Oxlund, antropolog og maskulinitetsforsker med speciale i køn og u-lande.

“Det har ikke vist sig særligt effektivt kun at inddrage mænd i rollen som partnere. For mænd synes ikke, det er interessant – som om de ikke var værdige til støtte i deres egen ret,” siger han.

Denne pointe går igen i UNPFA's rapport, hvor man kan læse, hvordan det globale kvinderettighedssprog skabte problemer for udsatte mænd i Uganda. De følte sig hjælpeløse efter

> et væbnet tyveri af alt deres kvæg. De forstod derfor ikke, hvorfor styrkelse af kvinderne – *empowerment* – stod i centrum for hjælpen.

“Empowerment lyder truende for en mand – som om kvinderne vil tage al magten fra ham,” siger en ugandisk politiofficer i rapporten.

ROLLER SKIFTER

Selv spår UNPFA, at et øget fokus på mænd “ikke kommer uden kontroverser”. Mange kvindeorganisationer frygter, at det vil betyde mindre fokus på kvinder.

Men det er nødvendigt, for kønsrollerne er under forandring, siger rapporten. Eksempelvis deltager kvinder i dag aktivt i væbnede konflikter. Og mænds roller trues, eksempelvis når de bliver fordrevet under en konflikt, bor i flygtningelejre og ser, at kvinderne overtager ansvaret for familiens økonomi og beskyttelse.

Derfor opfordrer UNPFA til, at det internationale samfund nu retter blikket mod mændene. Det vil også hjælpe kvinderne. For ifølge rapporten, der anerkender, at kvinder stadig er meget sårbare, vil flere afmægtige mænd føre til mere vold mod kvinder. •

Forskere frygter bistandschok

Det kan være fatalt for et modtagerland, hvis udviklingsbistanden skæres for kraftigt og for hurtigt væk, viser ny forskning.

DANMARK SKAL I DE KOMMENDE ÅR sige farvel til Bolivia, Nicaragua (billedet) og en række andre af de lande, Danida samarbejder med. I løbet af 2011 skal antallet af partnerlande reduceres fra 26 til 15.

Her kan det være en god strategi at udfase hjælpen langsomt – og at klare det med andre donorlande. For det kan få katastrofale følger for et udviklingsland, hvis donorpenge forsvinder for hurtigt.

Det siger en ny rapport, hvor amerikanske forskere har sammenholdt ændringer i bistanden med samfundsudviklingen i 139 modtagerlande fra 1981 til 2005.

Studiet viser, at hvis mange penge forsvinder på én gang, kan et modtagerlands interne magtbalance forrykke sig voldsomt og skabe voldelige konflikter. Et fænomen forskerne kalder “bistandschok”.

TÆNK JER OM

Det skete ifølge studiet i Mali i 1990, hvor et sådant bistandschok, der fjernede 30 procent af statsbudgettet, førte til væbnet opgør mellem landets regering og opposition. Samme mønster har forskerne fundet i 14 andre lande.

Derfor advarer de donorlande mod at lave for store ændringer uden at koordinere det med andre bistandsgivere.

“Vores resultater bør få politikerne til at tænke sig om, før de ændrer bistandsprioriteringerne. De bør også give anledning til større vilje til at koordinere bistanden med andre donorer”, skriver forskerne i rapporten. • /ULM

Rapporten *Foreign Aid Shocks as a Cause of Violent Armed Conflict* udkom i efteråret 2010 og er skrevet af forskere fra Harvard University og Brigham Young University i USA.

Bred opbakning til udviklingsbistand

DANSKERNES “BISTANDSVILJE” ER STÆRK: Tre ud af fire adspurgte (76 procent) er tilhængere af, at Danmark giver bistand til udviklingslandene. Det viser en ny meningsmåling om befolkningens holdning og kendskab til udviklingsbistanden.

Undersøgelsen viser, at et positivt syn på bistand hænger sammen med en holdning om, at vi er moralsk forpligtet til at hjælpe andre. Det argument er de fleste, der deltog i meningsmålingen, enige i. Den næstvigtigste faktor er, at udvikling kan være med til at begrænse konflikter og dermed skabe stabilitet i verden. Omvendt hænger et kritisk syn på bistanden sammen med en holdning om, at størstedelen af bistanden ender i de forkerte lommer, eller at den er nytteløs, fordi problemerne i u-landene er så store.

Målingen blev gennemført af analyseinstituttet Epinion i november 2010. • /ULM

DA ANTROPOLOGEN SMED TROPEHJELMEN

Nutidens antropologer har kastet sig ud i erhvervslivet, hvor deres ekspertise er guld værd, når forbrugernes adfærd skal læses. Men fagets autoritet står på spil, advarer eksperter.

6/

AF ANNA MOGENSEN

■ STEN HAGBERG ER ANTROPOLOG af den slags, alle kender.

Gennem et kvart århundrede har han indgående studeret burkinsk lokalpolitik. Tilbragt mere end seks år i landet. Kendt politikerne, siden de var unge. Han ved, hvordan de tænker. Og hvad befolkningen tænker om dem. Han har talt med de lokale på deres eget sprog, *dyula*. Han kender deres kultur så godt, at han betragter Burkina Faso som sit andet hjemland.

Det langvarige feltarbejde over flere år i en fremmed kultur med nære relationer til lokalbefolkningen karakteriserer den klassiske antropolog som Sten Hagberg, der til daglig er professor i antropologi ved Uppsala Universitet i Sverige og præsident i Euro-African Association for Anthropology of Social Change and Development, som formidler dialog mellem antropologer og udviklingsorganisationer.

Men i dag ligner langt fra alle antropologer Sten Hagberg. Skæbnens ironi er, at u-landsantropologien, som vi kender den, selv er blevet et fænomen, der er værd at studere, fordi det er under stor forandring – og måske i fare for at forsvinde.

Forandringerne i faget tog fart i 1980'erne, hvor der blev gjort grundigt op med videnskabens og dermed antro-

“

En af de største ændringer i faget er en bevægelse væk fra de store, universelle spørgsmål om menneskets natur.

Martijn van Beek
lektor, ph.d., Aarhus Universitet

pologens entydige svar og klare anbefalinger til de fattige landes udvikling. Antropologien skiftede kurs fra udelukkende at handle om det eksotiske og fremmede, og det gik op for antropologerne, at deres metode, feltarbejdet, også kunne anvendes til undersøgelser i offentlige organisationer og private virksomheder herhjemme.

I dag er det kun de særligt dedikerede, der rejser ud i det langvarige feltarbejde og engagerer sig i udviklingsarbejde, mener Ole Høiris, docent ved Afdeling for Etnografi ved Aarhus Universitet og forfatter til den nye bog *Antropologiens idéhistorie - 2500 års konstruktion af os selv og de fremmede*.

“Der er stadig nogle få, der gerne vil lave u-landsantropologi, men det er ikke mit indtryk, at de er dominerende.

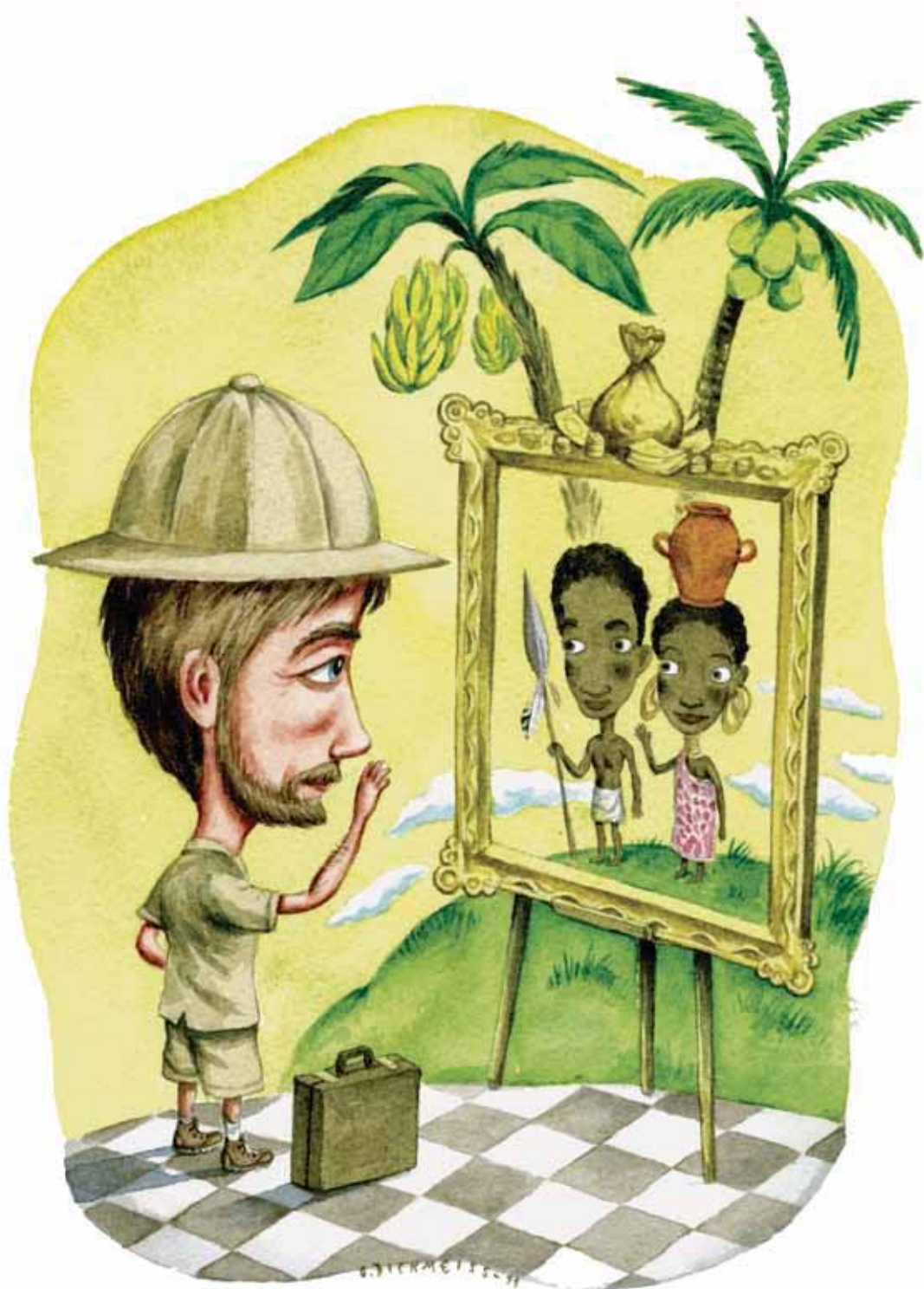
Globalisering og moderne medier har gjort, at man ikke har den samme idé om det eksotiske og spændende derude som tidligere,” siger han.

DE ANDRE ER FORSVUNDET

I 1980'erne sprængte det postmoderne gennembrud den objektive sandhed i atomer, og alt blev relativt. Skellet mellem “dem” og “os” forsvandt sammen med marxismen og andre teorier, som entydigt havde kunnet forklare, hvordan verden hang sammen. Det var hovedårsagen til, at antropologerne i stort tal begyndte at bruge deres ekspertise i det private erhvervsliv og offentlige institutioner herhjemme frem for at rejse ud til fremmede folkeslag og eksotiske kulturer, vurderer Ole Høiris.

“Det centrale for det, der sker for antropologien i 80'erne, er, at der ikke længere er nogen stor historie om “de fremmede”. Hvor vi hidtil kunne gøre dem til objekter for vores globale historie, kræver de i dag at være subjekter i deres egen historie. Og de kræver at være aktivt part i den globale historie, så vi alle sammen er en del af den fælles globalisering,” forklarer han.

Forandringerne får konsekvenser for de antropologer, som er rejst til

u-landene for at engagere sig i at forbedre sundhed, bekæmpe fattigdom og sikre civilbefolkningens rettigheder.

“Der er kommet en usikkerhed, fordi alle har ret i den måde, de gør det på. Man kan ikke længere tale om, at et samfund er underudviklet, og det kan være svært at skelne mellem social armod og eksotisk kultur, som folk skal have lov at have i fred. Den imperialistiske skråsikkerhed, som folk drog ud i

verden med, er der ikke længere,” siger Ole Høiris.

Ændringerne i tidsånden betyder, at flere antropologer bliver hjemme. Samtidig går antropologi fra at være et mande- til at være et kvindefag.

“Det har altid været et problem for pigerne at rejse et halvt år ind i junglen. I det mindste dengang. Feltarbejderne blev lagt helt anderledes. Jo flere piger der kom til, jo mere civiliserede egne

tog de til. Det havde formentlig noget at gøre med et fastgroet kønsrollemønster, hvor de stadig havde forpligtelser i forhold til en familie og fyren derhjemme,” fortæller Ole Høiris.

ANTROPOLOGI FRA 9 TIL 5

De nye jobmuligheder herhjemme opstod i første omgang i offentlige organisationer, men også det private erhvervsliv fik øjnene op for, at antropologernes metoder

> - feltarbejde, deltagerobservation og interviews - kunne bruges til at komme tæt på kunderne og forbrugerne. Der findes ikke tal på, hvor mange antropologer der i dag arbejder i private virksomheder, men efterspørgslen er stadig stigende.

“Virksomhederne bruger antropologerne, fordi de ikke har råd til andet. Men der er ikke tale om, at alle antropologer nu skifter spor, og hele faget skifter identitet. Der er bare kommet endnu en farve på paletten. Man kan ikke forstå, hvordan nutidens verden fungerer uden at have så centralt et felt som erhvervslivet med i billedet,” forklarer Steffen Jöhncke, seniorrådgiver og leder af konsulent- og kursusvirksomheden Antropologisk Analyse ved Københavns Universitet, der er sat i verden for at styrke samarbejdet mellem antropologerne og erhvervslivet.

Om antropologen undersøger brugeradfærd i Herning eller religiøs identitet blandt minoriteter i Honolulu er i princippet ligegyldigt for arbejdsmetoden. For antropologens opgave er at stille de samme kritiske og undersøgende spørgsmål i alle sociale og kulturelle sammenhænge.

Men derved risikerer antropologerne samtidig at afskrive det ypperste, de har at byde på, nemlig autoriteten til at skue ud over verden og give os indsigt i vores adfærd, behov og værdier, vurderer Martijn van Beek, lektor og ph.d. ved Afdeling for Antropologi og Etnografi ved Aarhus Universitet.

“Vi ser en bevægelse væk fra det langvarige, dybdegående feltarbejde over til en antropologi, der i stigende grad laves fra 9 til 5. Antropologien ændres fra at gå meget dybt ind i den for-

ståelse, som mennesker fra forskellige samfund har af deres egen verden, til at blive en tyndere, hurtigere og mere overfladisk form for forskning,” siger han.

MERE FART, MINDRE DYBDE

Konsulenthuset Red Associates i København har siden 2005 brugt antropologisk metode og analyse til at fortolke forbrugerne for private virksomheder. En af deres kunder er Coloplast A/S, der udvikler og sælger produkter og serviceydelser inden for sundhedspleje. Varens kvalitet afhænger af brugernes feedback, og den kan antropologer skaffe via interviews, observationer og samtaler med patienter, pårørende, læger og sygeplejersker. Feltarbejde, analyse og købmændskab er nøgleord for erhvervsantropologer, som både skal forbedre produkter for forbrugerne og skabe økonomisk gevinst for deres kunder.

Selv om marxisme og andre “store” teorier blev erklæret døde i 1980’erne, er netop teori forudsætningen for et succesfuldt samarbejde mellem antropologerne og erhvervslivet, mener Filip Lau, der er partner i Red Associates.

“Vi står ikke ude hos en kunde og taler om Marx, men det er ofte ham, vi bruger,” siger han. “Mange konsulenthuse og virksomheder begynder at bruge antropologiske metoder i deres arbejde med at udvikle nye produkter, men helt konsekvent bruger de ikke de antropologiske teorier, og uden teori er din data blind. Jeg bliver meget ofte skuffet over kvaliteten af den analyse, der kommer ud af det feltarbejde, som virksomhederne laver, fordi man ikke har teori til at analysere data med.”

Når opdraget bliver kommercielt, går tingene meget hurtigere end i den klassiske antropologi.

Filip Lau
partner, Red Associates

Det ændrer dog ikke ved, at tid er en knap ressource for erhvervsantropologer.

“Når opdraget bliver kommercielt, går tingene meget hurtigere end i den klassiske antropologi. Vi rykker med en anden hastighed, og det går ud over den dybde og refleksion, der er i analysen. Det er en af de kameler, man skal sluge som antropolog i det her job,” forklarer Filip Lau.

OP I NÆSTEBORENE

Selv om antropologi foregår på markedsvilkår, skal man holde fast i det langvarige, intensive feltarbejde, hvor antropologen kravler helt op i næseborene på sine kilder, for hvis det skrumper ind til nogle dages besøg og automatiserede spørgsmål, risikerer man at give køb på sin antropologiske autoritet, mener Martijn van Beek fra Aarhus Universitet.

“En af de største ændringer i faget,” siger han, “er en bevægelse væk fra de store, universelle spørgsmål om menneskets natur til et meget mere snævert fokus på et bestemt resultat. Det sker i takt med en tendens hen imod konsulentbaseret forskning, hvor man i bedste fald har tre måneder til at løse en opgave og komme med anbefalinger til forbedring af et produkt.”

“Ønsket for en bedre fremtid er,” fortsætter Martijn van Beek, “at der findes en bedre balance mellem det langvarige feltarbejde og det tidsbegrænsede, snævert fokuserede. Desuden skal vi have en dialog om, hvordan erfaringerne fra det nye samarbejde med erhvervslivet bruges til at udvikle vores fag og forskning.” • ANNA MOGENSEN ER

FREELANCEJOURNALIST

MANGE ANTROPOLOGER HAR VINKET FARVEL TIL DE FREMMEDE FOLKESLAG OG BRUGER I STEDET DERES EKSPERTISE I DET PRIVATE ERHVERVSLIV. HER KONSULENTHUSET RED ASSOCIATES I KØBENHAVN.

Lær at dyrke grøntsager og opdrætte kyllinger

- det giver øget fødevarerikkerhed for landbefolkningen i udviklingslandene

Foto: Nguyen Phi Thuong.

ADDA – en dansk landbrugs-NGO

ADDA – Agricultural Development Denmark Asia er en dansk NGO, hvis fornemmeste mission er at igangsætte en bæredygtig landbrugsudvikling i udviklingslande. Organisationen blev stiftet i 1994 af en gruppe danskere med personlige relationer til Cambodia og Vietnam og med særlig interesse for landbrugsudvikling. ADDA er i dag engageret i en række udviklingsprojekter i Asien og Afrika, nærmere bestemt Cambodia, Vietnam og Tanzania.

ADDA's grundidé er at yde "hjælp til selvhjælp" for derved at:

- Igangsætte landbrugsudvikling, der hjælper fattige bønder med at øge deres indkomst.
- Formidle viden, der forbedrer levevilkårene for landbefolkningen.
- Fremme ligestilling køn og folkeslag imellem.

Projekter får landbefolkningen væk fra fattigdommen

ADDAs metode er undervisning og træning af landbefolkningen, der giver et solidt fagligt fundament, ofte kombineret med "Women Empowerment", det vil sige særlig fokus på landbokvinderne. Bøndernes læring foregår via markskoler og efterfølgende opstart af selvhjælpsgrupper. Opsparing og udlån i gruppen giver udvikling og muligheder. Det betyder næsten altid stor fremgang for hele familien, som kommer ud af den værste fattigdom.

Foto: Bodil Pallesen.

Landbokvindeprojekt i Cambodia forbedrer kvinders livsvilkår

Projektet, der modtager støtte fra Danida, har fokus på forbedring af kvinders livsvilkår i provinsen Siem Reap i Cambodia. Kvinderne som deltager i projektet tilhører den fattigste del af befolkningen. Det hele begynder med, at kvinderne starter i markskoler. Her lærer de om dyrkning af grøntsager og opdræt af små husdyrhold. Siden hen danner kvinderne selvhjælpsgrupper, som på sigt udvikler sig til kooperativer, såkaldte andelsgrupper. Grupperne ligner dem, vi dannede i Danmark for mere end 100 år siden med stor succes.

Foto: Bodil Pallesen.

ADDA modtager støtte til projektaktiviteter fra Danida, EU og Verdensbanken samt fra private sponsorer.

Læs mere om vores projekter i Cambodia, Vietnam og Tanzania på vores hjemmeside: www.adda.dk, hvor du også kan tilmelde dig ADDAs nyhedsbrev og tegne medlemskab af ADDA.

DEN HOLLANDSKE FODBOLD-
STJERNE CLARENCE SEEDORF
ER FØDT I SURINAM.

Surinam

HER FØDES HOLLANDS FOLDBOLDLEGENDER

Gammel plantagekoloni i Sydamerika med kæmpeskildpadder, kriminel præsident og knalddygtige fodboldspillere.

AF LOUISE WINDFELD-HØBERG

■ VELKOMMEN TIL SURINAM. Selvom vi kun rejser i tankerne, så tag alligevel frakken af, for vi er kun få grader nord for Ækvator, og her er 30 grader varmt året rundt.

Syd for os ligger Brasilien, mod vest Guyana og mod øst Fransk Guyana. Hvis du kan høre bølgeskvulp, er det Atlanterhavet. Derude på de mørkeblå bølger sejlede Christoffer Columbus rundt med sine mænd i 1498, og han var den første, der beskrev Surinams kyst for europæerne.

Siden blev området, der er fire gange så stort som Danmark, overtaget af Spanien, og efterhånden skød talrige hollandske handelsstationer op. I 1667 blev landet en hollandsk koloni og var det frem til uafhængigheden i 1975. Det officielle sprog er stadig hollandsk.

“

Befolkningen er et etnisk og religiøst kludetæppe, der afspejler landets tidligere rolle som plantagekoloni.

Hovedstaden hedder Paramaribo, og her finder vi Surinams eneste biograf. Godt halvdelen af landets befolkning på en halv million indbyggere bor her. Pas på, når du skal over gaden, for de kører overraskende nok i venstre side. Paramaribo ligger ikke langt fra kysten,

“RET FÆRDIGHED, PLIGT, TROSKAB.” STÅR DER PÅ SURINAMS VÅBENSJOLD, DER LIGESOM DANMARKS ER FLANKERET AF TO VILDMÆND - DOG AF INDIANSK ÆT.

hvor kæmpeskildpadder hvert år kommer op for at lægge deres æg.

Bortset fra landbrug og den stigende turisme i regnskoven sydpå tjener Surinam penge på at sælge bauxit, der bruges til at lave aluminium, og som udgør 70 procent af eksportindtægterne. Den gennemsnitlige indkomst pr. indbygger er 4.300 dollars, lige så meget - eller lidt - som i Ægypten.

FOLDBOLD-REPUBLIK

Læg mærke til folk på gaden. Asiaterne i alle afskygninger, mulatter, og så er der dem med blondt hår og blå øjne. Befolkningen er et etnisk og religiøst kludetæppe, der afspejler landets tidligere rolle som plantagekoloni, hvor man importerede slaver fra det nuværende Indonesien og Indien.

Det smitter af i maden, som er blandt de mest varierede kreolske køkkener i verden. Hvad med en gang *vatapa* (krydret fisk og skaldyr med grønsager) eller *goedangan* (blandet salat med kokosdressing)?

Det var befolkningen, vi kom fra. Der bor 350.000 surinamere og deres nære efterkommere i den gamle kolonimagt, Holland. Nogen af dem er fantastiske sportsfolk, særligt inden for fodbold.

Legender som Frank Rijkaard og Ruud Gullit har begge surinamske aner. Og Clarence Seedorf, der spiller for AC Milan og som den eneste spiller har vundet Champions League med tre forskellige hold, er født i Surinam.

PRÆSIDENT I NARKOSAG

Surinam er et demokrati. Seneste valg var i sommeren 2010. Præsidenten er den 64-årige Desi Bouterse. Han er en kontroversiel person, som i 1999 blev idømt 11 års fængsel i absentia i Holland for narkokriminalitet.

Før Bouterse blev folkevalgt, stod han i to omgange i spidsen for militærdiktaturer i 1980'erne og 1990'erne.

I dag står han midt i sin anden rets sag i Surinam, hvor han er anklaget for mord på fem journalister og 10 politiske aktivister i 1982. Men hvis han dømmes, kan han regne med at blive benådet. I hvert fald så længe han er statsleder. •

LOUISE WINDFELD-HØBERG ER SKRIBENT FOR WEEKENDAVISEN OG BOSAT I NEPAL.

Afrikansk VM set fra børnehøjde

12/

MENS AFRIKA-INTERESSEREDE GRUBLER OVER, om fodbold-VM i sommer gavnede kontinentet, har de fået en film, der vil minde dem om det håb om forandring, mange følte under VM-forberedelserne for et år siden.

Britiske Deborah Gardner-Patersons spillefilmdebut *Africa United* følger tre rwandiske børn, som beslutter sig for at gå over 4.000 kilometer mod syd fra Kigali til Johannesburg for at deltage i VM's åbningssceremoni.

"Vinder i tillægstiden på charme, farver og humor," skriver en britisk anmelder.

• /MM

Deborah Gardner-Paterson: *Africa United*. 88 minutter, engelsk. Dvd kan købes på www.amazon.co.uk fra 28. februar. www.africaunitedmovie.com.

På udkig efter kunst og udvikling

HVORDAN KAN KUNST være med til at styrke udviklingsarbejdet?

Billedkunstnerne Nynne Haugaard og Nikolaj Kilsmark tog til Nepal for at undersøge sagen. I to år arbejdede de for Mellemfolkeligt Samvirke, Center for Kultur og Udvikling (CKU) og i samarbejde med nepalesiske kunstnere og aktivister. De zoomede ind på fælles træk og problemer, der går på tværs af landsgrænser, heriblandt køn, civile rettigheder og klimaforandringer.

Resultatet er bogen *Wish you were here!*

"Vi synes, at kunst og udvikling er et godt makkerpar, og bogen er et billede på overlappet mellem de to felter," siger Nynne Haugaard.

Hun suppleres af Nikolaj Kilsmark:

"Vi ser bogen som et sammenhængende udtryk, selvom den består af en blanding af spørgeskema, udviklingspolitiske rapporter, teoretiske tekster og kunstneriske bidrag som essays, postkort og fotos."

Også en række andre kunstnere og udviklingsekspertter har bidraget til bogen.

"Vi håber at rykke nogle grænser og vise, at kunst kan være mere end symbolkunst i et galleri," fortæller Nikolaj Kilsmark. • /GK

Nynne Haugaard og Nikolaj Kilsmark: *Wish you were here!*

Revolver Publishing, engelsk, 177 sider, 200 kroner. Kan købes på www.art4change.info og i Arnold Busk-boghandler.

De første sønner af globaliseringen

TRE DANSKE OG TRE ARABISKE FOTOGRAFER har sat sig for at skildre hverdagen for unge arabiske og danske mænd, som deler køn, alder og samtid, men lever på hver sin side af kulturkløften mellem Vesten og den arabiske verden.

Deltagerne er Souhil Baghdadi, Michel Sa-yegh, Ahmad Hayman, Mads Nissen, Christian Als og Nikolai Linares.

Bag projektet står Det Dansk Egyptiske Dialog Institut i Kairo, som er støttet af Udenrigsministeriet. • /MM

Young Men, *Den Sorte Diamant*, www.kb.dk/da/dia. Frem til 1. april. Gratis adgang. Se billederne: www.berlingske.dk/verden/young-men-unge-maend.

Anstændigt arbejde - Tak!

For et par år siden var den gode nyhed på bistandsfronten: Antallet af børn der dør, inden de er fyldt 5 år, var på verdensplan reduceret med over 3 millioner. Men er det nu ubetinget en god nyhed?

Det er ret enkelt: Jo flere der er om kagen, desto mindre er der til den enkelte. Derfor er det helt afgørende, at der sker en fordeling af goderne. Det bidrager fagbevægelsen til, ligesom et socialt sikkerhedsnet er vigtigt. Ellers fødes børn af ludfattige familier til et liv i ekstrem fattigdom. Hvert enkelt barn skal have omsorg, uddannelse og senere et arbejde, og det forudsætter alt sammen, at forældrene har arbejde. Derfor giver det mening at stimulere en udvikling, der skaber flere job. De store spørgsmål er: Hvordan? Hvilke job? Og til hvem?

Vækst er ikke nok

Når middelindkomsten stiger i et land, betyder det ikke automatisk, at befolkningen er blevet rigere. Tværtimod. Ofte medfører blind vækst rovdrift på ressourcerne, miljøsvineri og social ustabilitet. Det gælder også på arbejdsmarkedet. En virksomhed kan ikke betale højere lønninger, end produkti-

viteten og indtjeningen tillader. Men velfærd og tryghed udebliver, hvis ejerkredsen suger alt overskud ud af virksomheden uden at investere i maskiner, knowhow og ansatte. Det er i det spændingsfelt, Ulandssekretariatet arbejder.

Vi støtter udvikling af de helt basale færdigheder for tillidsfolk, lige fra hvordan man organiserer et møde, laver et referat, kontakter medlemmerne og bygger demokratiske strukturer, - til komplekse arbejdsmarkedsanalyser, overenskomstforhandlinger, opbygning af undervisningsstrukturer og erhvervsfaglige uddannelser og udvikling af arbejdsmarkedslovgivning. Det sidste gør vi i partnerskab med både arbejdsgivere og arbejdsministerier.

Ulandssekretariatets bistand

Ulandssekretariatet tager udgangspunkt i erfaringer med social dialog, forhandling og innovation i Danmark, i tæt samarbejde med LO

og FTF og de enkelte fagforbund. Vi har lokale og nationale partnerorganisationer over hele verden, og vi har et verdensomspændende netværk af ressourcepersoner og specialister i arbejdsmarkedsforhold.

Arbejde og udvikling

Når krisen kradsrer i Danmark, hvad taler vi så om? Job, produktivitet og vækst. Det skal vi også gøre i udviklingslandene. Af hensyn til de fattige - og af hensyn til os selv. Mennesker med arbejde, en løn de kan leve af og social mobilitet har overskud til at sende deres børn i skole, stille krav til politikere og udvikle deres eget lokalsamfund. De migrerer ikke, ønsker bare fred og ro til leve deres liv. Et bæredygtigt arbejdsmarked og anstændigt arbejde er forudsætningen for den udvikling.

Mads Bugge Madsen
Sekretariatsleder

Ulandssekretariatet
LO/FTF Council

Ulandssekretariatet er den danske fagbevægelses bistands- og udviklingsorganisation. Vi arbejder for at fremme demokrati, arbejdstagerrettigheder og arbejdsmiljø og for at bekæmpe fattigdom i udviklingslandene. Det gør vi ved at gennemføre projekter, som styrker fagbevægelsen i Afrika, Asien, Latinamerika og i den Arabiske verden. Få mere information om vores arbejde på Ulandssekretariatet.dk

Bhutan:

FLYVEFÆRDIG TORDENDRAGE

14/

Happiness i Himalaya. Det lille kongedømme Bhutan er klar til at stå på egne ben, og Danida drosler derfor ned for udviklings samarbejdet. Rygraden i landets vækst er ... sne.

Rejsebrev

■ Efter 30 års udviklingssamarbejde skruer Danmark ned for bistanden til Bhutan, der gennem de seneste år har opnået imponerende resultater. Danidas Styrelse har besøgt Tordendragens Land for at tage et kvalitetstjek på, hvordan samarbejdet med Danmark har bidraget til dragens flyvefærdigheder. Journalist Bo Simonsen fra Danida rejste med. •

■ "I NATIONALFORSAMLINGEN DISKUTERER VI IKKE POLITIK," oplyser Jigme Tshultim, formand for de 47 folkevalgte medlemmer af Bhutans nationalforsamling. Dem vender vi tilbage til.

Bhutans unge demokrati er ikke sådan at blive klog på, og det handler denne historie om.

Den handler også om, hvordan Danmark gennem tre årtier har bistået bjerglandet Bhutan med at nedbringe fattigdom og til en fredelig overgang fra en altdominerende kongemagt til demokrati.

Kan du kapere en positiv – men ikke uproblematisk – udviklingshistorie, så læs videre!

Først nogle fakta: Bhutan (der lokalt slet ikke hedder Bhutan, men *Druk Yul* – Tordendragens Land) er lidt mindre end Danmark. Der findes ikke ét eneste trafiklys i landet. Til gengæld er der over 8.000 vejsving på den ensporede, men det meste af vejen asfalterede strækning fra hovedstaden Thimphu til den østlige grænse. Ellers er store dele af landet kun tilgængeligt via flere dages fodrejse på stejle bjergstier. Klimaet er arktisk i Himalaya-bjergkæden mod grænsen til Tibet (Kina) og subtropisk mod den sydlige grænse til Indien.

ELVIS ER KONGE

Landets regent er den 30-årige konge Jigme Khesar Namgyel Wangchuck. Han er så populær, at det langt overskrider en gennemsnitsdanskers grænser for anstændig idoldyrkelse. Der hænger billeder af ham overalt, og den kønne, sorthårede unge mand med sørgmodige øjne og bakkenbarter bliver kærligt kaldt "Elvis" af sine beundrere. Det vil sige hovedparten af landets 700.000 indbyggere, der taler 19 forskellige sprog, men har engelsk og *dzongkha* som fællessprog.

Og så er Bhutan – som det eneste land i verden – berømt for at have et *National Happiness Index* som supplement til den noget mere blodfattige måleenhed bruttonationalprodukt (bnp). Idéen kommer – ifølge den officielle fortælling – fra den nuværende konges far. Lidt af en genstreg inden for disciplinen *nation branding*.

Regeringen har oprettet en Kommission for Bruttonationallykke, som med dansk støtte har udarbejdet et moderne, webbaseret planlægningsredskab, som alle offentlige kontorer i hele landet skal bruge for at samle tal på de i alt 72 mål, der

> bidrager til det nationale lykkebarometer. Målene tæller både bløde værdier som meditation og spirituelt velvære, men også mere målbare kriterier som gode læsekundskaber og levealder. Sidstnævnte er i øvrigt steget gennem de seneste to årtier fra 47 til imponerende 66 år.

Også Bhutans bruttonationalprodukt er siden 1998 vokset stabilt med syv procent om året.

BHUTAN VALGTE DANMARK

Og hvordan kan det så være? En del af forklaringen kommer brusende i form af smeltet sne fra bjergene, som fylder floderne og bliver til el på landets tre vandkraftværker. Nabolandet Indien hungre efter elektricitet, og det skæpper godt i Bhutans statskasse. Pengene er blandt andet blevet anvendt til at nedbringe andelen af fattige fra 36

Et besøg i Bhutan giver troen på menneskeheden tilbage.

16/

procent i 2000 til 23 procent i 2007. En yderligere – og ganske væsentlig – forklaring på den faldende fattigdom er udenlandsk bistand. Den kommer fra ganske få lande og internationale organisationer, som Bhutan selv har udvalgt.

Indien er det land, der giver mest udviklingsbistand til Bhutan. Derefter følger Danmark – så længe det varer. For Danmark er i færd med at udfase sine sektorprogrammer i Bhutan inden 2013.

Det er forståeligt nok, at kæmpena-boen Indien har interesser i at udvikle Bhutan. Men hvordan Danmark kommer ind i billedet, kræver nok en forklaring. Og den er, at det er Bhutan, som i sin tid bød Danida op til dans.

DET VIDSTE DU IKKE OM BHUTAN

- På nationalsproget *dzongkha* er landets navn *Druk Yul*, hvilket betyder Torden-dragens Land.
- Salg af cigaretter er forbudt.
- Kvinder arver familiens ejendom, og det er almindeligt at se en far med spædbarnet i et bæretørklæde på ryggen.
- Det koster 200 dollars pr. dag at være turist i Bhutan – dog kun 165 dollars i lavsæsonen

“I 1980’erne satte vi os ned og undersøgte, hvem vi gerne ville have udviklingsamarbejde med,” forklarer premierminister Lyonchhen Jigmi Y. Thinley til en gruppe af gæster fra Danidas Styrelse. “Vi henvendte os til Danmark og har siden samarbejdet med jer.”

Af europæiske lande er det ud over Danmark kun Østrig, Schweiz og Holland, som Bhutan har et mindre bistandssamarbejde med.

De fleste danskere har nok et noget begrænset kendskab til Bhutan. Til gengæld er både “Denmark” og “Danida” velkendte størrelser i det bhutanske samfund. En rejse rundt i landet viser, at 30 års dansk-bhutansk udviklingsamarbejde har sat sine både tydelige og mindre tydelige spor.

BJERGVANDRING TIL SKOLEN

Landsbyen Jadingkha ligger i 3.050 meters højde, hvilket ikke er noget at tale om i Bhutan, hvor de højeste tinder er over 7.000 meter (Mount Everest er 8.848 meter højt, red.). Bebyggelsen omfatter en bedemølle og en håndfuld traditionelle bonde- og landarbejderhuse bygget af træ og ler i to etager. Landsbybeboernes ansigter er vejrbitte af solen og det barske vintervejr. De krumme rygge har gennem årene slæbt mange tons sten, brænde og grøntsager i flettede bambuskurve, og fødderne er hårde som læder efter de mange ture på stenede stier gennem bjergene.

Ved første øjekast er der ikke meget udvikling at spore her i Jadingkha.

Og dog. Her er rent drikkevand, og her er elektricitet. En solfanger er rigget til på et af udhusene, og da en af kvinderne tænder på kontakten, lyser køkkenets enlige elektriske pære ganske svagt. Dansk støtte gennem bloktilskud til kommunerne har bidraget til at bringe rent vand og elektricitet til landsbyer som Jadingkha. I perioden 2000 til 2007 støttede Danmark Bhutans store investeringer i bedre adgang til vand og sanitet på landet, så mere end 80 procent af befolkningen i dag har adgang til rent drikkevand

Fra bjerglandsbyen fører en sti gennem den tætte skov ned i dalen til den nærmeste skole. Iført et par danske sportssko med solide gummisåler tager turen over en time. Børnene fra Jadingkha klarer det hurtigere, og så tager det dem et par timer at gå op ad bjerget igen, når skoledagen er forbi. Skolen er en del af den mangeårige danske støtte til uddannelsessektoren. Mange voksne er

KONGEN KALDES ELVIS – HVORFOR MON ...?

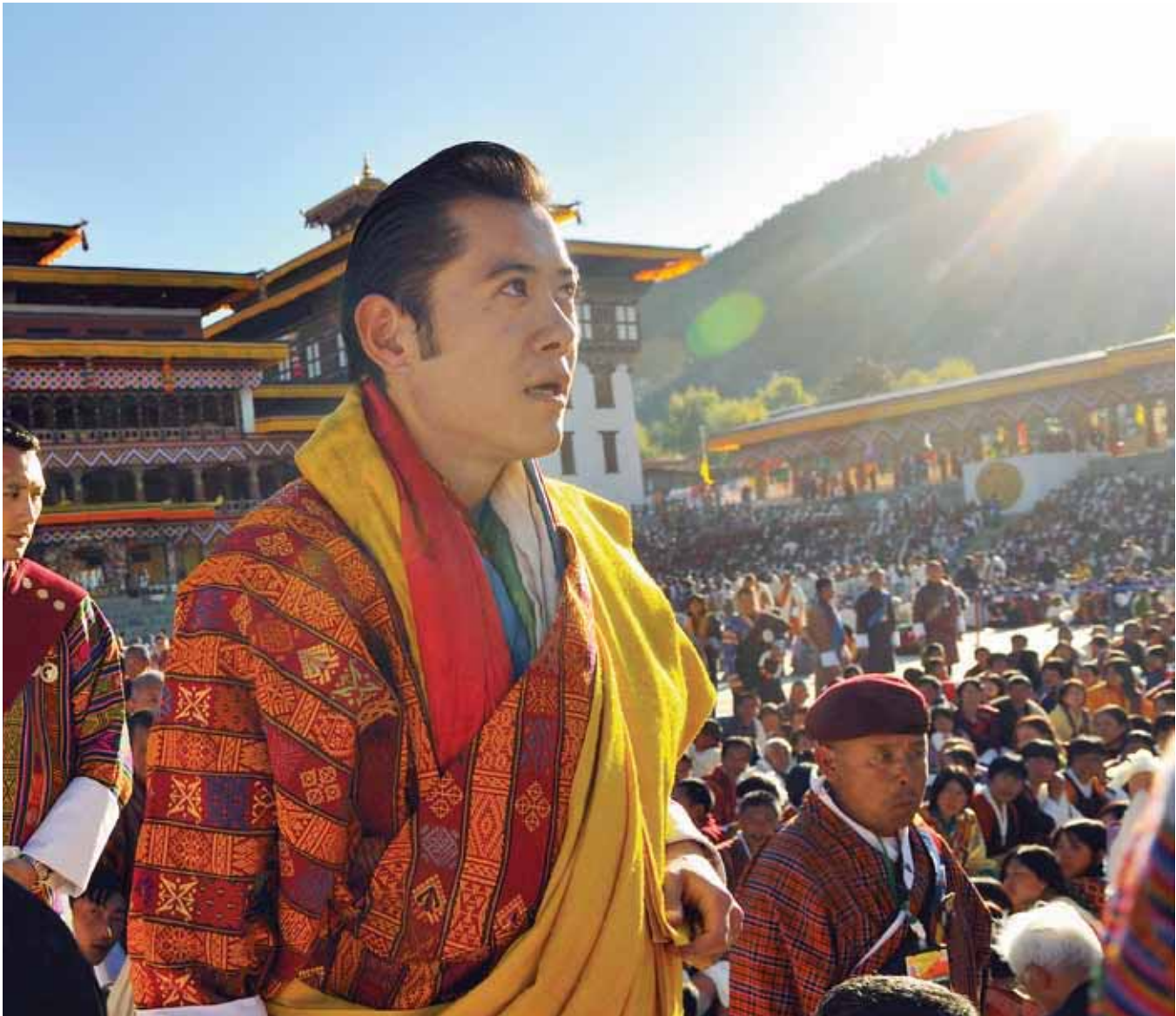

stadig analfabeter, men over 90 procent af de bhutanske børn går nu ti år i skole.

ET SKUR BLIVER TIL EN VIRKSOMHED

Turen gennem landet med Danidas Styrelse er spækket med resultater af udviklingsamarbejdet, der skal vises frem. Her kommer tre mere:

Gasetsho Basic Health Unit har medicin på hylderne, fire hospitalssenge, plakater, der viser, hvordan gonorré-udflåd ser ud, og så har de en flot statistik: 53 levendefødte babyer kom sidste år til verden her, og de seneste tre år er ingen mødre døde i barselsengen. Klinikken er et af resultaterne af den danske støtte til bygning af lokale sundhedscentre og hospitaler i hovedstaden og to provinsbyer.

Bhutan Agro Industries Limited var indtil 1993 et skur på en mark. Med dansk støtte er det nu blevet en virksomhed, der beskæftiger 136 mænd og kvin-

“

Der tegner sig et billede af et elitært og formynderisk system.

der. De producerer juice, blandt andet af 150 tons æbler, som købes hos lokale bønder. Den statsejede virksomhed er veldrevet og giver ifølge direktør Gyem Dorji økonomisk overskud. Manglen på private virksomheder er dog en af de helt store hindringer for at gøre Bhutan uafhængigt af udenlandsk bistand.

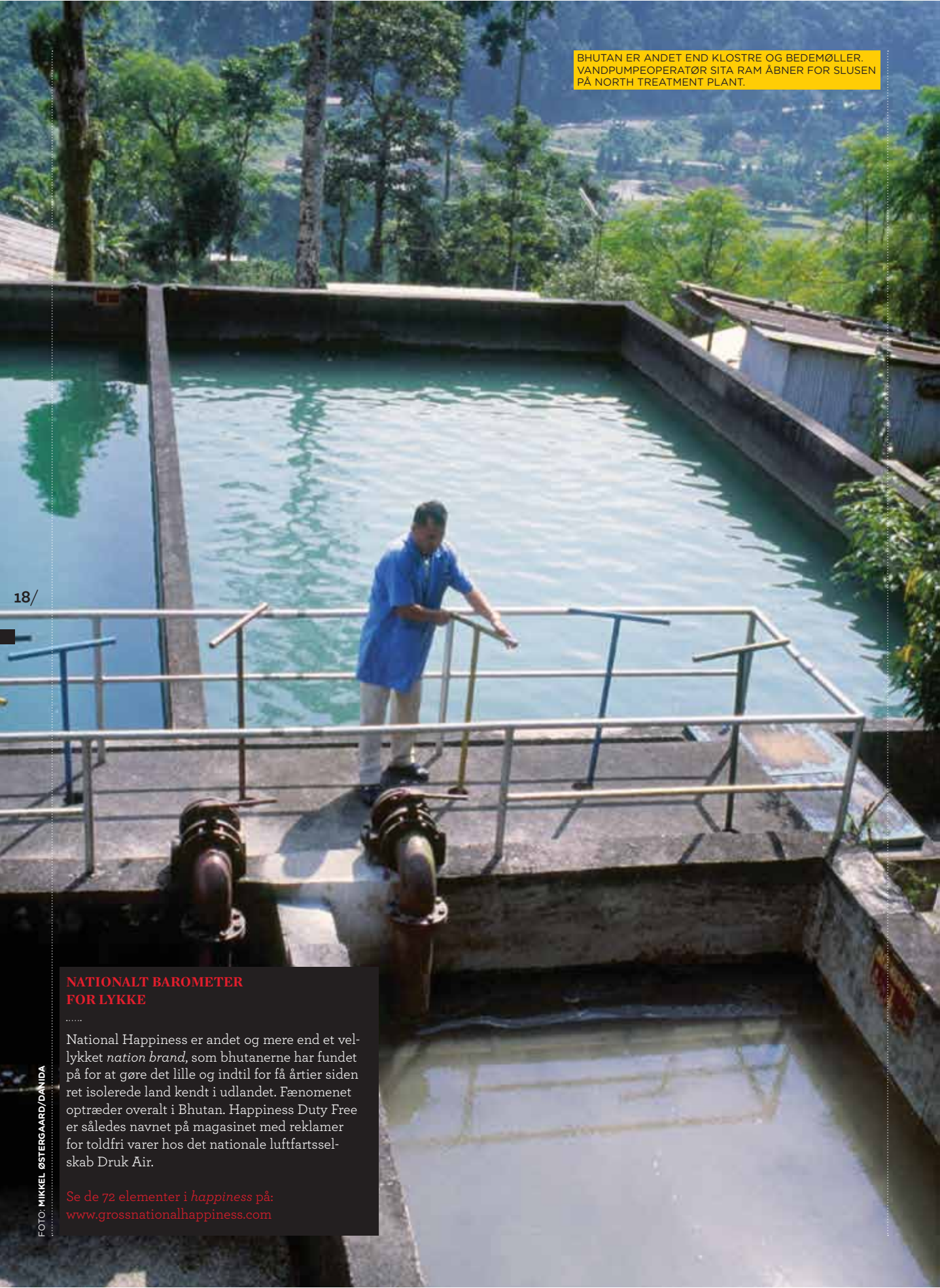
Thimphu Waste Water Treatment Plant ligger blot nogle vejsving længere fremme. Fra sidste sving er der udsigt over en dal med syv bassiner, som udgør hovedstaden Thimphus anlæg til rensning af spildevand. Der er også et rensningsanlæg til byens drikkevand. Alle er opført med dansk støtte.

Det gælder også dele af byplanlægningen i hovedstaden og en række provinsbyer samt udarbejdelsen af en ambitiøs miljølø. Bhutans nye grundlov fra 2008 slår fast, at der skal være mindst 60 procent skov i landet. Mens mange u-lande fælder deres skove, har man i dette land besluttet sig for det modsatte. Derfor er uautoriseret træfældning - næstefter tyveri fra templer - en af de forbrydelser, der har den højeste straf ramme.

BHUTAN – TOPSCORER AF DANSK BISTAND

.....

- Bhutan blev dansk programsamarbejdsland i 1989, men dansk bistand er ydet siden 1978, oprindeligt gennem internationale organisationer. Bhutan er det land, der pr. indbygger har modtaget mest dansk bistand, nemlig 2.000 kroner pr. capita eller 1,4 milliarder kroner i alt siden 1989.
- Næst efter Indien er Danmark det land, der giver mest udviklingsbistand til Bhutan.
- Den danske bistand til Bhutan har de seneste år været rettet mod sundhed og uddannelse, miljø og forvaltning af naturressourcer, byudvikling, god regeringsførelse og støtte til udvikling af den private sektor.

A man in a blue shirt is operating a valve at a water treatment plant in Bhutan. The plant consists of several concrete basins filled with water, surrounded by lush green trees and a valley in the background. The man is standing on a metal walkway with railings, leaning over a large pipe with a valve. The water in the basins is a clear, light blue-green color. The background shows a dense forest of tall trees and a valley with some buildings and fields.

BHUTAN ER ANDET END KLOSTRE OG BEDEMØLLER. VANDPUMPEOPERATØR SITA RAM ÅBNER FOR SLUSEN PÅ NORTH TREATMENT PLANT.

18/

NATIONALT BAROMETER FOR LYKKE

.....
National Happiness er andet og mere end et vellykket *nation brand*, som bhutanerne har fundet på for at gøre det lille og indtil for få årtier siden ret isolerede land kendt i udlandet. Fænomenet optræder overalt i Bhutan. Happiness Duty Free er således navnet på magasinet med reklamer for toldfri varer hos det nationale luftfartsselskab Druk Air.

Se de 72 elementer i *happiness* på:
www.grossnationalhappiness.com

> KOPI AF FOLKETINGSSALEN

Tilbage i hovedstaden går vejen forbi sundhedsministeriets bygning, som også er opført for danske bistandskroner.

Og videre ind i den sal, som Nationalforsamlingen holder møde i. Mødesalen er en del af et samarbejde med det danske Folketing. Den halvcirkelformede opstilling af siddepladser til forsamlingens medlemmer ligner da også folketingssalen lige bortset fra den imponante forgyldte tronstol, som kongen kan sidde blødt ovenpå, når han i skrædderstilling deltager i møderne.

Lige her, i landets nationalforsamling, bliver billedet af det bundsympatiske mirakelland, det sidste Shangri-La og den lykkelige asiatiske lilleputstat – med fokus på sjælefred og national happiness – lidt mere ... nuanceret.

For regeringspartiet Druk Phuensum Tshogpa (Lyksalighedspartiet) sidder på 45 af de 47 pladser i Nationalforsamlingen. Partiet blev nemlig den store sejrherre ved Bhutans første parlamentsvalg, som blev afholdt i marts 2008.

En medvirkende årsag til, at ét parti sidder på næsten alle sæder i Nationalforsamlingen, er landets britisk inspirerede *winner takes it all*-valgssystem med flertalsvalg i enkeltmandskredse.

Overgangen fra monarki til parlamentarisk demokrati i 2008 var en usædvanlig begivenhed. Det nuværende konges far gennemtrumfede – trods en del folkelig modvilje – parlamentarisk demokrati, hvor hans egen rolle blev reduceret.

“

Uautoriseret træfældning er – næst efter tyveri fra templer – en af de forbrydelser, der har den højeste straf ramme.

Mange af regeringens ministre er tidligere ansatte i de selv samme ministerier. Der tegner sig et billede af et elitært og formynderisk system, hvor kongen, sammen med sine embedsmænd (der i forbindelse med demokratiseringen er forfremmet til politikere), har fastsat 72 leveregler for, hvad det lykkelige liv er for undersåtterne.

Den udlægning af *national happiness* er Bhutans premierminister Lyonchhen Jigmi Y. Thinley – ikke overraskende – uenig i.

“Det handler ikke om, at kongen eller regeringen skal bestemme over,

hvordan det enkelte individ skal være lykkeligt. Det handler om at skabe en række forudsætninger for, at familien og enkeltindivider kan få et godt liv både fysisk og spirituelt,” siger premierministeren.

“

I Nationalforsamlingen diskuterer vi ikke politik.

Jigme Tshultim
Formand, Bhutans nationalforsamling

I sandhed et mærkværdigt land: avanceret virksomhedsmanagement i offentligt regi, ledertilbedelse af nordkoreansk tilsnit, socialdemokratisk velfærdstankegang – og det hele tilsat et stænk buddhistisk spiritualitet.

INGEN 7-ELEVEN- GADEHJØRNER

Et besøg i Bhutan giver alligevel troen på menneskeheden tilbage.

Et land, hvor ingredienserne i økonomisk vækst er til diskussion, men ikke fornægtes. Hvor der passes på naturen, og hvor mændene til daglig går med *gho* (kjortel) og knæstrømper, men flere og flere hopper i jeans og T-shirts. Hvor der ingen 7-Eleven-gadehjørner er, men hvor det er vigtigt at give sig tid og at tale sammen, og med humor i høj kurs. Hvor en fornuftig brug af indtægterne fra elkraft er kombineret med bistand fra nøje udvalgte udenlandske donorer. Hvor en usædvanlig konge forærer en del af sin magt bort til en demokratisk udvikling, selv om folkestemningen er for at bevare kongemagten. Hvor en veluddannet, kreativ og reflekterende elite i øjeblikket ser ud til at være mest optaget af det fælles bedste for Bhutan, og i mindre grad af selv at rage til sig.

Det må være nogle af forklaringerne på, at Bhutan er et af de få lande i verden, som ser ud til at kunne nå de fleste af FN's udviklingsmål inden deadline i 2015. Den positive udvikling betyder som nævnt også, at Danmark efter 30 års udviklingssamarbejde de kommende år reducerer bistanden. Så Tordendragen må flyve videre uden danske støttehjul. • BO SIMONSEN ER JOURNALIST I UDENRIGSMINISTERIETS PRESSEENHED OG BESØGTE BHUTAN I NOVEMBER 2010 MED MEDLEMMER AF DANIDAS STYRELSE.

NATIONALFORSAMLINGENS FORMAND JIGME TSHULTIM.

SVAG PRIVAT SEKTOR

I en fælles dansk-bhutansk evaluering af udviklingssamarbejdet fra 2010 hedder det:

“Bhutan har gennemgået en enestående social, politisk og økonomisk udvikling de seneste årtier. Dansk bistand har bidraget positivt til mange af de imponerende resultater, der er opnået i de sektorer, Danmark har støttet.

Den danske støtte har gennemgående været effektiv, relevant og fleksibel. Den har spillet en væsentlig rolle inden for områderne sundhed, miljø og god regeringsførelse og beviser, at det betaler sig at satse på langvarig og massiv støtte inden for en sektor.

Trods de store fremskridt står Bhutan stadig over for store udfordringer. Den private sektor er meget lille og svag, væksten og udviklingen er ujævn fordelt i landet.”

Evalueringen er foretaget af PEM Consult i samarbejde med Oxford Policy Management.

TORDENDRAGEN PÅ FACEBOOK

Som så mange andre steder i verden har også den unge generation af bhutanere taget Facebook til sig.

Se debatten om for eksempel det nationale forbud mod salg af tobak på:

www.facebook.com/pages/BHUTAN-Land-of-the-Thunder-Dragon/45527542071.

COP17 I SIGTE: DURBAN SKAL LEVERE KLIMAAFTALEN, DER FALDT PÅ GULVET I KØBENHAVN

Klimaforhandlingerne i FN-regi overlevede COP16-topmødet i Cancún og leverede små, men afgørende fremskridt. Opgaven i Sydafrika i november bliver ekstremt vanskelig.

AF PER MEILSTRUP

■ DE DELEGEREDE I PLENARSALEN på Moon Palace Hotel i Cancún i Mexico rejste sig spontant og klappede i flere minutter, da FN's klimamøde i december 2010 sluttede med COP-formandens traditionelle hammerslag.

Alle vidste godt, at beslutningen, der blev banket igennem, ikke stod mål med bifaldet – men noget andet og større stod på spil: FN-processens fremtid som det multilaterale forum, hvor 194 lande mødes for at gøre fælles front mod den globale opvarmning. Klapsalverne var udtryk for lettelse – og håb.

Hvis COP16, ligesom COP15 året før i København, ikke havde ført til noget, der kunne udlægges i pressen og offentligheden som bare en lille succes, så var tilliden til COP'erne forsvundet. Verdens eneste forum, hvor internationale regelsæt om blandt andet udledning af CO₂ kan forhandles, ville have gjort sig selv "irrelevant", som EU's klimakommissær Connie Hedegaard udtrykte det.

MILLIARDER TIL U-LANDE

COP16 leverede. Men det var med nød og næppe. Forhandlerne nåede til enighed om små fremskridt på delområder

under FN's klimakonvention. Først og fremmest etableringen af en ny global fond, som skal sikre, at der fra 2020 årligt flyder 100 milliarder dollars i klimabistand fra rige lande til u-lande. Pengene skal gå til de mest udsatte lande, der allerede nu rammes hårdt af klimaforandringer. Det gælder først og fremmest i Afrika, Asien og Sydamerika.

Dernæst en aftale om beskyttelse af klodens skove, som lagrer gigantiske mængder af CO₂ og dermed medvirker til at bremse klimaændringerne, og endelig aftaler om teknologisamarbejde mellem rige lande og u-lande. Men de afgørende og vanskelige spørgsmål om et loft over det globale CO₂-udslip og juridisk forpligtende CO₂-mål til de enkelte lande blev skudt til hjørne.

KYOTO MANGLER EFTERFØLGER

Når COP'en slår teltpælene op i Durban i Sydafrika i november, skal forhandlerne opnå det, som faldt på gulvet i København: En ny, forpligtende og global klimaaftale, som bremser opvarmningen med gennemsnitligt to grader over før-industrielt niveau.

De løfter, som landene frivilligt skrev ind i teksterne i *Copenhagen Accord*

og sidenhen i *Cancún Agreement*, sætter verden på kurs mod tre-fire graders stigning, hvilket er lig med en global økologisk katastrofe.

Desuden udløber Kyoto-protokollen i 2012, og hvis Durban ikke sætter no-

“

Testen i Durban bliver at få de rige lande til at levere reduktioner på 25-40 procent allerede i 2020.

get andet i stedet eller fortsætter Kyoto, så har verden ingen global aftale om reduktion af CO₂-udledning.

Testen i Durban bliver at få de rige lande til at levere reduktioner på 25-40 procent allerede i 2020 og langt større reduktioner i 2050 – men også at få de store udviklingsøkonomier som Kina, Indien og Brasilien til at acceptere, at også de må levere troværdige CO₂-reduktioner i en nær fremtid. Ellers går ligningen ikke op. • PER MEILSTRUP ER

KLIMADIREKTØR I Huset MANDAG MORGEN OG FORFATTER TIL BOGEN KAMPEN OM KLIMAET.

Saudi-Arabien skal tale kvinders sag

SAUDI-ARABIEN, LIBYEN OG CONGO er blandt de lande, der har fået plads i bestyrelsen for UN Women, en ny FN-organisation for kvinders rettigheder, som begyndte sit arbejde 1. januar.

Valget vækker harme blandt forkæmpere for ligestilling.

“Ligesom Iran er Saudi Arabien et land, der pisker, stener og hænger kvinder til døde,” siger Hillel Neuer, administrerende direktør for ngo'en UN Watch, til den canadiske radio-kanal CBC.

Valget blev afholdt i FN's økonomiske og sociale råd (ECOSOC), og 41 lande fik sæde i bestyrelsen, deriblandt Danmark. Iran stillede også op, men blev ikke valgt. • /GK

Ny nation i vente til sommer

EFTER EN FOLKEAFSTEMNING 9.-15. januar anses det for overvejende sandsynligt, at Sydsudan til sommer river sig løs fra det øvrige Sudan og bliver en selvstændig nation.

Interessen for afstemningen har været overvældende og køerne ved valgstederne lange (billedet). Stemmedeltagelsen endte langt over de 60 procent, der var nødvendigt for, at resultatet er gyldigt. I flere områder stemte helt op til 95 procent.

Afstemningen er en udløber af en fredsaftale fra 2005 mellem Sudans regering og oprørsbevægelsen Sudan People's Liberation Army.

Aftalen gjorde en ende på mere end to årtiers borgerkrig, hvor flere end to millioner blev dræbt og op mod fire millioner drevet på flugt.

Krigen skyldtes strid om olie og etniske forskelle mellem det nordlige Sudan, som er muslimsk, og Sydsudan, hvor hovedparten er kristne eller traditionelt troende.

I Sydsudan fortæller flere vælgere, at ét samlet Sudan kun har ført til krig, undertrykkelse og fattigdom.

“Lad os nu prøve noget andet – så går det måske bedre,” siger Guja Amosa, 90-årig indbygger i byen Yei.

Det endelige resultat af folkeafstemningen ventes klar i februar. Ifølge Den Afrikanske Union og internationale observatører er afstemningen forløbet uden valgsvindel. • /VIBEKE RASK GRØN

EU danner nødhjælpskorps af frivillige

EU-KOMMISSÆR FOR HUMANITÆR BISTAND, Kristalina Georgieva (billedet), tager nu initiativ til et europæisk korps af frivillige nødhjælpsarbejdere. En række pilotprojekter begynder allerede i år – EU's år for frivillighed. Forbilledet er det amerikanske Peace Corps.

Ifølge Concord Danmark, en paraplyorganisation for udviklings-ngo'er, er der god brug for korpset – men også grund til forsigtighed.

“Mange ngo'er er bekymrede for, om korpset vil sende uerfarne folk ud på komplicerede opgaver, hvor de blot vil gå i vejen for de professionelle,” siger sekretariatsleder Morten Emil Hansen. • /GK

24 TIMER

– MED ALFRED TABAN, SYDSUDANESISK RADIOREPORTER

**Søndag den 9. januar 2011:
En lokal radiojournalist kom forrest
i køen, da sydsudaneserne stemte
om løsrivelse. Han skulle ud at
rapportere om den historiske dag.**

AF VIBEKE RASK GRØN, YEI, SYDSUDAN

7.12

“Jeg har hørt, at folk allerede begyndte at stille sig op ved valgstederne klokken fem i morges,” siger Alfred Taban, 27-årig sydsudanesisk radioreporter.

Rosa morgenlys farver himlen. Det er dagen, hvor afstemningen om Sydsudans selvstændighed begynder.

Alfred Taban skal til landsbyen Mugwo, hvor han stammer fra. Her skal han selv stemme og straks efter sende dagens første radioreportage til den private radiostation Liberty FM. Han får et lift derud med en ngo-bil.

I løbet af køturen på den røde jordvej ringe Alfred Taban til 11 andre radiojournalister, som alle skal dække valget for de to private radiostationer i Yei River County i Sydsudan. Han er koordinator og skal sørge for, at journalisterne ikke dækker de samme valgsteder.

8.00

En lang kø af tålmodige vælgere snor sig hen over markedspladsen under mangotræerne i Mugwo. Den lokale valgformand erklærer afstemningen for åben. Den første i køen, landsbyens viceleder, træder frem. Alfred Taban får lov at stemme som nummer to. Derefter er han klar til dagens arbejde.

8.15

“Godmorgen – her i Mugwo kom afstemningen strygende fra start.”

I sin direkte reportage beskriver Alfred Taban stemningen på valgstedet. Derefter stiller han spørgsmål og rækker sin mobiltelefon rundt som mikrofon til vælgere, valgtilfornede og lokale observatører. De fortæller på engelsk og det lokale sprog bari om at stå i stemmehoksen efter mange års konflikt.

ALFRED TABAN

.....
Født i byen Mugwo i det sydlige Sudan i 1983.

Flygtede som 13-årig med sin familie til Uganda på grund af krigshandlinger i Sudan.

Vendte tilbage til Mugwo i 2004, hvor der igen var fred i området.

Har en grundskoleuddannelse fra Uganda og en kort journalistuddannelse.

“

Mange kan ikke læse, så radio er det vigtigste medie her i Sydsudan.

Resten af formiddagen kører Alfred Taban fra valgsted til valgsted og rapporterer. Han og de 11 kollegaer arbejder alle ulønnet, og de har kun en kort journalistuddannelse, delvis finansieret af dansk udviklingsbistand.

14.17

Endelig tid til en kort pause.

Alfred Taban fortæller, at han har fået positive meldinger fra radiostationerne hele dagen.

“Lyterne er vildt begejstrede,” siger han og tilføjer:

“Mange kan ikke læse, så radio er det vigtigste medie her i Sydsudan.”

14.30

Flere journalister vender tilbage efter dagens arbejde og samles i skyggen af et træ.

“Øv,” siger en af dem. “Der har været problemer med at få taletidskort nok til alle mobiler. Det har forhindret flere reportager.”

17.10

Journalisterne samler sig omkring bordene i en gammel stenbygning. De begynder at skrive artikler om valget til en række aviser, heriblandt Sudan Tribune og Southern Eye.

21.45

Alfred Taban sætter punktum i sidste artikel. Nu vil han sende e-mail-hilsener til venner.

“De er sikkert spændte på at høre, hvordan dagen er gået,” siger han.

23.30

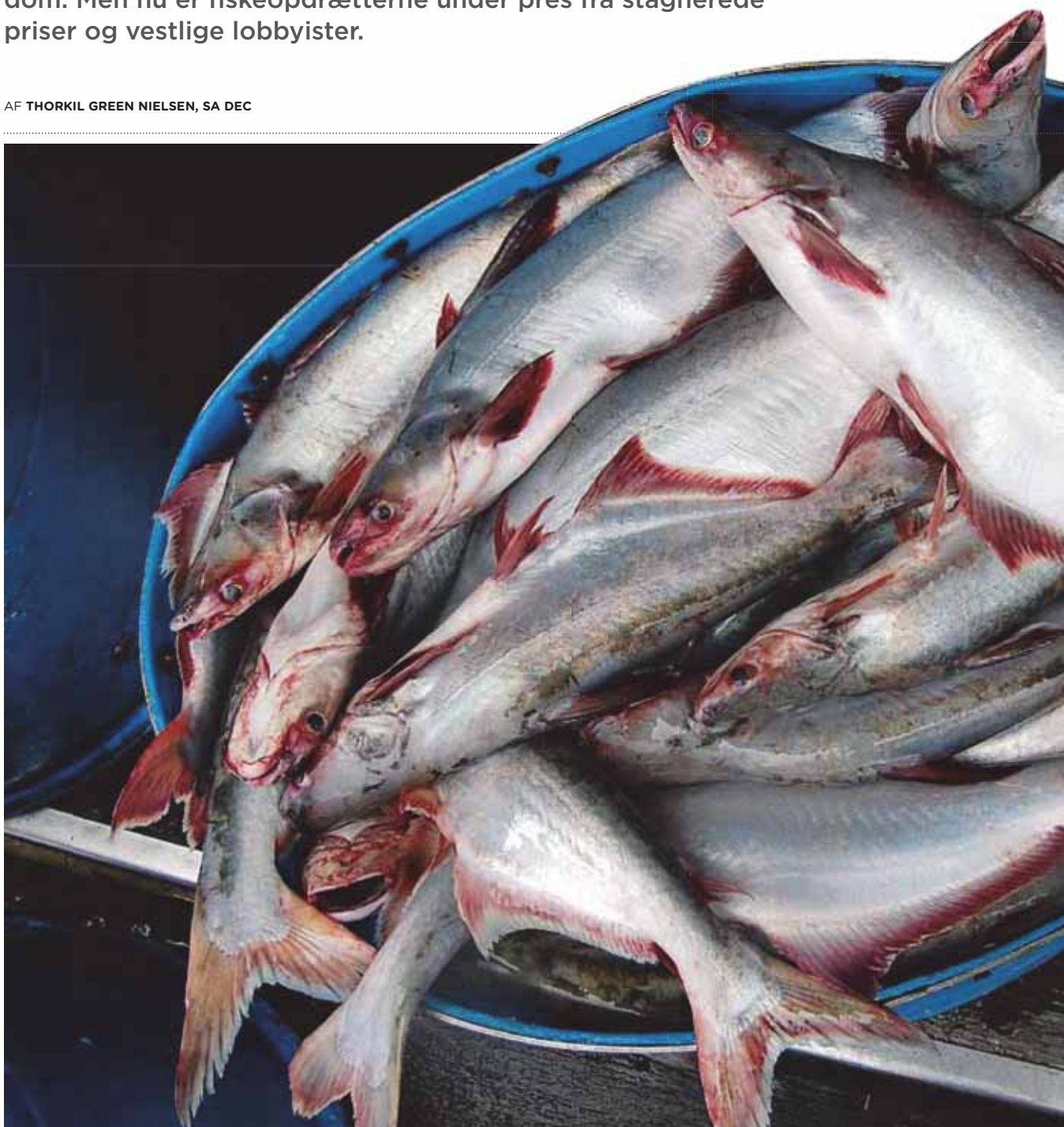
“Så er det nok for i dag,” udbryder Alfred Taban træt og lukker sin bærbare computer. Den sidste e-mail er sendt, og han kan gå hjem til sit leklinede hus efter en historisk dag. •

VESTEN BREMSER VIETNAM'S FISKERI-EVENTYR

Fiskerisektoren har hjulpet titusinder af familier ud af fattigdom. Men nu er fiskeopdrætterne under pres fra stagnerede priser og vestlige lobbyister.

AF THORKIL GREEN NIELSEN, 5. DEC

24/

“

Den amerikanske fiskerilobby hævder, at Vietnam sælger fiskene til dumpingpriser. Og de europæiske fiskeriorganisationer påstår, at pangasius er usunde og forurener floderne.

TRAN VAN DUNG TØMMER en sæk med foder ned i den store dam. Et par sekunder senere bliver vandet pisket op af tusinder af pangasius-fisk, der slår med halerne og guffer i sig. “De er sultne. De vokser hurtigt,” griner den 50-årige fiskerimedhjælper.

Vietnams fiskeindustri er også vokset hurtigt. I 1995 eksporterede det sydøstasiatiske land fisk og skaldyr for 550 millioner dollars. I 2009 nåede eksporten 4,3 milliarder dollars (knap 25 mia. kr.)

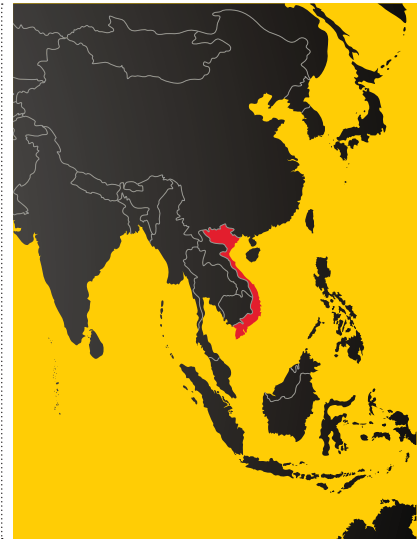
Men fiskeeventyret er ved at gå i stå. Priserne på pangasius er stagneret, fiskerifabrikker lukker, og nogle fiskerfarmere har givet op – blandt andet som resultat af en kampagne, der føres mod pangasius i USA og EU.

Den bugnende fiskeriindustri er ellers en af grundene til, at fattigdommen i Vietnam er styrtdykket siden midten af 1990'erne. Titusinder af vietnamesere lever som fiskere, opdrættere, medhjælpere, fileteringsarbejdere, kontrollører og sælgere.

En af dem er Tran Van Dung. Han har levet af den haj-lignende fisk i tre år. Bogstavelig talt.

“Når jeg er på fiskefarmen, spiser jeg pangasius morgen, middag og aften. En dag kunne jeg godt tænke mig et kyllingelår,” siger han smilende.

Tran Van Dung tjener 600 kroner om måneden på at fodre fisk og holde dammen ren. Nætterne tilbringer han i en hængekøje under et tag af palmeblade. Tran Van Dung og hans to kolleger tilhører fiskeindustriens bund: medhjælperne. Når fiskene er små, er der arbejde til én person på fiskefarmen. Når de bliver store, skal der tre medhjælpere til.

“Lønnen er lav, men min ældste søn arbejder på fabrik, så vi tjener nok til at forsørge familien. Den yngste søn går i skole og drømmer om at blive ingeniør. Men jeg kan dog ikke se, hvordan vi skal få råd til at betale hans studier,” forklarer Tran Van Dung.

FABRIKKER LUKKER

Når fiskene vejer et kilo, bliver de solgt til en mellemand eller direkte til en fileteringsfabrik. Ejeren af fiskedammen, hvor Tran Van Dung arbejder, betaler en bonus til medhjælperne og beholder resten af pengene selv. Men

PANGASIOUS

• Fisken opdrættes i stor stil i Mekongdeltaet i Vietnam, hvor fabrikkerne betaler dambrugene cirka 4,50 kroner for en pangasius på ét kilo.

• I Netto koster et kilo frosne pangasiusfileter 40 kroner på tilbud.

• Fra 2000 til 2009 steg den danske import af vietnamesiske fisk fra 80 til 2.500 ton, hovedsagelig pangasius.

Kilder: Verdensnaturfonden og Fødevarerstyrelsen

TRAN VAN DUNG, 50-ÅRIG FISKERIMEDHJÆLPER, TILBRINGER NÆTTERNE I EN HÆNGEKØJE UNDER ET TAG AF PALMEBLADE.

DANIDA-STØTTE TIL VIETNAMS FISKERISEKTOR

Samlet støtte fra 1999 til 2010: 508 millioner kroner.

Mål:

- Styrke fiskeriadmistrationen på statsligt og regionalt niveau.
- Styrke forvaltningen af hav- og ferskvandsfiskeri.
- Bæredygtig udvikling af akvakulturer, herunder opdræt af pangasius-fisk og tigerrejer.
- Styrke kvalitetssikring og markedsføring i fiskerisektoren.

Fiskeriprogrammet løber til udgangen af 2012.

der er ikke udsigt til bonus i 2011. Foder og kemikalier er nemlig blevet dyrere, mens priserne på pangasius er stagnere. Flere fabrikker er lukket, og nogle fiskefarmere har givet op. Grunden er, påpeger de, en kampagne, der føres i USA og EU mod pangasius.

Den amerikanske fiskerilobby hævder, at Vietnam sælger fiskene til dumpingpriser. Og de europæiske fiskerierorganisationer påstår, at pangasius er usunde og forurener floderne.

Tran Huy Hien, som er vicedirektør for fileteringsfabrikken Docifish i byen Sa Dec i Mekong-deltaet, indrømmer, at nogle fiskefarme har brugt for mange kemikalier til at rense dammene og for meget antibiotika til at kurere syge fisk.

“Det har været med til at forurene Mekong-deltaet. Men her på fabrikken overholder vi de strengeste internationale standarder. Hygiejnen er i top, og fi-

skene kontrolleres for bakterier, medicinrester og andre fejl,” siger han og tilføjer:

“Jeg tror, at pangasius-industrien er vokset for hurtigt i de seneste år. Nu er vi inde i en proces, hvor mange producenter bukkes under. Når den er overstået, vil priserne stige igen, for Vietnam er det eneste land, der eksporterer pangasius i stor stil.”

Vicedirektøren for Docifish fortæller, at fabrikken eksporterer flere fisk til Rusland og Mellemøsten i takt med, at EU-landene skærer ned på forbruget.

“Det er ærgerligt, for det er inspektører og importører fra EU, der har lært os om bedre hygiejne, miljø, kvalitetskontrol og produktstyring. Nu må vi eksportere til lande, som stiller færre krav, og en del af de ting, vi har lært, vil formentlig gå tabt,” siger Tran Huy Hien.

I Danmark har Fødevarestyrelsen analyseret 27 prøver af fisk og skaldyr

“

... her på fabrikken overholder vi de strengeste internationale standarder. Hygiejnen er i top, og fiskene kontrolleres for bakterier, medicinrester og andre fejl.

Tran Huy Hien
vicedirektør, Docifish

fra Vietnam for forbudte lægemidler og 20 prøver af rejer og pangasius for tungmetaller i 2008 og 2010. Der var ingen overskridelser.

ILTAPPARAT TIL FISK

Få kilometer borte ligger fiskedamene i lange rækker. Hver dam er på størrelse med en fodboldbane. I en af dem ligger to tømmerflåder og sprøjter vand op i luften som et par klodsede hvaler. Lufttrykket kommer gennem en plasticslange, der er forbundet med en støjende pumpe inde på bredden.

“Vi ilter vandet i håb om, at fiskene får mere appetit. Laboratorieforsøg har vist, at de spiser mere, når de får mere luft. Så vokser de hurtigere, og der går mindre foder til spilde. Det er både godt for fiskene, farmerne og miljøet,” forklarer lederen af demonstrationsdammen, Nguyen Ahn Tuan.

Teorien er udviklet af forskere på Aarhus Universitet og universitetet i Can Tho i Mekong-deltaet. De har samarbejdet om at gøre pangasiusproduktionen mere bæredygtig – både miljømæssigt og økonomisk.

Danida sponsorerer demonstrationsdammen, hvor de lokale farmere får kurser i at avle fisk med færre kemikalier og større udbytte.

“Men ilt-maskinerne er ikke gode nok endnu. Måske er det larmen, der skræmmer fiskene,” funderer Nguyen Ahn Tuan, som overvejer at flytte pumpe længere væk.

FREMSKRIDT I FARE

På Docifish har Nguyen Kim Loi travlt med at skrabe blod og slim af pangasius-fileterne med en lille kniv. Det har hun gjort i syv år. For 750 kroner om måneden.

“Arbejdet er ok, men lønnen er for dårlig. Jeg vil gerne give mine børn en uddannelse, så de kan få flere muligheder, end jeg har haft,” råber hun gennem en hvid stofmaske, som dækker hendes mund.

Fileterne bliver dyppet i citronsyre, inden de fryses og pakkes til en supermarkeds-kæde i Syrien.

“Citronsyren gør fileterne lysere. Det er der nogle kunder, der foretrækker. Andre vil have dem centrifugeret med fosfat, så de suger vand og kommer til at veje mere. Vi gør, hvad kunderne beder om. Det er kun danskerne og hollænderne, der ikke vil have tilsætningsstoffer,” oplyser driftslederen, Nguyen Huy Hien. • THORKIL GREEN NIELSEN ER FREELANCEJOURNALIST. HANS REJSE TIL VIETNAM ER STØTTET AF DANIDAS OPLYSNINGSBEVILLING.

HVORFOR STØTTE EN INDUSTRI, DER GIVER DANMARK KONKURRENCE?

Konkurrenceforvridende, kalder Danmarks Fiskeriforening det danske fiskerisektorprogram i Vietnam. Nej, god udviklingsbistand, mener Dansk Industri.

AF THORKIL GREEN NIELSEN

28/

■ “JEG MENER IKKE, det er rimeligt at bruge udviklingsbistanden til at støtte produkter, som giver danske fiskere direkte konkurrence,” siger formanden for Danmarks Fiskeriforening, Svend-Erik Andersen.

Han mener, at dansk støtte til pangasius er skyld i, at tilsvarende fisk i Danmark – rødspætter og små kuller – falder i pris. Støtten til rejeindustrien i Vietnam er også konkurrenceforvridende – over for reje- og hummerfiskerne i EU, siger Svend-Erik Andersen.

Den danske bistand til fiskerisektoren i Vietnam har været med til at hjælpe tusinder ud af fattigdom. Skal vi standse støtten til erhvervslivet i u-landene?

“Det vil jeg ikke sige, men man kunne godt have prioriteret anderledes. Hvorfor skal vi støtte en industri, der transporterer fisk halvvejs rundt om Jorden, når de har en dårligere kvalitet end vores egne produkter og nærmest smager af mudder,” spørger fiskernes formand.

SÅDAN SKAL BISTAND VIRKE

Hvilke modtræk kan I gøre?

“Hvis ikke vi kan levere fisk til den samme pris, så må vi anprise vore egne kvalitetsprodukter på en måde, så forbrugerne køber dem,” svarer formanden for Danmarks Fiskeriforening.

Dansk Industri roser Danida-programmet.

“Danidas bistand til fiskerisektoren i Vietnam har været succesfuld. Den har været med til at opbygge gode rammebetingelser og overføre viden og teknologi til Vietnam i samarbejde med danske virksomheder,” siger Marie Gad, der er konsulent i Dansk Industris internationale politiske afdeling.

Er støtten konkurrenceforvridende?

“Nej. Den vietnamesiske fiskerisektor har haft brug for den danske bistand til at udvikle sig. Og nu, hvor sektoren er ved at være konkurrencedygtig, bliver fiskerisektorprogrammet faset ud. Det er præcis sådan, bistand skal virke,” pointerer Marie Gad.

KED AF UNDERSØGELSE

Danske Fiskeres Producent Organisation fik foretaget en undersøgelse i 2009. Ti frosne pangasius-fileter blev analyseret og sammenlignet med frosne og ferske rødspættefileter. Højmarkslaboratoriet i Lem i Vestjylland konkluderede, at der var mere end dobbelt så meget selen og cirka ni gange så mange omega 3-fettsyre i 100 gram rødspætte som i 100 gram pangasius. Et smagspanel mente, at nogle af de vietnamesiske fisk smagte af klor eller jord. Der blev også fundet listeria-bakterier i fire af de ti pangasiusprøver. Listeria kan udløse alt fra diarre og en mild influenzalignende infektion til blodforgiftning eller meningitis. Bakterierne dør dog ved varmebehandling.

Jacob Stokkebye Gertsen er direktør for Butler's Choice, der var den første virksomhed, som importerede pangasius til Danmark i stor stil – til Fakta-supermarkederne, hvor de blev solgt som “en fisk for en 20'er” i 2004. Han er ked af undersøgelsen fra Højmarkslaboratoriet.

“Der var listeria i nogle af prøverne, men man glemte at fortælle, at det var inden for de tilladte grænser. Det er forkert at fremstille det som et problem,” mener Jacob Stokkebye Gertsen.

Han forklarer, at det forholdsvis lave omega 3-indhold i pangasius er naturligt, fordi det er en mager fisk. Fede fisk som laks og makrel indeholder flere fedtsyrer end både pangasius og rødspætter.

Også muddersmagen har en forklaring:

“Indtil 2008 var de fleste fiskedamme ikke så dybe som i dag. Når monsunen kom med regn og blæst, blev muddret på bunden af dammene hvirvlet op, og fiskene tog smag af det. I dag er de fleste damme dybere, og fiskene smager bedre. Ellers ville folk ikke købe dem,” siger Jacob Stokkebye Gertsen.

Direktør for Højmarkslaboratoriet Greta Jakobsen afviser kritikken.

“Vi blev bedt om at tage nogle tilfældige prøver og sammenligne dem med rødspætter. Det har vi gjort ved hjælp af anerkendte analyser. Det er rigtigt, at

listeria-indholdet ikke oversteg grænseværdierne, og det kan også være relevant for forbrugerne at vide. Jeg vil for eksempel ikke anbefale pangasius til sushi,” siger Greta Jakobsen.

IKKE VIETNAMESERNES SKYLD

Butler's Choice importerede cirka 2.000 tons fisk og skaldyr fra Vietnam til Danmark i 2010. Firmaet har en halv snes vietnamesiske inspektører, der kontrollerer, at miljø- og arbejdsforholdene på fabrikkerne og fiskefarmene er i orden, og at kvaliteten af fiskene og rejerne er, som den skal være.

“Vi kasserer 20-30 procent af fiskene og en stor del af rejerne. Derfor ligger vores produkter i den dyre ende,” fortæller Jacob Stokkebye Gertsen.

Han mener ikke, at det er fair at give de vietnamesiske fisk skylden for, at danske fiskeres forretning kører dårligt.

“Hvis vi ikke importerede pangasius, ville det have været Alaska-pollack (hvidfisk, red.) eller en anden art, der pressede priserne ned. Måske er problemet, at der er for mange fiskere i Danmark, eller at kontrollen med fiskeriet er blevet så god, at det er blevet svært for dem at tjene penge. Jeg ville ønske, at man gjorde mere ud af at produktudvikle rødspætterne. Jeg vil gerne hjælpe med at gøre dem mere spændende,” siger den danske importør. •

29/

Ny mærkning af fisk er “en skandale”

Pangasius er kommet på Verdensnaturfondens røde liste over fisk, som man ikke bør købe. Det vil tage seks-otte måneder for pangasius-farmerne at få det grønne stempel.

AF THORKIL GREEN NIELSEN

■ VERDENSNATURFONDEN (WWF) opfordrer forbrugerne til at finde et alternativ til pangasius-fisk, fordi “farmene forurener naturen og miljøet omkring dem, blandt andet fordi næringsstoffer, medicin- og pesticidrester bliver vasket ud i de omkringliggende floder og søer, og fordi der er risiko for, at de opdrættede fisk spreder sygdomme til de vilde fiskebestande”, som der står i WWF’s fiskeguide.

Guiden deler en række spisefisk op i grønne, som man gerne må købe, gule, som kan være truede eller skade

miljøet, og røde, som man bør finde et alternativ til. 29. oktober 2010 blev pangasius flyttet fra den gule til den røde liste.

WWF opfordrer de vietnamesiske pangasius-farmerne til at blive godkendt af kontrolorganet Aquaculture Stewardship Council (ASC). De står bag et nyt mærke, som skal garantere, at fiskene er opdrættet under ordentlige forhold. Ifølge WWF begyndte de første ASC-inspektører at arbejde i december. Det skal efter planen tage seks-otte måneder at godkende en pangasius-farmer, så forbrugerne kan tidligst købe ASC-mærkede pangasius til sommer.

“I mellemtiden lider vi tab, fordi WWF satte vores fisk på den røde liste, inden farmerne fik mulighed for at blive godkendt. Det er en skandale,” siger en dansk importør, som ønsker at være anonym.

WWF’s programmedarbejder for fiskeri og akvakultur Christoph Mathiesen afviser kritikken.

“De konsulenter, som vurderer fiskene til WWF’s fiskeguide, har ikke noget med ASC at gøre. Det er tilfældigt, at pangasius kom på den røde liste i oktober,” siger han. •

Verdensnaturfondens fiskeguide:
www.hvadforenfisk.dk

ET EKSAMENSBEVIS GIVER DIG ET JOB – SOM BENZINSÆLGER

For unge i den vestafrikanske stat Benin er uddannelse ikke nok i sig selv. Der er hverken arbejde at få eller mulighed for at etablere en virksomhed.

AF GERD KIEFFER-DØSSING, COTONOU

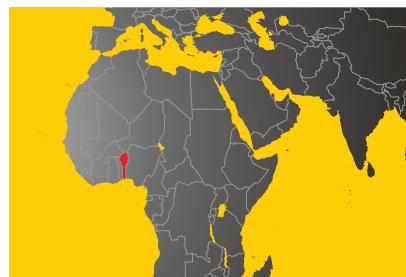
30/

DET KAN GODT VÆRE, DU HAR ET FINT DIPLOM I FRANSK OG FILOSOFI. MEN RISIKOEN FOR AT HAVNE SOM BENZINSÆLGER ER STOR.

SELVOM 24-ÅRIGE JACQUES KPODOEDO HAR EN TØMRERUDDANNELSE, ARBEJDER HAN SOM MURER. HAN HAR IKKE PENGE NOK TIL AT STARTE SIN EGEN FORRETNING.

SMUKT STÅR DE PÅ RAD OG RÆKKE – store, små, af plastic, af glas, alle med samme grumsede, gullige væske i. På hver vej i Benin ser man sælgere stå og sælge benzin i genbrugsflasker. Det er meget muligt, at manden i boden er uddannet tømrer – ligesom nabosælgeren måske er skrædder, chaufføren, der kører motorcykeltaxa, har læst kommunikation, og vagten, der passer på de riges enorme villaer, jura.

Uddannelse har i flere år stået øverst på listen over fattigdomsbekæmpende tiltag. En af anbefalingerne fra den danske regerings Afrikakommission – hvis formål var at udvikle nye og kreative strategier for et styrket internationalt udviklingssamarbejde med Afrika – var da også at udnytte det enorme potentiale, der ligger i Afrikas store ungdomsgeneration.

I den vestafrikanske stat Benin arbejder man på sagen, men vejen til målet er lang, for der er mangel på jobs, startkapital og efteruddannelse. Dertil kommer det store overordnede problem i form af landets opslidende fattigdom. Resultatet er alternative jobmuligheder uden faglige krav og immigration – for hvorfor blive i ludfattige Benin, hvis der ikke er nogen fremtid? Ifølge landets officielle statistik var knap seks procent af den beninske befolkning arbejdsløs i 2001, hvoraf tre femtedele var under 30 år. Dertil kommer, at mange uddannede er aktive i alternative jobs i den uformelle sektor, hvor de ikke registreres – så det reelle tal er langt højere.

ØKONOMIEN HALTER

I en hvid, uanselig bygning på en sidegade i Benins største by, Cotonou, holder ministeriet for erhvervsfaglige ungdomsuddannelser til. I de hede formiddagstimer mødes gæsten blot af et løftet øjenbryn og et vink op mod anden sal, hvor Clément Edah venter. Han er ministerens tekniske rådgiver og ansvarlig for gennemførelse af projekter – som for eksempel at gøre noget for arbejdsløsheden blandt de unge.

“Inden for de erhvervsfaglige uddannelser er det ikke alle uddannede unge,

der får arbejde,” siger Clément Edah og fortsætter:

“Uddannelserne er ikke tilpasset behovet og kravene på arbejdsmarkedet. Dels mangler der professionalisme, og dels har Benin endnu ikke en solid økonomi, der kan sikre de unge et job.”

Det kender 24-årige Jacques Kpodoedo alt til. Han er uddannet tømrer, men mangler kapital til at starte sin egen virksomhed – værktøj og materialer er dyrt. For at holde skindet på næsen arbejder han lige nu midlertidigt som murer, men det er han langt fra tilfreds med.

“Det er en skidt situation, for jeg kan opsiges fra dag til dag. Regeringen bør hjælpe os og give os et lån til en startkapital, så vi har mulighed for at skabe os et liv,” siger han frustreret.

NEPOTISMEN STYRER LANDET

Det er ikke kun de erhvervsuddannede, der har problemer med at finde jobs. Mens det primært er manglende faglige kvalifikationer og få økonomiske midler, der bremser håndværkerne, slås de beninske akademikere med helt andre problemer.

Maglorie Houssou-Kaka er 30 år og har en universitetsuddannelse inden for miljø- og landskabsarkitektur, men kan ligesom mange andre ikke finde et arbejde:

“Udsigten til arbejdsløshed er deprimerende, for jeg ved jo, at der er mange i samme situation som mig. Her i Benin skal man kende nogen for at få et job – ellers er alternativet at køre taxa.”

Benin indførte først demokrati i 1991 efter tyve år med marxistisk ét-parti-styre, og der hersker en udbredt nepotisme og korrupsion i landets højere magtlag. Det betyder, at man som universitetsuddannet uden de rette forbindelser må vinke farvel til et job.

HJERNEFLUGT

Mens uddannelsessektoren i Benin er stormet frem, halter resten af landet håbløst bagud. For de erhvervsuddannede betyder det, at der ikke er

efterspørgsel på arbejdskraft og varer. For akademikerne, at der ikke er jobmuligheder og tekniske faciliteter som for eksempel laboratorieudstyr.

På den danske ambassade i Cotonou er man opmærksom på problematikken, og ambassadør Stephan Schöne-mann forklarer, at en af de største farer for Benin er, at de unge bliver tabt, og alle de veluddannede forsvinder:

“Kan man som veluddannet ikke finde et job, har man to muligheder: Finde en anden type arbejde eller rejse udenlands.”

Udviklingen de seneste år har peget i retningen af en regulær hjerneflugt, for det er de færreste akademikere, der har lyst til at arbejde som håndværker efter endt uddannelse. Ifølge tal fra UNDP's *Human Development Report* immigrerede 14.400 beninere i 2009 til OECD-lande – knap halvdelen af dem var højtuddannede. Mange er rejst til Frankrig, som dog også for nylig har strammet reglerne for migration.

De frustrerede unge peger alle fingeren mod regeringen, og tilbage i ministeriet erkender rådgiveren Clément Edah, at der er mangel på jobs i alle sektorer – og at de veluddannedes flugt er et problem for Benin.

“Vi bliver nødt til at opbygge et tilpas tiltrækkende system, der kan holde på de unge i første omgang – eller trække dem hjem igen. Men det kræver en god, solid økonomi at skabe et samfund med arbejde, faciliteter og grobund for virksomheder på alle uddannelsesniveauer.”

To etager nede, på vejen der løber forbi ministeriet, suser Cotonous trafik forbi i et tæt virvar af farver, skingre horn og varme sus fra udstødningsrør. Mange af byens 34.000 motorcykeltaxa-chauffører, der hver dag kører jordvejene mudrede, har en fin uddannelse. Hvor længe skal de vente på et bedre job, mens Benin møjsommeligt kravler trin for trin op ad den stejle udviklingsstige? • GERD KIEFFER-DØSSING ER JOURNALISTPRAKTIKANT I UDENRIGSMINISTERIET.

“VI ER BLEVET GJORT TIL GRIN”

Lærlinge i det traditionelle, uformelle system i Benin har hverken garanti for faglighed på lærepladsen eller for et svendebrev efter endt læretid.

AF GERD KIEFFER-DØSSING, COTONOU

LANGT DE FLESTE LÆRLINGE I BENIN BLIVER UDDANNET I ET UFORMELT SYSTEM, DER FOREGÅR PRIVAT HOS EN MESTER - HER ET AF DE UTALLIGE KNALLERTVÆRKSTEDER.

32/

■ “DET ER ET USIKKERT LIV, vi lever. Mange lærlinge og mestre har ikke gået i skole. Mestre har egen virksomhed og kender deres fag, men hvordan kan man drive en forretning uden at kunne læse og skrive?”

Ordene kommer fra 47-årige Victoire Kouton. Hun er udlært frisør og underviser på Institut de Beauté Africaine (Det Afrikanske Skønhedsinstitut), der ligger i Porto Novo, hovedstaden i Benin. Victoire Kouton er en af de mestre, som kæmper lærlingenes sag.

DYRT DIPLOM

Langt de fleste lærlinge i Benin bliver uddannet i et uformelt system, der foregår privat hos en mester. De er hverken sikret et ordentligt fagligt niveau eller et bevis efter endt læretid - de fleste mestre kræver nemlig en stor sum penge, både inden læretiden begynder og siden for at udleveret svendebrevet. Og kan man ikke betale, får man aldrig et bevis på sin uddannelse og kan endelig med at tjene til livets ophold som taxa-chauffør, gadesælger eller slæbe sig

halvt ihjel med at bære sække i en af landets havne.

I et forsøg på at formalisere denne del af lærlingssystemet har den danske ambassade i Benin, i samarbejde med den lokale ngo Le Bureau d'Appui aux Artisans (BAA) eller Kontoret for Støtte til Håndværkere, søsat et program, der skal sikre unge lærlinge et gratis, officielt svendebrev efter endt uddannelse. Programmet, som finansieres gennem Danidas støtte til uddannelsessektoren i departementerne Plateau, Ouémé og Littoral, vil ud over svendebrevet presse på for at gøre uddannelsernes faglige indhold mere ens.

HÅNDVÆRK SKABER UDVIKLING

“Systemet kræver fornyelse! Det vigtigste lige nu er, at vi harmoniserer uddannelserne på tre punkter: længde, indhold og betaling,” siger Cyr Davoudoun, direktøren for BAA. Han fortæller, at håndværkernes andel af landets samlede indkomst er vurderet til 12 procent, men at det reelt beløber sig til en

femtedel. Netop derfor er de faglærte en vigtig brik i landets udvikling.

“Vi skal styrke denne sektor, fordi håndværkere skaber indkomst og dermed økonomisk vækst og udvikling. For eksempel er mange afrikanske lande rige på råmaterialer, men det er udlandet, der fastsætter prisen. Hvis vi selv er i stand til at forarbejde råvaren og lave et ordentligt produkt, kan vi selv sætte prisen og udnytte landets ressourcer bedst muligt,” siger han.

ET SKRIDT AD GANGEN

Blandt de unge uddannede mestre hersker stor frustration. Det er ikke alle, som deler Victoire Koutons syn på et gratis svendebrev. Det nuværende, uformelle system er baseret på, at mestrene får penge fra deres lærlinge, og mange hævder, de ikke kan overleve uden den ekstra indkomst. Desuden er der hårdt brug for efteruddannelse til mestrene, bogligt, men også fagligt, for at de kan følge med den tekniske udvikling og levere en vare, der kan leve op til efterspørgslens kriterier.

“Vi er blevet gjort til grin,” siger en ung elektronikmekaniker med egen virksomhed. Han banker i bordet for at give udtryk for sin frustration. Siden Kina har sat sig tungt på det beninske tvmarked, har elektronikmekanikerne haft problemer med de nye, kinesiske modeller. De formår ikke at reparere dem. Det er også stort set umuligt at skaffe reservedele, men det er en anden sag.

“Så der er lang vej endnu, før Benin når til et udviklingsstadium, som omfatter efteruddannelse til voksne,” fortæller Cyr Davoudoun:

“Hvis en mester kun kan overleve ved at få penge fra lærlinge, er de ikke gode nok til deres fag. Det her program er blot første skridt, og så må resten følge sidenhen. Ved at ensarte uddannelserne sikrer vi også, at lærlingene faktisk er dygtige nok til at klare sig, når de er færdige.” •

172.000 NYE TANZANISKE STATSBOGGERE

Integration på tanzanisk: Tusindvis af flygtninge fra Burundi får statsborgerskab.

AF JEPPE VILLADSEN

F REGERINGEN I TANZANIA har givet et par hundred tusind flygtninge fra Burundi et tilbud, de ikke har kunnet afslå: tanzanisk pas – og dermed adgang til uddannelse og jobs på lige fod med tanzanierne.

Tilbuddet omfatter 160.000 hutu-flygtninge fra Burundi, der tilbage i 1972 slog sig ned i det vestlige Tanzania. De krydsede grænsen til det store østlige naboland på flugt fra et blodbad, hvor op mod 200.000 hutuer blev dræbt. Massakren var kulminationen på lang tids etniske spændinger mellem Burundis hutuer og den dominerende tutsi-befolkning og var resultatet af et mislykket hutu-kup.

I 2007, hvor 1972-flygtningegruppen i mellemtiden var vokset til 220.000, blev burundierne spurgt til deres ønsker for fremtiden. Cirka 20 procent ville vende tilbage til Burundi, mens 80 procent (172.000) ønskede at blive tanzaniske statsborgere. Og det har de nu fået lov til.

SPREDES OVER TANZANIA

Der er dog en enkelt hage ved tilbuddet om statsborgerskab: Flygtningene vil blive flyttet fra de særlige landsbyer, hvor de har boet i snart 40 år og spredt ud over Tanzania. I hvilket omfang de vil få indflydelse på, hvor de bliver rykket hen, og hvor meget bistand de vil få i forbindelse med flytningen, er endnu uafklaret.

Gennem årene er flygtningene blevet i stand til at klare sig selv og blevet socialt accepteret i de lokale værtssamfund. De har i vid udstrækning tilegnet sig en tanzanisk livsstil, fremhæver en ny fælles evalueringsrapport fra Danida og FN's højkommisariat for flygtninge (UNHCR), der bistår myndighederne i Tanzania – både med tildelingen af statsborgerskab i Tanzania og med hjemsendelsen til Burundi.

Dermed adskiller gruppen sig fra de omkring 340.000 burundiere, som flygtede til Tanzania under folkemordet i 1993, og som har opholdt sig i flygtningelejre under hele deres tid i Tanzania.

Når 1972-flygtningene er faldet til og kan klare sig selv, hvorfor vil regeringen så flytte dem?

“Et af argumenterne fra de tanzaniske myndigheder er, at man ikke ønsker enklaver af Burundi-flygtninge, men eftersom det går relativt godt, må man regne med, at der ligger yderligere motivationer bagved,” siger Thomas Thom-

sen, chefkonsulent i Danida, Udenrigsministeriet.

Der er også spekulationer om, at Tanzanias regering ønsker at bruge jorden til kommercielt landbrug.

OG SÅ LIDT IDEALISME

Spredning eller ej er det vel usædvanligt, at et u-land – eller et hvilket som helst land – tilbyder statsborgerskab til flere hundred tusind mennesker på én gang?

“Ja, selv om det er set før, blandt andet i Central-

amerika. Der har uden tvivl været et kig på den sikkerhedsmæssige situation i regionen. Hvis flygtningene blev sendt hjem til Burundi, ville det formentlig i sig selv kunne virke destabiliserende på hjemlandet. Og det er klart for alle og enhver, inklusive regeringen i Tanzania, at situationen i Burundi er meget ustabil,” siger Thomas Thomsen. • JEPPE VILLADSEN ER AFRIKA-KORRESPONDENT FOR KRISTELIGT DAGBLAD.

Læs hele evalueringsrapporten på www.evaluering.dk

BURUNDI

1899: Burundi bliver tysk koloni.

1924: Belgien overtager kolonien efter Tysklands nederlag i Første Verdenskrig.

1962: Burundi bliver selvstændigt og regeres af en pro-belgisk tutsi-konge.

1972: Voksende spændingerne mellem landets hutuer og tutsier kulminerer, da 100-200.000 hutuer bliver dræbt i en voldsom massakre, og endnu flere drives på flugt til nabolandene. 162.000 flygtninge vælger at forblive i Tanzania.

2000: Siden årtusindskiftet har Tanzania haft den største flygtningebefolkning i Afrika.

“

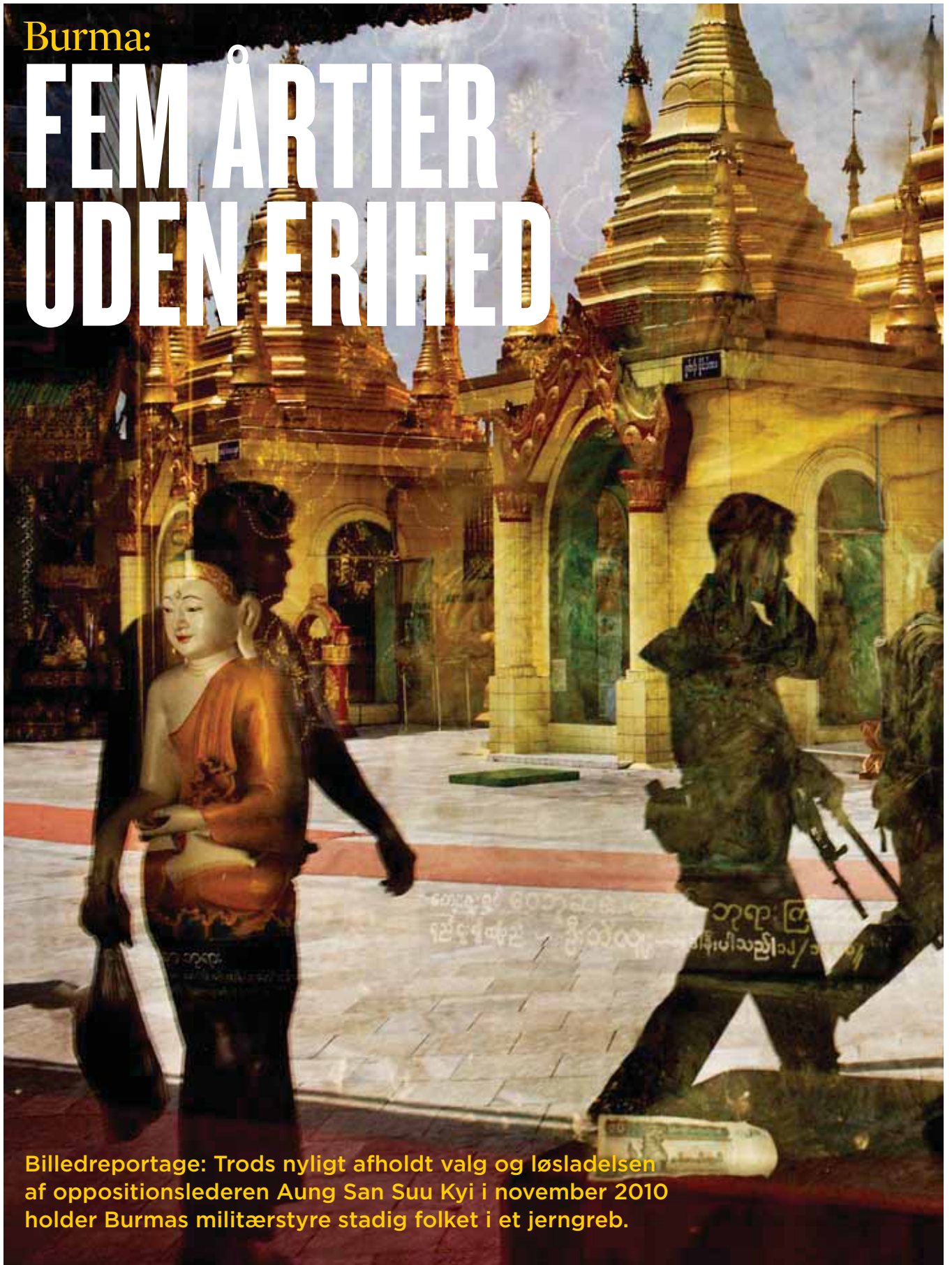
Lad mig være den første til at byde jer velkommen som tanzaniere og ikke som flygtninge.

Lawrence Masha, Tanzanias indenrigsminister, da de første flygtninge fik tanzanisk statsborgerskab.

Burma:

FEM ÅRTIER UDEN FRIHED

34/

Billedreportage: Trods nyligt afholdt valg og løsladelsen af oppositionslederen Aung San Suu Kyi i november 2010 holder Burmas militærstyre stadig folket i et jerngreb.

MILITÆRSTYRE. BURMESISKE SOLDATER SPEJLER SIG I EN MONTRE I SULE-PAGODEN I RANGOON. IFØLGE KRITIKERE HOLDER MILITÆRET BEFOLKNINGEN I ET JERNGREB.

UDVIKLING
FEB / MAR
#1 / 2011

■ SPØRGER MAN DET MILITÆRE STYRE, som har haft magten siden 1962, er Burma nu på vej mod demokrati.

I november 2010 afholdt landet valg, det første i 20 år, og få dage senere løslod regeringen Aung San Suu Kyi, oppositionens leder, efter mere end syv års husarrest. Burma har tilmed fået nyt flag, ny nationalsang og nyt navn (ordet "republik" er tilføjet, red.).

Ifølge oppositionen og kritikere i Vesten er hele processen imidlertid en maskerade, som styret opfører for at bevare magten trods international kritik.

Styret, siger kritikerne, slår nådesløst ned på modstandere, dræber demonstranter og munke i gaderne, holder flere end 2.000 politiske fanger inde-spærret i grusomme fængsler, bekriger etniske minoriteter og kanaliserer indtægterne fra landets enorme naturressourcer ned i egne lommer, mens befolkningen kæmper for at holde sammen på hverdagen.

Da generalerne tog magten for snart et halvt århundrede siden, var Burma det rigeste land i regionen, kendt som "Asiens risskål". I dag kan landet knap nok brødføde sig selv.

Flere gange i de senere år har landet ved Den Bengalske Bugt været genstand for verdens opmærksomhed, ikke mindst i 2008, hvor cyklonen Nargis kostede omkring 134.000 mennesker livet, og i 2007, hvor buddhistiske munke demonstrerede mod regeringen.

Billedreportagen på de følgende sider er lavet af en dansk fotograf, som de seneste fire år har arbejdet på et projekt om levevilkårene i landet. Han er anonym af hensyn til sine muligheder for fornyet indrejse. •

MODSTAND. OPPOSITIONSLEDEREN AUNG SAN SUU KYI BLEV I NOVEMBER 2010 LØSLADT EFTER OVER SYV ÅR I HUSARREST. KRITISERER HUN STYRET FOR HÅRDT, TAGER DE HENDES FRIHED. ER HUN TAVS, SVIGTER HUN BEFOLKNINGEN.

PENDLERE. DE FLESTE INDBYGGERE I RANGOON REJSER OFTE MED BUS. DEMONSTRATIONERNE MOD REGERINGEN I 2007 BEGYNDTE, DA EN PLUDSELIG STIGNING I BENZINPRISERNE GJORDE BUSBILLETTER DYRERE.

KARRIEREVEJ. KADETTER FRA HÆRENS UDDANNELSE FOR ELITE-OFFICERER VENTER PÅ AT BLIVE FOTOGRAFERET I BYEN PYIN U LWIN I DET NORDLIGE BURMA. EN KARRIERE I MILITÆRET ER EN VEJ TIL INDFLYDELSE OG HØJERE LEVESTANDARD.

37/

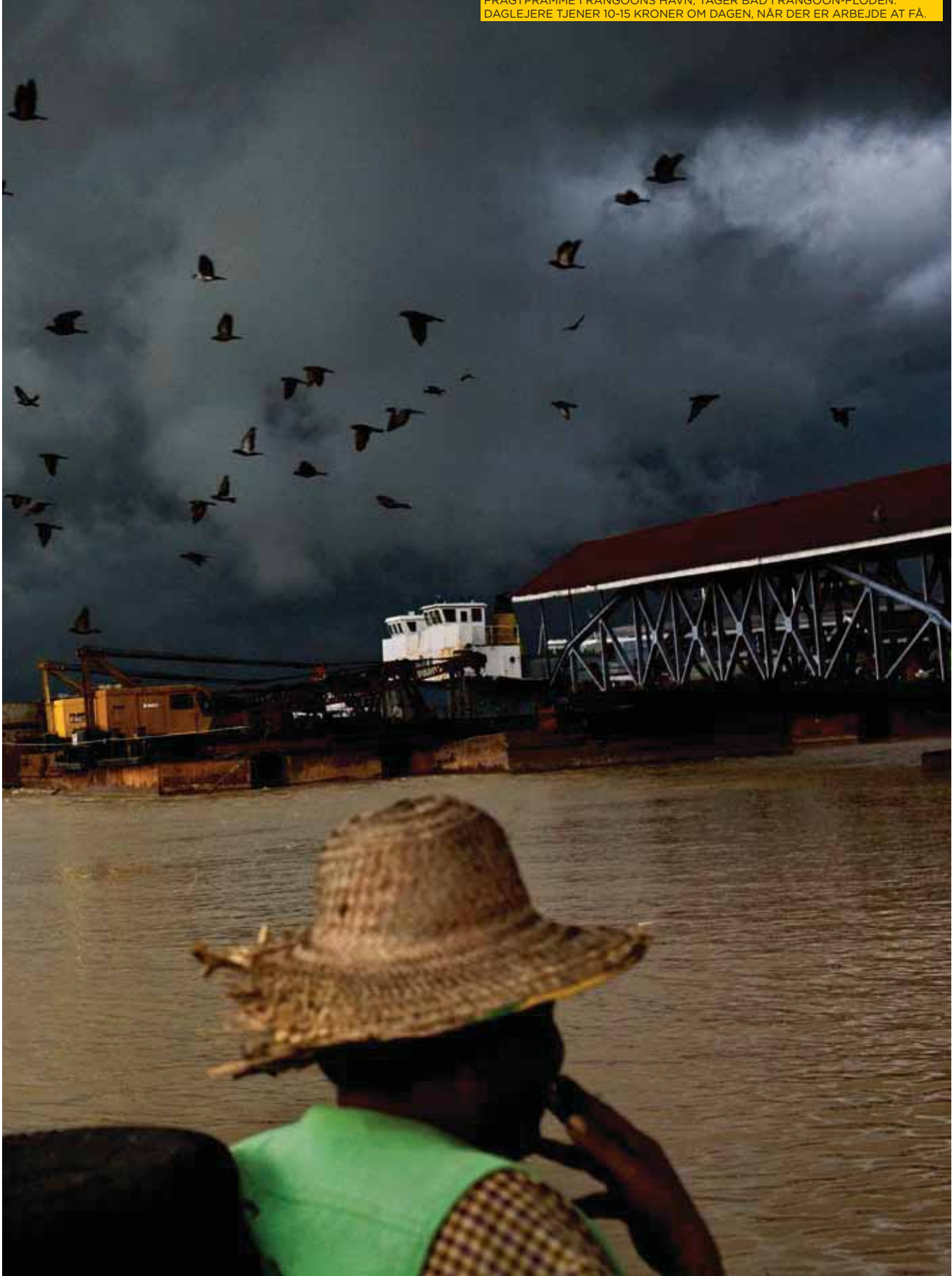

HELLIGDOM. INDBYGGERE I RANGOON, DER BOR TÆT PÅ EN GENERAL ELLER MINISTER, HAR STØRSTE CHANCE FOR ADGANG TIL ELEKTRICITET. BELYST I BAGGRUNDEN SES SHWEDAGON, BURMAS HELLIGSTE PAGODE.

>

VED FLODEN. EN DAGLEJER, SOM LEVER AF AT SLÆBE GODS TIL OG FRA FRAGTPRAMME I RANGOONS HAVN, TAGER BAD I RANGOON-FLODEN. DAGLEJERE TJENER 10-15 KRONER OM DAGEN, NÅR DER ER ARBEJDE AT FÅ.

PROTESTER. BUDDHISTISKE MUNKE SPILLER EN VIGTIG ROLLE I BURMA. I 2007 FØRTE DE AN I STORE DEMONSTRATIONER MOD REGERINGEN. SIDEN ER TUSINDVIS BLEVET TILBAGEHOLDT AF MYNDIGHEDERNE.

NARKOMAN. SUNDHEDSVÆSNET LIGGER I RUINER OG BETRAGTES SOM ET AF VERDENS RINGESTE. REGERINGEN BRUGER OP MOD HALVDELEN AF STATSBUDETGETTET PÅ MILITÆRET OG KUN CIRKA TO PROCENT PÅ SUNDHED.

SUPERMARKED. I 2005 INDVIEDE MILITÆRSTYRET BURMAS NYE HOVEDSTAD, NAYPYITAW. BYEN ER BYGGET HELT FRA GRUNDEN OG BEFOLKES NÆSTEN UDELUKKENDE AF EMBEDSMÆND OG SOLDATER.

BURMA ELLER MYANMAR?

I 1989 ændrede militærstyret Burmas navn til Myanmar. Det nye navn blev anerkendt af FN og en række lande, mens andre holder fast i det oprindelige. Myanmar bruges fortrinsvist af lande, som ser forholdsvist mildt på landets regime.

BURMA

Indbyggertal: 53,4 millioner (Danmark: 5,5).
Bnp pr. indbygger (2008): 1.290 dollars (Danmark: 37.280).
Areal: 658.000 km² (Danmark: 43.000).

Kilder: FN's Fødevarerprogram (WFP) og Udenrigsministeriet

DE VIGTIGSTE VALG I VERDEN

Hvert år går indbyggerne i mellem 50 og 100 lande til stemmeboksene. Udvikling giver her et bud på fem særlig betydningsfulde valg i u-landene i 2011.

AF JØRGEN ELKLIT

UGANDA: FAST GREB OM MAGTEN

Præsident- og parlamentsvalg 18. februar. Præsident Yoweri Museveni har siddet på posten siden 1986, og grundloven sætter ingen begrænsninger for præsidentperiodens længde. Tidligere oberst Kizza Besigye og tidligere FN-ambassadør Olara Otunnu stiller også op. Vil det betyde, at Museveni ikke – som i 2001 og 2006 – får 50 procent af stemmerne i første omgang? Der har været talt om, at Besigye efter sine gode resultater i 2001 og 2006 kunne blive en reel trussel for Museveni, men det er næppe sandsynligt.

FOTO: ALASTAIR GRANT/AP/POLFO

NIGERIA: UVISHED EFTER PRÆSIDENTENS DØD

Valg 9. april. Udviklingen siden det elendige præsidentvalg i 2007 – og præsident Umaru Yar'Aduas død i maj 2010 – gør udfaldet usikkert i Afrikas folkerigeste land. Domstolene har erklæret en række guvernør- og parlamentsvalg ugyldige og dekretet omvalg. Det vil utvivlsomt få betydning for den måde, de kommende valg gennemføres på, men også for, hvordan vælgerne og oppositionen vil agere, idet mange nok vil ane nye politiske muligheder. Et andet stort spørgsmål er, om præsident Goodluck Jonathan kan holde sit løfte om frie og fair valg.

FOTO: PIUS UTOMI EKPEI/SCANPIX

ZIMBABWE: BENHÅRD KONFRONTATION

Landet er noget af en joker. Præsident Robert Mugabe ønsker angiveligt at holde både præsident- og parlamentsvalg i løbet af 2011, men hans magtfulde politichef Augustine Chihuri vil ikke acceptere, at styret ændres via et valg. På den anden side siger premierminister Morgan Tsvangirai, at grundlæggende reformer skal gennemføres og bekræftes ved folkeafstemning før et valg, og derfor kan det ikke nås i 2011. De to sider står benhårdt over for hinanden, og der er al mulig grund til at frygte, at det ender i en voldsom konfrontation, hvis valget bliver udskrevet.

FOTO: JON HRUSA/SCANPIX

UGANDA:
YOWERI MUSEVENI

NIGERIA: GOODLUCK JONATHAN

ZIMBABWE:
ROBERT MUGABE

NICARAGUA:
DANIEL ORTEGA

KIRGISISTAN:
ROZA OTUNBAJEVA

NICARAGUA: OPPOSITION UDEN CHANCE

Præsident- og parlamentsvalg i november. Sandinisterne og præsident Daniel Ortega har sammen med støttepartiet PLC et fast greb om situationen, ikke mindst fordi valgadministrationen ikke holder sig tilbage med tiltag, der sikrer, at oppositionen næsten ikke har en chance. Ortega vil have ændret forfatningen, så han kan stille op igen, idet man i Nicaragua ikke kan være præsident i to perioder i træk. Det er umuligt at sige, hvordan oppositionen og udlandet – herunder USA – vil reagere på en sådan forfatningsændring.

FOTO: MIGUEL ALVAREZ/SCANPIX

KIRGISISTAN: ÅBENT VALG EFTER UROLIGHEDER

Efter alvorlige uroligheder i forsommeren 2010 sikrede et stort flertal af de kirgisiske vælgere 27. juni vedtagelsen af en ny forfatning, der mindsker præsidentens magt og styrker premierministerens. Efter parlamentsvalget i oktober 2010, som gav et lidt mudret resultat, skal der i november 2011 være præsidentvalg. Overgangspræsidenten, Roza Otunbajeva, må ikke stille op, og det er ret åbent, hvad der kommer til at ske, ikke mindst fordi de politiske partier i betydeligt omfang afspejler – og slår på – etniske skillelinjer i det centralasiatiske land. •

FOTO: HANS PUNZ/AP/POLFO

JØRGEN ELKLIT ER PROFESSOR VED INSTITUT FOR
STATSKUNDSKAB, AARHUS UNIVERSITET

GLOBALE VALG-GUIDES

.....
www.electionguide.org
www.ndi.org/electionscalendar
www.eisa.org.za/WEP/calendar2011.htm

Erhvervsledere:

DER KAN TJENES PENGE PÅ ANSVARLIGHED

CSR: Virksomheder tager ikke længere samfundsansvar alene af hensyn til omdømme og pres fra kunder. Flere og flere vurderer, at det kan gavne forretningen.

AF JAN AAGAARD

■ DEN ØKONOMISKE KRISE HAR ikke gjort danske og internationale virksomheder mindre socialt og samfundsmæssigt ansvarlige i u-landene. Tværtimod.

Langt de fleste virksomheder fastholder aktivitetsniveauet inden for feltet *Corporate Social Responsibility* (CSR), der blandt andet omfatter rettigheder for arbejdstagere og miljøforhold hos leverandører i u-lande.

Mange virksomheder vurderer sågar, at det kan betale sig at skruer op for aktiviteterne. Det skyldes især, at CSR giver konkurrencefordele og gavner forretningen – for eksempel i form af højere kvalitet fra leverandørerne, større loyalitet blandt medarbejderne og bedre omdømme hos forbrugerne.

Tendensen dokumenteres af en undersøgelse foretaget blandt hovedparten af de 250 store, internationale virksomheder, der er medlem af organisationen Business for Social Responsibility (se grafik, red.). Medlemmerne tæller også en række danske virksomheder: A.P. Møller - Mærsk, Bestseller, Danisco, DONG Energy, Novo Nordisk og Novozymes.

Ifølge undersøgelsen, der udkom i november 2010, vurderer 84 procent af erhvervslederne, at

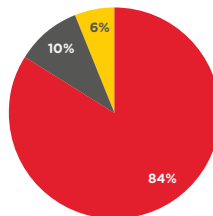
“

Erhvervslivets CSR-fokus flytter sig i disse år fra at være noget, der er drevet af hensyn til omdømme og pres fra kunder, til at være et mere direkte forretningsmæssigt spørgsmål.

Peder Michael Pruzan-Jørgensen,
European Managing Director,
Business for Social Responsibility

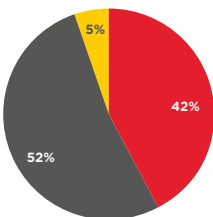
ERHVERVSLEDERE VIL SATSE PÅ CSR

Forventer du, at CSR vil være en del af globale virksomheders vigtigste strategier og handlinger de næste fem år?

- Optimistisk
- Hverken optimistisk eller pessimistisk
- Pessimistisk

Hvordan vil din virksomheds CSR-budget udvikle sig de næste 12 måneder?

- Stigning
- Uændret
- Fald

Undersøgelsen er foretaget blandt store, internationale virksomheder.
Kilde: Business for Social Responsibility

CSR vil være en væsentlig del af globale virksomheders strategier og handlinger de næste fem år. Og 94 procent siger, at deres virksomhed vil fastholde eller øge budgetterne for CSR-aktiviteter de kommende 12 måneder.

ET SPØRGSMÅL OM FORRETNING

Tendensen gælder også i Danmark. Ifølge en undersøgelse blandt medlemmer af erhvervslivets organisation DI i 2009 – året, hvor krisen toppede – forventede knap hver fjerde virksomhed at øge CSR-indsatsen, mens knap halvdelen ville fastholde niveauet.

Det er også værd at bemærke, at over halvdelen af de virksomheder, der forventede at øge CSR-aktiviteterne, samtidig forventede faldende omsætning.

“Erhvervslivets CSR-fokus flytter sig i disse år fra at være noget, der er drevet af hensyn til omdømme og pres fra kunder, til at være et mere direkte forretningsmæssigt spørgsmål,” siger Peder Michael Pruzan-Jørgensen, European Managing Director i Business for Social Responsibility. Han fortsætter:

“Virksomhederne er nødt til at se på de risici i leverandørkæden, som drives af miljømæssige og sociale forhold. Et bedre arbejdsmiljø kan styrke forretningen – ikke bare i forhold til at undgå arbejdsulykker eller strejker. For eksempel kan et øget fokus på medarbejdernes sundhed føre til færre sygedage, øget produktivitet og dermed bedre bundlinje.”

ETIK OG KVALITET I SAMSPIL

En af de danske virksomheder, der arbejder med CSR, er detailkæden JYSK, som i 2008 blev udsat for hård kritik, da det kom frem, at virksomheden købte sengetøj hos en banglade-

shisk leverandør, der udsatte medarbejderne for farlige kemikalier og sjuskede med sikkerheden.

“Vi er ikke blege for at stoppe samarbejdet med leverandører, der ikke vil spille med – det er sket flere gange. Men vi foretrækker at gå ind i en dialog, og det fører ofte til forbedringer, som også gavner JYSK,” siger Jonas Schrøder, chef for kommunikation og CSR i JYSK, og fortsætter:

“Etik og kvalitet hænger sammen. De leverandører, der har styr på deres etiske og sociale standarder, har også styr på deres leverancer og kvaliteter. Det er afgørende for vores forretning.”

Jonas Schrøder tilføjer, at forbedringer og certificeringer også kan medføre, at nye markeder åbner sig for leverandørerne i u-landene. På den måde fungerer CSR-indsatsen mere og mere som et strategisk samarbejde mellem virksomheden og leverandører i eksempelvis Kina, Indien, Vietnam og Brasilien.

KRAV TIL RISIKO-LANDE

Juiceproducenten Rynkeby Foods, der også får mange af sine råvarer fra u-lande, har heller ikke skruet ned for CSR-aktiviteterne som følge af krisen. Tværtimod har virksomheden inden for de seneste tre år gjort CSR til en vigtigere del af forretningsstrategien.

“Uanset om det er krise eller ej, så giver CSR-arbejdet god mening. Vi er ikke et filantropisk foretagende, så alt, hvad vi gør, også inden for CSR, skal være

“

De leverandører, der har styr på deres etiske og sociale standarder, har også styr på deres leverancer.

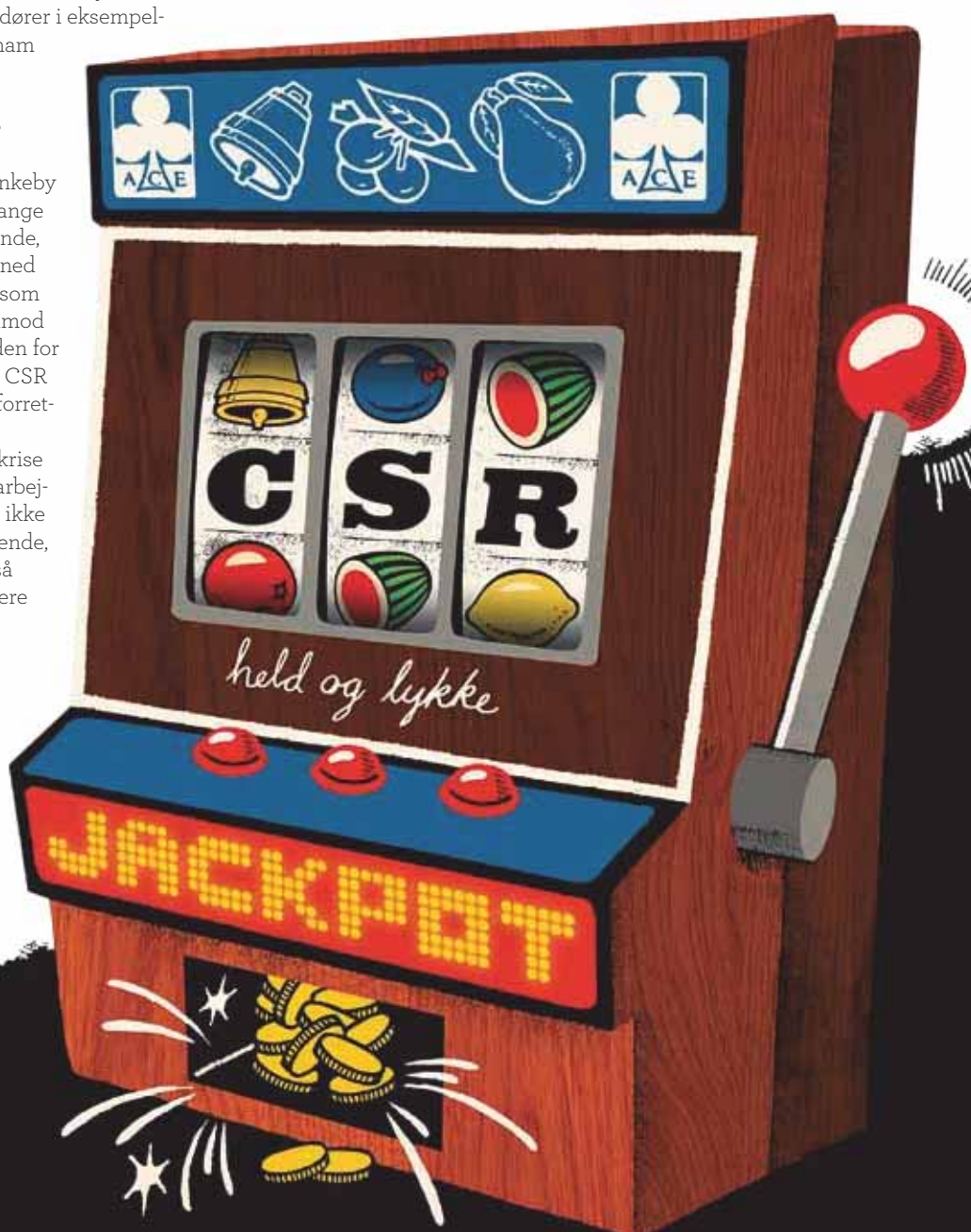
Jonas Schrøder,
chef for kommunikation
og CSR, JYSK

med til at drive forretningen,” siger kvalitetschef Carina Jensen.

Rynkeby arbejder især med sundhed og arbejdsforhold for medarbejderne, men også leverandørstyring har høj prioritet. Virksomheden har hundredvis af leverandører, som igen har underleverandører, i en lang række u-lande. Hver virksomhed bliver tjekket grundigt, fortæller Carina Jensen:

“Vi har lavet en vurdering af de cirka 20 lande, der topper listen over brud på menneskerettighederne. I de lande er vi nødt til at gøre en særlig indsats for at sikre, at de varer, vi køber, er produceret på et forsvarligt grundlag.” • JAN

AAGAARD ER FREELANCEJOURNALIST.

Små virksomheders CSR-hovedpine:

USTYRLIGE UNDER- LEVERANDØRER

Virksomheder skal i stigende grad dokumentere, at underleverandører i u-lande opfører sig ansvarligt. Uoverkommelig opgave, siger ekspert.

44/

AF JAN AAGAARD

■ KUNDER OG SAMARBEJDSPARTNERE STILLER STADIG STØRRE krav til virksomheder om, at deres underleverandører i u-lande tager hensyn til miljøet og sikrer ordentlige forhold for medarbejderne.

Men ikke alle små og mellemstore virksomheder magter opgaven med *Corporate Social Responsibility* (CSR), mener Jette Steen Knudsen, lektor ved Institut for International Økonomi og Virksomhedsledelse på Copenhagen Business School.

“Store virksomheder skubber ofte aben videre til de mindre og mellemstore virksomheder, som de er kunder hos, ved at stille krav om, at de har

“

Store virksomheder skubber ofte aben videre til de mindre og mellemstore virksomheder, som de er kunder hos.

Jette Steen Knudsen,
lektor, Copenhagen
Business School

styr på forholdene hos de næste led i kæden. Mange mindre virksomheder lægger meget energi i at opfylde kravene, men det er næsten umuligt at gøre på egen hånd,” siger Jette Steen Knudsen.

Miljøhensyn og medarbejderforhold er de områder, der generelt har højest prioritet i danske virksomheders CSR-arbejde. Men i disse år øges fokus samtidig på leverandørstyring. Virksomhederne stiller krav til deres leverandører, især i u-landene, og hjælper dem med at opfylde kravene. Hjælp til leverandører

HJÆLP TIL LEVERANDØRSTYRING

“Leverandørstyring bliver et mere og mere vigtigt område. Virksomhederne agerer i stigende grad internationalt med mange leverandører og produktion i udviklingslandene, og krisen forstærker den tendens, fordi den medfører endnu mere udflytning. Dermed bliver hele udviklingsproblematikken meget relevant og vigtig for virksomhederne,” siger Jette Steen Knudsen.

Også erhvervslivets organisation DI, som rådgiver virksomheder om CSR, vurderer, at leverandørstyring er en stor opgave for små virksomheder:

“Der er langt ud til de første led i leverandørkæden, hvor det derfor kan være svært at få indflydelse. De mindre virksomheder har færre ressourcer til rådighed og mindre at skulle have sagt end de store. Men der er også mindre og mellemstore danske virksomheder, som gør en stor indsats,” siger DI-konsulent Christine Jøker Lohmann. •

VIRKSOMHEDERS SAMFUNDSANSVAR

Corporate Social Responsibility (CSR) er betegnelsen for virksomheders frivillige arbejde med at integrere sociale og miljømæssige hensyn i deres forretningsaktiviteter. På dansk oversættes begrebet ofte med “virksomheders samfundsansvar”.

Kilde: CSR-kompasset.

ANBEFALINGER OM ANSVARLIGHED

Rådet for Samfundsansvar, et rådgivende organ etableret af regeringen, fremlagde i slutningen af 2010 en række anbefalinger til danske virksomheder, der arbejder med CSR.

Læs anbefalingerne på www.samfundsansvar.dk

FEM DANSKE CSR-LINKS

Det største netværk af CSR-professionelle i Danmark:
www.csrforum.dk

Dansk initiativ for etisk handel og ansvarlig leverandørstyring:
www.dieh.dk

Nyheder om CSR:
www.csr.dk

Blogs, mv. om virksomheders CSR-indsats:
www.socialansvarlighed.dk

Værktøj, som hjælper virksomheder med ansvarlig leverandørstyring:
www.csrkompasset.dk

Virksomheder søger sydpå

MELLEM 15 OG 20 MIN-DRE OG MELLEMSTORE danske virksomheder forsøger at etablere sig i Afrika med konsulentbistand fra Dansk Industri (DI).

“Vi ser en stigende tendens, da Afrika begynder at blive et attraktivt marked,” siger Heidi Jørgensen, seniorkonsulent i Dansk Industri.

Især i Østafrika og det sydlige Afrika arbejder virksomhederne på at få fodfæste som salgs- eller produktionsselskaber.

Firmaet Clou-Thürmer, der producerer avanceret værktøj til blandt andet mine- og byggeindustrien, har i knap fire år haft et salgskontor i Mozambique.

“Det er i høj grad markederne i det sydlige Afrika, vi sætter på,” siger direktør Eric Thürmer (billedet). • /HG

Danida klar med vækstplan

I BEGYNDELSEN AF FEBRUAR offentliggør Danida en ny plan for, hvordan Danida vil bidrage til at skabe vækst og beskæftigelse i u-landene.

“Danmark skal målrettet arbejde for, at man i partnerlandene diskuterer erhvervs politik på samme niveau som for eksempel sundheds- og uddannelsespolitik,” pointerer Danida eksempelvis i planen, der skal Danmarks strategi på området til handling.

Ifølge ministeren skal Danmark skabe vækst og jobs ved at sætte markedsbaseret økonomi i fokus og således “bruge væksten som løftestang ud af fattigdom”. Det er en tilgang, som også kan spores hos andre donorlande verden over.

Danidas vækstplan rummer en række nye tiltag, som for eksempel at styrke regional handel, sætte fattige producenter i forbindelse med store markeder og forbedre u-landenes evne til at opkræve skat. Planen omfatter også en styrkelse af Industrialiseringsfonden for Udviklingslandene (IFU).

Vækst og beskæftigelse er et af fem prioritetsområder, som den nye strategi for dansk udviklingspolitik rummer. Strategien blev vedtaget af Folketinget i maj 2010.

Også den danske regerings Afrikakommision, som fremlagde sine anbefalinger i 2009, satte vækst og jobskabelse i centrum. • /GK

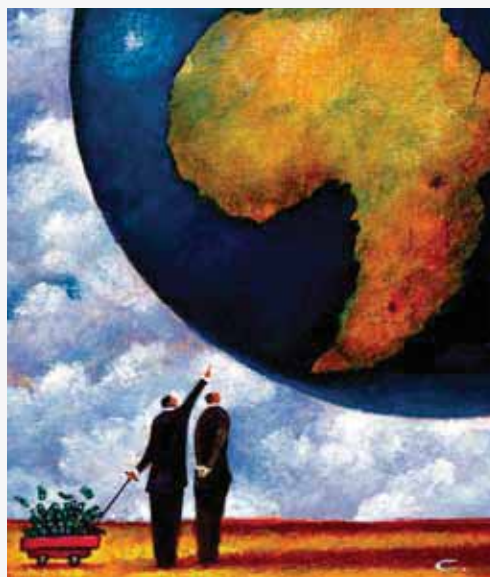
Pensionskasser investerer i u-lande

DANMARK HAR FÅET SIN FØRSTE FOND for mikrofinansiering, Danish Micro Finance Partners.

Bag fonden står pensionskasserne PKA og PBU samt Industrialiseringsfonden for Udviklingslandene (IFU). Investeringsforeningen LD-Invest står for det praktiske arbejde.

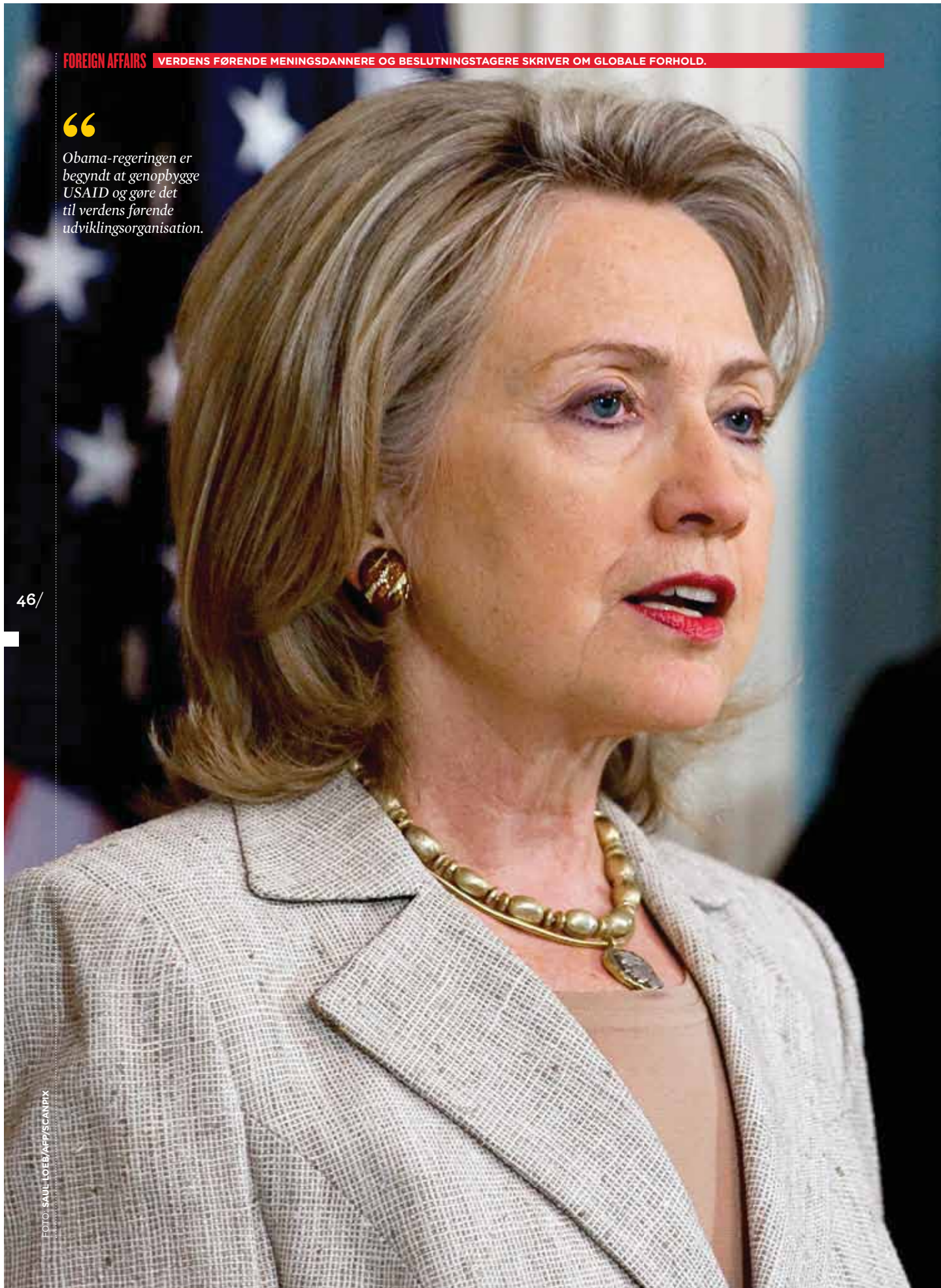
I første omgang har Danish Micro Finance Partners investeret egenkapital i to indiske institutter for mikrofinans – og en tredje investering er på vej. Men fonden har også kig på øvrige verdensdele.

“Vi forventer et højere afkast end det, som passive investeringer for eksempel i obligationer giver,” siger Jens Ole Pedersen, investeringschef i LD-Invest. • /HUGO GÅRDEN

“

Obama-regeringen er begyndt at genopbygge USAID og gøre det til verdens førende udviklingsorganisation.

USA SKAL SATSE PÅ “KLOG MAGT”*

Den amerikanske regering må anvende diplomati og udviklingsbistand side om side for at klare de globale udfordringer, skriver USA's udenrigsminister Hillary Clinton. I denne artikel går hun i dybden med sine visioner for udviklingspolitikken.

AF HILLARY RODHAM CLINTON

■ VERDEN AF I DAG er en smeltedigel af udfordringer, der sætter amerikansk lederskab på prøve.

Globale problemer som voldelig ekstremisme, verdensomspændende recession, klimaforandringer og fattigdom kræver kollektive løsninger, til trods for at magtfordelingen i verden bliver mere og mere diffus. Der er brug for et effektivt internationalt samarbejde, selv om det bliver sværere og sværere at nå frem til det. Problemerne kan ikke løses, medmindre en nation er villig til at påtage sig ansvaret for at mobilisere den nødvendige handlekraft. USA er den nation, som kan gøre det.

Jeg indledte min embedsperiode som amerikansk udenrigsminister med at understrege nødvendigheden af at styrke den diplomatiske og udviklingsmæssige indsats sideløbende med den forsvarsmæssige – og anvende en såkaldt “smart power”-metode til løsning af verdens problemer. For at få denne metode til at lykkes må amerikansk civil magt styrkes og udvides. Den må, som den amerikanske forsvarsminister Robert Gates har hævdet her i *Foreign Affairs*, bringes i bedre overensstemmelse med amerikansk militær magt. I en tale holdt i august sidste år udtalte Gates: “Der må ske en holdningsændring, hvad angår forståelsen af den vigtige rolle, institutioner som State Department (Udenrigsministeriet, red.) og USAID (U.S. Agency for International Development) spiller ... hvis de skal komme til at spille den ledende rolle, jeg mener, de bør spille.”

Denne tanke er allerede ved at blive omsat til handling. Kongressen har bevilget midler til

REDAKTIONELT SAMARBEJDE MED FOREIGN AFFAIRS

Som det første danske medie har *Udvikling* indgået et redaktionelt samarbejde med *Foreign Affairs*. Det anerkendte tidsskrift er siden 1922 blevet udgivet af den uafhængige amerikanske tænketank Council on Foreign Relations. Samarbejdet betyder, at *Udvikling* med jævne mellemrum vil bringe artikler fra *Foreign Affairs* i dansk oversættelse.

1.108 nye embedsmænd i uden- og indenrigstjenesten, som skal styrke State Departments evne til at beskytte amerikanske interesser og fremme amerikanske værdier. USAID er i gang med at fordoble sit personale på udviklingsområdet og har ansat 1.200 nye medarbejdere i udenrigstjenesten med de kompetencer og den erfaring, der er nødvendig for at finde de rigtige løsninger på udviklingsområdet og få større gavn af de lokalt ansatte medarbejdere, som har et indgående kendskab til deres respektive lande. Obama-regeringen er begyndt at genopbygge USAID og gøre det til verdens førende udviklingsorganisation – der arbejder på at fremme langsigtet vækst og demokratiske styreformer, styrke sin egen forskningsindsats, præge politik og fornyelse samt bruge relevante analysemetoder for at sikre, at vores investeringer er rentable og solide.

Men der må gøres mere. Det er ikke nok at genopbygge – vi må også nytænke, reformere og opjustere. I løbet af min tid som medlem af Senatets forsvarsudvalg erfarede jeg, hvordan Forsvarsministeriet brugte *Quadrennial Defense Review* til at justere ressourcer, politik og strategier i forhold til nutiden – og fremtiden. Der findes ikke nogen tilsvarende mekanisme til at modernisere State Department eller USAID. I juli 2009 lancerede jeg derfor det første *Quadrennial Diplomacy and Development Review* (QDDR), en tilbundsgående analyse af State Department og USAID med anbefalinger til, hvordan vi bedre kan udruste, finansiere, uddanne

> og organisere os, så vi mere effektivt kan løse aktuelle diplomatiske og udviklingsmæssige opgaver og allerede nu begynde at opbygge de medarbejdere, strukturer, processer og ressourcer, der er nødvendige for at imødegå verdens udfordringer i kommende år. QDDR er ikke kun en betænkning. Den definerer også, hvordan diplomati og udvikling kan koordineres, så disse to områder styrker hinanden gensidigt. Den vurderer, hvad der har fungeret i fortiden, og hvad der ikke har det. Og den forudsiger kommende strategiske valg og ressourcebehov. Selv om State Department og USAID har forskellige roller og opgaver, griber diplomati og udviklingsbistand ofte ind i hinanden og er nødt til at samarbejde. De globale udfordringer kræver i stigende grad en blanding af begge fremgangsmåder og dermed også en mere holistisk opfattelse af civil magt.

“

Jeg bliver sommetider spurgt, (...) hvorfor USA skal bruge så mange penge på udenlandske befolkninger, når landet selv har store økonomiske problemer.

Diplomatiske mål nås ofte i kraft af fremskridt på udviklingsområdet. Genoptagelsen af direkte forhandlinger mellem israelere og palæstinensere i sommerens løb var resultatet af en talentfuld og målrettet diplomatisk indsats. Men et vellykket resultat ved forhandlingsbordet vil afhænge direkte af, om der sker fremskridt med hensyn til at opbygge stærke og stabile institutioner som grundlag for en palæstinensisk stat, og om Israel kan få den sikkerhed, landet har behov for. Omvendt sikres udviklingsmæssige mål ofte ved hjælp af en diplomatisk indsats. Virkningen af globale hungersnødprogrammer som Feed the Future og Global Health Initiative kommer i et vist omfang til at afhænge af politiske reformer i deltagerlandene; Millennium Challenge-aftaler er til dels resultatet af vedvarende politiske bestræbelser på at skabe positive betingelser for udvikling. I mange lande, deriblandt Afghanistan og Irak, skyldes behovet for gensidigt forstærkende diplomatiske og udviklingsmæssige strategier den særlige kombination af årsager og virkninger, der giver sig

udslag i voldelige konflikter, ustabilitet og en svag stat. De to D'er i QDDR (*Diplomacy og Development*) afspejler verden, som den netop nu anskues af State Department, og som man sammesteds forestiller sig den i fremtiden. Udformningen af betænkningen har krævet klogskab og talent hos de enestående medarbejdere i State Department og USAID, der har arbejdet utrætteligt for at producere et blueprint til reformer, som skal føres ud i livet i løbet af de kommende fire år, men får virkninger meget længere ud i fremtiden. Årets QDDR-betænkning præsenterer nye fremgangsmåder og kompetencer for diplomater og udviklingseksperter, angiver budgetprioriteringer, fastlægger planlægningsprocedurer, reviderer incitamenter til forfremmelse og anbefaler organisationsreformer. Den fokuserer på tre hovedområder: at modernisere og koordinere den diplomatiske indsats i alle amerikanske instanser, at sørge for, at udviklingsarbejdet får varig og bæredygtig virkning, og at skabe en stærkere sammenhæng mellem diplomati og udvikling og en bedre koordinering med partnere i militæret, i konfliktzoner og i skrøbelige stater.

UDVIKLING MED GENNEMSLAGSKRAFT

Jeg bliver sommetider spurgt, hvorfor udviklingsbistand er så vigtig for den amerikanske regering, og hvorfor USA skal bruge så mange penge på udenlandske befolkninger, når landet selv har store økonomiske problemer. Selv om det måske lyder ulogisk, er svaret, at når udviklingsbistand administreres effektivt, er den et af de bedste midler til at forbedre USA's stabilitet og velstand. Den kan styrke skrøbelige eller sammenbrudte stater, støtte kompetente partnere, der kan medvirke til at løse regionale og globale problemer, og virke til fremme for demokrati og menneskerettigheder.

Samtidig er man nødt til at se i øjnene, at uanset hvor store problemer der findes rundt omkring i verden, råder USA ikke over ubegrænsede ressourcer. State Department og USAID er forpligtet til at bruge amerikanske skatteyderes penge forsvarligt og må derfor tænke strategisk, når de opfylder de meste kritiske behov, og de må tage beslutninger baseret på holdbare kendsgerninger for at sikre, at deres investeringer giver resultater. Vi må ligeledes bevare det langsigtede fokus

– ikke kun tage os af de mest presserende behov her og nu, men også lægge grunden til en mere velstående fremtid. Med netop dette mål for øje offentliggjorde præsident Obama i september det såkaldte Presidential Policy Directive – det første af sin art, som nogen amerikansk præsident har udført – hvori der lægges særlig vægt på at støtte lande med ansvarsbevidste regeringer og gunstige betingelser for udvikling og på at arbejde målrettet i et mindre antal udvalgte sektorer i det pågældende land for at opnå den maksimale virkning. Det fremhæves, at hjælp skal koordineres med handel, finansiering, investeringer og andre finanspolitiske midler, der kan styrke udviklingsmarkeder og fremme en ud-

HILLARY CLINTON TALER VED MØDE PÅ SUNDHEDSKLINIK I GOMA I CONGO I AUGUST 2009. PATIENTERNE PÅ KLINIKKEN ER KVINDELIGE VOLDTÆGTSOFFRE.

bredt og bæredygtig økonomisk vækst. Økonomisk vækst er den sikreste vej ud af fattigdommen, og en udvidelse og styrkelse af middelklassen i verdens lande er et væsentligt middel til at skabe den retfærdige og holdbare internationale orden, som er kernen i USA's nationale sikkerhedsstrategi.

QDDR-betænkningen betragter udvikling som en proces, der indbefatter hjælp til selvhjælp som middel til at fremme amerikanske interesser og værdier. Et u-land må være i stand til at styre sig selv og sætte sine egne mål for, hvordan det vil opfylde sin befolknings behov. Den amerikanske regering sætter sig til forhandlingsbordet som partner, ikke som formynder, og stiller ressourcer og ekspertise til rådighed,

indtil landet bliver selvforsørgende og ikke længere har brug for hjælp.

Obama-regeringen omsætter netop nu denne partnerskabsmodel til praksis i to særlige initiativer, der er blevet iværksat i det forløbne år: Global Health Initiative og Feed the Future, begge et led i regeringens bredere globale initiativ om fødevarerikkerhed.

Global Health Initiative erkender, at sundheden i mange u-lande er blevet

Diplomatiske mål nås ofte i kraft af fremskridt på udviklingsområdet.

bedre i de senere år, delvis som følge af George W. Bushs President Emergency Plan for Aids Relief (PEPFAR) og hans President's Malaria Initiative (PMI) samt mange andre landes og organisationers bidrag. Men den forbedrede sundhedstilstand er ikke nødvendigvis ensbetydende med, at sundheden forbedres på den mest effektive eller langsigtede måde.

Den grundlæggende hensigt med Global Health Initiative er at afskaffe isolerede og sporadiske sundhedsinitiativer ved at samle PEPFAR, PMI og andre programmer, der sigter på at forbedre mødres og børns sundhed, indføre familieplanlægning, behandle oversete tropesygdomme og tage sig af andre kritiske sundhedsområder, i et integreret, koordineret og bæredygtigt

USA HAR SATSET MASSIVT PÅ AIDS-BEKÆMPELSE I AFRIKA DE SENERE ÅR. HER SES HIV-RAMTE GRACE, 9 ÅR, I DET NORDØSTLIGE UGANDA.

50/ sundhedssystem, hvor de involverede lande selv bevarer ledelsen.

Feed the Future bygger på de samme principper. Et eksempel er Bangladesh, som er i færd med at udforme sin egen investeringsplan for fødevarerikkerhed, der i hvert fald delvis bygger på samråd i et offentligt forum med over 500 repræsentanter fra civilsamfundet, den akademiske verden, tænketanke og den private sektor. Denne strategi er blevet tilrettelagt af uafhængige tekniske eksperter og udvikles yderligere af nationale ledere og andre eksperter. Den amerikanske regering er netop nu i gang med at udarbejde en investeringsplan til støtte for den bangladeshiske strategi i fuldt samarbejde med andre regeringer og internationale donorer.

Det er denne form, partnerskabet vil få i praksis. Partnerregeringer vil sandsynligvis vælge at gøre tingene på en anden måde end USA, eller de vil opstille andre prioriteter. Det vil sandsynligvis tage længere tid at undersøge disse regeringers planer og investere i dem, end hvis vi selv havde leveret de ønskede tjenesteydelser. Men resultatet bliver til gengæld en holdbar strategi, der kan videreføres, også efter at den amerikanske støtte er ophørt.

QDDR-betænkningen fokuserer ligeledes på det diplomatiske aspekt af en effektiv udviklingspolitik og går ind for, at der skal opbygges meget stær-

“

For 20 år siden blev der stort set kun arbejdet med udviklingsbistand i USAID. I dag gøres der en indsats af virksomhedsledere, filantroper, fonde og andre tilhængere.

kere og mere systematiske forbindelser mellem State Department og USAID både i Washington og i felten.

En diplomatisk indsats kan støtte udviklingspolitikken på forskellige måder. USA's vigtigste diplomatiske fremstød i Kina i de senere år - The Strategic and Economic Dialogue - indbefatter drøftelser på højt plan om udviklingsbistand, og hvad den betyder for de to landes respektive og kollektive bestræbelser i Afrika og andre steder. Før G8-mødet i L'Aquila i Italien i 2009 satte drøftelser på højeste niveau med partnerregeringer USA i stand til at opbygge en koalition af lande, der var villige til at bidrage til en international aftale til en værdi af 20 milliarder dollars, som skulle bruges til at sikre fødevarerikkerheden. Og ved topmødet i 2009 mellem Nord- og Sydamerika (Summit of the Americas) lancerede præsident Obama The Energy and Climate Partnership of the Americas, som forener alle demokratisk valgte regeringer på halvkuglen i bestræbelsen

på at arbejde frem mod rene, vedvarende og billige energikilder. Som et led i denne bestræbelse hjælper USA og Brasilien syv energifattige centralamerikanske og caribiske lande med at udvikle deres egne biobrændstoffer. Dette vil skabe en bæredygtig økonomisk udvikling og regional integration og samtidig reducere afhængigheden af importeret venezuelansk olie.

Men diplomati og udviklingsbistand kan kun forstærke hinanden gensidigt, hvis den amerikanske regering også bringer orden i sine egne metoder. Det første skridt er at undgå en splittelse af indsatsen og i stedet bruge alle de ressourcer og den ekspertise, der allerede findes, i den samlede administration. Global Health Initiative ledes eksempelvis i fællesskab af USAID-administratoren, den globale aids-koordinator og direktøren for Centers for Disease Control and Prevention. Disse styrelser arbejder sammen med Department of Health and Human Services, National Institutes of Health og The Peace Corps under min overordnede ledelse. Denne enestående ledelsesstruktur styrker koordineringen på alle niveauer fra Det Hvide Hus og nedefter. QDDR-betænkningen anbefaler også specifikke interne reformer i USAID, hvoraf nogle allerede er sat i værk. USAID's leder, Rajiv Shah, har fremlagt et sæt målret-

tede driftsprioriteter under betegnelsen USAID Forward, som sigter på at gøre organisationen mere effektiv, ansvarlig og gennemsigtig. Koordineret med andre QDDR-anbefalinger koncentrerer USAID Forward sig om tjenesteydelser, personale og politik.

Tjenesteydelsesreformer sigter på at opbygge en lokal kapacitet i lande, hvor USA anvender mindre virksomheders og NGO'ers talent og ekspertise. I Senegal er der eksempelvis over 1.400 såkaldte "sundhedshytter", hvor lokale sundhedsarbejdere uddannet af USAID yder en basal og ofte livsbevarende behandling, som sænker omkostningerne og flytter landet nærmere på den dag, da amerikansk hjælp ikke længere vil være nødvendig.

Med henblik på at reformere politikken har USAID allerede oprettet det nye Bureau of Policy, Planning and Learning. En udvikling baseret på kendsgerninger må være mere end en teori; den må blive en realitet. Vi skal ikke vurdere vores investeringer på antallet af virksomme programmer, men på antallet af børn, der har fået mad eller vacciner, eller på antallet af voksne, som har haft gavn af rent vand, elektricitet, lærere, medicin eller arbejdspladser. Vi må også sikre os, at amerikanske skattedollars anvendes klogt, og det skal ske ved at indsamle forberedende oplysninger, analysere udviklingsindikatorer, inden de forskellige projekter sættes i gang, og derefter måle på de samme indikatorer i hele projektets levetid. Hvis vores metoder fungerer, vil vi gentage dem og udvikle dem yderligere. Hvis de ikke gør det, vil

vi indrømme det, lære af vores fejl og finde på bedre metoder.

USAID vil også drage fordel af fornyelser inden for videnskab og teknologi for at fungere bedre, billigere og hurtigere i bestræbelsen på at skabe gennemslagskraftig udvikling. Mobiltelefonen har allerede forandret tilværelsen for utallige mennesker i landene syd for Sahara. Man kan kun forestille sig, hvordan verden ville se ud, hvis milliarder af mennesker, der nu lever i mørke, kunne få lys og blive selvforsynende med vedvarende energi, eller hvis der fandtes flere tørkeresistente frøsorter, som kunne bruges af landmænd i u-landene. QDDR-betænkningen støtter USAID's oprettelse af *Development Innovation Ventures*, der skal finansiere kreative løsninger og de dertil hørende pilotprojekter og realisere dem.

For ganske nylig finansierede USAID kliniske prøver af et vaginalt mikrobiocid, der kan reducere overførslen af hiv/aids med 30 procent, et væsentligt gennembrud i kampen mod hiv-smitte, som vil give kvinder større kontrol over deres sundhed. USAID og Bill & Melinda Gates Foundation gik for nylig sammen om at skabe mobile banker i Haiti med udgangspunkt i effektive programmer af samme art i Afrika, Asien og Latinamerika. USAID indbyder også førende forskere og iværksættere til at medvirke til at finde på omkostningseffektive, simple metoder til at skaffe rent vand, vacciner, billige, men holdbare computere, mikrogeneratorer, lægeudstyr og applikationer til mobiltelefoner.

I takt med at State Department og USAID går i gang med den slags

HILLARY RODHAM CLINTON

- Født 1947.
- Siden 2009 USA's 67. udenrigsminister.
- Tidligere præsidentkandidat for Demokraterne (2008), senator for staten New York (2001-2009) og førstedame under Bill Clintons præsidentperiode (1993-2001).
- Kåret som 6. mest magtfulde kvinde i det seneste århundrede af Time Magazine i november 2010.
- Besøgte i august 2009 syv afrikanske lande: Kenya, Sydafrika, Angola, DR Congo, Nigeria, Liberia og Cape Verde.
- Titlen på hendes bog fra 1996 om børn i USA, *It Takes A Village*, er lånt fra det nigerianske ordsprog "Ora na azu nwa" (på dansk: der skal en landsby til at opdrage et barn).

initiativer, indgår vi i stadig flere partnerskaber. For 20 år siden blev der stort set kun arbejdet med udviklingsbistand i USAID. I dag gøres der en indsats af virksomhedsledere, filantroper, fonde og andre tilhængere, der alle sammen tilfører den samlede bestræbelse nye kompetencer og idéer. Lige så vigtige er græsrodslederne, de religiøse grupper, de studerende og andre aktivister, der går ind i det humanitære arbejde med ildhu og energi. Disse forkæmpere og iværksættere er villige til at sætte spørgsmålstejn ved de gamle fordomme og gribe arbejdet an med en helt ny indstilling. Vi går gerne i partnerskab med dem for at få bedre resultater. • OVERSAT AF CLAUS BECH

* TEKSTEN ER EN FORKORTET VERSION AF ARTIKLEN "LEADING THROUGH CIVILIAN POWER", BRAGT I FOREIGN AFFAIRS' NOVEMBER/DECEMBER-NUMMER 2010. UDELADELSER ER MARKERET MED *.

REPRINTED BY PERMISSION OF FOREIGN AFFAIRS, NOVEMBER/DECEMBER 2010, VOL 89, NO 6. COPYRIGHT 2010 BY THE COUNCIL ON FOREIGN RELATIONS, INC. WWW.FOREIGNAFFAIRS.COM

USAID ER I GANG MED AT FORDOBLE SIT PERSONALE PÅ UDVIKLINGSOMRÅDET, SKRIVER HILLARY CLINTON. HER SES USAID-ANSATTE I BEIRUT I LIBANON.

Danh Vos Vietnam

“AT OVERLEVE ER JO PRAKTISK”

Han bliver kaldt “et af kunstscenens mest intense stjernesbud”. Mød Danh Vo, der genfandt sin barndoms Vietnam – og siden ikke har kunnet slippe det.

AF JEPPE VILLADSEN

■ DER ER GÅET 30 ÅR, siden Danh Vo skyllede i land i Danmark – til tonerne af Abba, Anker Jørgensen og smældet af den anden internationale oliekrise. I 1979 valgte hans familie flugten i stedet for en uvis fremtid i det krigshærgede Vietnam. Danh Vo var fire år gammel, da familien i al hemmelighed stævnede ud fra kysten nær Ho Chi Minh City (tidligere Saigon, red.) i en båd, hans far selv havde bygget.

Håbet var at sejle til USA, men allerede efter to dage til havs blev de samlet op i Stillehavet af et dansk Mærsk-containerskib. Det er kutyme blandt søfolk at hjælpe nødstedte på havet, og med datidens store internationale sympati for de vietnamesiske båd-flygtningene stod dørene åbne for dem i mange af rederierne hjemlande. Så fremme i Danmark fik familien dansk statsborgerskab, hvor den med undtagelse af Danh Vo, den rastløse lillebror,

DANH VO

.....

- Født i det sydlige Vietnam i 1975.
- Kom til Danmark som fireårig.
- Bor og arbejder i Berlin og Bangkok.
- Uddannet fra Kunstakademiet i København og Städelschule i Frankfurt.
- Seneste soloudstillinger omfatter Galerie Isabella Bortolozzi i Berlin (2010), Artists Space i New York (2010), Kunsthalle i Basel (2009) og Stedelijk Museum i Amsterdam (2008).
- I 2009 nomineret til “Preis der Nationalgalerie für junge Kunst”, en af de mest prestigefyldte priser for samtidskunst.
- Aktuell med udstillingen “Hip Hip Hurra” på Statens Museum for Kunst.

der konstant rejser og i dag er bosat og arbejder i Berlin og Bangkok – har boet lige siden.

Hverken flugten eller den tidlige barndom i Vietnam har han nogen erindring om.

“Jeg var ikke opdraget med at få fortalt nostalgiske historier fra Vietnam og dyrke mindet om hjemlandet. Beslutningen om at forlade et land for altid har for mine forældres vedkommende været traumatisk, tror jeg, men også givet en mental distancering til det.”

KAPITALISMENS GENKENDELIGHED

Fødelandet har han genopdaget mange år senere.

“Min interesse for Vietnam kom først, da jeg var sidst i 20'erne. Faktisk havde jeg rejst meget i Thailand, inden jeg besøgte Vietnam. Det kom lidt ad en omvej. Det var især USA, jeg var interesseret i – Vietnams historie kom til mig via USA's historie, og efter at jeg havde fordybet mig i Vietnam-krigen.”

Siden har han besøgt Vietnam en-to gange om året. Rejserne beskriver han som en blanding af nostalgi – “man kan spise mad, som man slet ikke kan lave her i Vesten” – turisme og research til sit kunstneriske arbejde.

“Jeg har især været interesseret i stammefolkningen i Vietnam. Der findes masser af etniske grupperinger, som jeg som vietnameser er opdraget til at se ned på. De lever i højlandet, mens vietnameserne altid har levet ved kysten og i lavlandet,” siger han og fortsætter:

“Jeg er interesseret i, hvordan magtforhold konstrueres. Stammefolkene i

HIP HIP HURRA

.....

Danh Vos ophav og vietnamesiske baggrund spiller en vigtig rolle i hans første solopræsentation i Danmark, *Hip Hip Hurra*, på Statens Museum for Kunst i København.

Kunstneren, der flygtede fra Vietnam til Danmark som barn, forbinder med værkerne sin personlige historie med Vietnams historie og forsøger på den måde at genfinde sin egen delvis tabte kulturelle identitet.

DANH VO: “OMA TOTEM” (2008)
GENSTANDE FRA DANH VOS BEDSTEMOR, NGUYEN THI TY: PHILLIPS-TV, GORENJE-VASKE-MASKINE, BOMANN-KØLESKAB, TRÆKRUCIFIKS OG ET PERSONLIGT ADGANGSKORT TIL ET KASINO. APPARATERNE ER MODTAGET FRA ET IMMIGRATIONSHJÆLPEPROGRAM, OG KRUCIFIKSET ER MODTAGET FRA DEN KATOLSKKE KIRKE VED HENDES ANKOMST TIL TYSKLAND I 1980.

DANH VO: "16.06.1974" (2010)
TRÆ FRA DEN NU NEDLAGTE KATOLSKE PHU QUOC-KIRKE I VIETNAM OG BRONZESTØBNING AF GRENE FRA ET TRÆ PÅ KIRKEGÅRDEN.

højlandet er altid blevet undertrykt og udnyttet, både før krigen og under krigen, hvor amerikanerne indoktrinerede dem til at slås mod nordvietnameserne og vietcongerne til gengæld for en vis autonomi. Efter krigen, hvor de blev ladt i stikken, da amerikanerne trak sig ud, er undertrykkelsen kun taget til. Samtidig er en masse fattige nordvietnamesere flyttet til højlandet, fordi der var masser af land, som let kunne tages fra stammebefolkningen. Så det er bare fattigdom på fattigdom, der fører til en masse konflikter.”

Når Danh Vo bevæger sig uden for højlandet, oplever han et noget andet billede.

“Der er mange ting, der går meget, meget stærkt – tingene har ændret sig kolossalt bare fra første gang, jeg besøgte landet (i starten af 00’erne, red.), og til nu. Det er den næsthurtigst

voksende økonomi i Asien, hvilket giver en vis form for genkendelighed. Kapitalismen producerer nogle ting, der er meget genkendelige for os vestlige borgere, såsom trafikpropper, hotelkæder og McDonald’s-restauranter.”

BESAT AF OPHAV

Ellers er Danh Vo ikke meget for at sætte Vietnam på formel. Han beskriver landet som et sammensurium af forskellige befolkningsgrupper og interessekonflikter. Vietnameserne betegner han som pragmatiske og handlingsorienterede.

“Allerede lige efter krigen var vietnameserne villige til at handle med amerikanerne. Det var USA, der opretholdt handelsblokaden indtil 1994. Kigger man på historien, var kommunismen noget, der nærmest blev påduttet vietnameserne. De er ikke ideo-

“

Beslutningen om at forlade et land for altid har for mine forældres vedkommende været traumatisk, tror jeg.

logiske, men har en meget praktisk, realistisk måde at gå til tingene på. Når jeg skal karakterisere vietnameserne, er praktisk tænkning en beskrivelse, der hele tiden dukker op.”

“Det tror jeg har at gøre med alle de generationer, der har været i krig. De tænker praktisk – at overleve er jo praktisk.”

Som kunstner bevæger Danh Vo sig i spændingsfeltet mellem fiktion og dokumentation. Værkerne tager – som det beskrives i Statens Museum for Kunsts katalog om hans aktuelle udstilling – “ofte afsæt i hans egen biografi og materialiserer sig gennem fundne objekter og arkivalisk materiale”.

Anmeldere har beskrevet dig som “besat af dit ophav” i dit arbejde?

“Jeg vil hellere sige, at jeg er besat af mit arbejde. Ophav er en underlig ting. Jeg er jo blevet uddannet på en højere læreanstalt i syv år, det er også mit ophav og min virkelige ekspertise – ikke Vietnam. Jeg ville ikke kunne sidde og udtale mig over for en historiker om Vietnam uden at udlevere alle mine mangler.” • JEPPE VILLADSEN

ER AFRIKA-KORRESPONDENT FOR KRISTELIGT DAGBLAD.

DANH VO: "DAS BESTE ODER NICHTS" (2010)
MOTOREN FRA KUNSTNERENS FAR PHUNG VOS MERCEDES-BENZ 190.

Anmeldelse:

LATINAMERIKA FINDES IKKE LÆNGERE

Generaliseringer af de meget forskelligartede latinamerikanske lande trækker ned i en ellers velskrevet og inspirerende lærebog.

AF PAULA LARRAIN

■ DET ER EFTERHÅNDEN SJÆLDENT, man hører betegnelsen Latinamerika. Dels fordi regionen har været mere eller mindre irrelevant på den storpolitiske scene siden Murens fald, og dels fordi den interne udvikling i området er gået ad så mange vidt forskellige veje, at det ofte ingen mening giver at bruge denne samlede betegnelse, der mest henviser til fælles sprog og historiske ligheder.

Grunden til, at navnet Latinamerika alligevel vækker en genkendelse i dag, er, at de fleste af os er vokset op med denne betegnelse, som for tre-fire årtier siden vakte store romantiske følelser af solidaritet med undertrykte folk, der kæmpede mod diktaturer og multinationale industrikoncerners dominans. Det er vel også baggrunden for, at journalisten Niels Boel og kultursociologen Finn Rasmussen har valgt at skrive en samlet lærebog om *Det nye Latinamerika*.

BLODIG HISTORIE

I bogen beskriver forfatterne de seneste års udvikling med den blodige kolonisering som baggrund og de næsten lige så blodige diktaturer som historisk afsæt. Bogen er delt op i klassiske temaer, og artiklerne varierer noget i kvalitet. Hvor man tydeligt mærker den faglige styrke i emner som kultur, miljø, medier og ligestilling, er de knap så indsigtfulde gennemgange af politik og økonomi med til at trække ned.

Spørgsmålet er, om det ikke netop er paraplybegrebet "Latinamerika", der grundlæggende spænder ben for ambitionerne.

Navnlig på den politiske og økonomiske scene giver det ikke mening at tale om "latin-

DET NYE LATINAMERIKA

Forfattere: Niels Boel og Finn Rasmussen
Forlaget Columbus, 192 sider, 230 kroner (129 kroner for skoler).

“

Spørgsmålet er, om det ikke netop er paraplybegrebet "Latinamerika", der grundlæggende spænder ben for ambitionerne.

amerikansk politik og økonomi", lige så lidt som det giver mening at tale om "asiatisk politik" med Japan i den ene ende og Laos i den anden. Dertil er forskellene landene imellem ganske enkelt blevet for store. Eksempelvis lægger forfatterne alle landenes vækst gennem tre årtier sammen og får derved i gennemsnit kun én procent, hvorefter de konkluderer, at de liberale reformer i området led "fallit". De enorme forskelle i den økonomiske udvikling – eksempelvis mellem Argentina og Chile – vidner om, at der ikke er grundlag for at konkludere så skarpt.

INSPIRERENDE CASES

Forfatterne maler generelt et for negativt billede af den økonomiske situation med udgangspunkt i den enorme sociale ulighed. Indtrykket er, at den massive velstandsforøgelse i landene ikke er "god nok" for forfatterne, fordi den ikke er fulgt op af større social retfærdighed og økonomisk lighed. Det er forståeligt i en dansk optik, men diskutabelt i en lokal eller global optik.

Bogen er mest inspirerende, når den giver konkrete cases uden at dømme eller konkludere på befolkningens vegne, eksempelvis hen imod slutningen, hvor vi møder en ung brasiliansk kvinde og hører om hendes valg af kulturtilbud i sin hverdag. Flere af den type cases – både om de velstillede og dem, der må kæmpe hårdt – kunne have vist kontrasterne i og mellem de forskellige lande og dermed tegnet et mere nuanceret og fair billede af "Latinamerika" i dag.

• PAULA LARRAIN ER JOURNALIST OG FORFATTER, FØDT I CHILE.

VINDERNE AF PROFETQUIZ 2010

I slutningen af 2009 udfordrede Udvikling læserne til at gætte på, hvordan udviklingen ville forme sig i det følgende år. Her er svarene:

VINDERNE AF UDVIKLINGS PROFETQUIZ 2010

1.

Hedder præsidenten i Zimbabwe fortsat Robert Mugabe?

Ja, Robert Mugabe er nu præsident på 23. år.

2.

Vil finansloven for 2011 sænke udviklingsbistanden i forhold til 2010-niveauet? (Som er på 0,83 pct. af bnp)

Nej, regeringen fastholder i 2011 udviklingsbistanden på 2010-niveauet.

3.

Er flere end 25 millioner mennesker blevet klimaflygtninge ifølge FN?

FN har ingen tal på klimaflygtninge – spørgsmålet udgår derfor.

4.

Er fredsaftalen mellem Nord- og Sydsudan brudt sammen?

Nej, fredsaftalen fra 2005 er stadig i kraft.

5.

Vil et eller flere af Danmarks programsamarbejdslande opnå for højt bnp pr. indbygger til fortsat at modtage udviklingsbistand?

Nej, ingen af Danmarks partnerlande, som de hedder i dag, er kommet over grænsen.

6.

Har Danmark valgt et nyt programsamarbejdsland?

Nej, men Danmark er i gang med at begrænse antallet af partnerlande.

7.

Modtager Jakob Ejersbo posthumt Nordisk Råds Litteraturpris for sin Afrika-trilogi (Eksil, Revolution og Liberty)?

Nej, prisen gik til finske Sofi Oksanen for bogen Renselse.

8.

Vil over en milliard mennesker fortsat sulte ifølge FN?

Nej, ifølge FN sulter 925 millioner mennesker verden over.

9.

Når et afrikansk hold til kvartfinalerne eller længere ved VM-slutrunden i Sydafrika 2010?

Ja, Ghana nåede kvartfinalen, hvor de blev slået ud af Uruguay.

10.

Laver Olafur Eliasson et fysisk kunstværk til opførelse i et land syd for Sahara?

Nej – dog er Olafur Eliasson involveret i udviklings-ngo'en 121Ethiopia.

11.

Har kong Mswati III af Swaziland taget sig yderligere en eller flere koner, ud over de 14 han i skrivende stund har?

Nej, men rygterne svirrer ...

12.

Ligger Somalia fortsat sidst på Transparency Internationals liste over korruption?

Ja, Somalia ligger stadig sidst, dog i skarp konkurrence med Afghanistan og Burma.

13.

Er juntaen stadig ved magten i Burma?

Ja, efter valget i november ledes Burma af Union Solidarity and Development Party, efterfølgeren til Union Solidarity and Development Association, som blev grundlagt af landets militærjunta i 1993.

14.

Bliver de fem østafrikanske lande Burundi, Kenya, Rwanda, Tanzania og Uganda enige om at etablere en fælles valuta?

Nej – dog blev Kenya, Tanzania og Uganda i december enige om, at deres valutaer skal kunne bruges i alle tre lande.

15.

Vil det lykkes det internationale samfund at få arresteret den ugandiske oprørsleder Joseph Kony?

Nej, Joseph Kony, lederen af guerillabevægelsen Lord's Resistance Army (LRA), er stadig på fri fod.

Da den ghanesiske fodboldspiller Asamoah Gyan i overtiden sendte den flyvske Jabulani-bold i USA's mål og sit land i VM-kvartfinalen i Sydafrika, kunne 63-årige Frederik Crone (tv) i Svendborg sætte flueben ved endnu et rigtigt svar i Udviklings profetquiz 2010.

Det samme kunne ægteparret Claudia Heim, 54, og Kåre Steen Hansen (th), 55, i Virum nord for København.

De tre quizdeltagere, der alle har abonneret på Udvikling i omkring 20 år, svarede korrekt på 11 ud af 14 spørgsmål – flest af alle deltagere – og modtager som præmie et eksemplar af Carsten Niebuhrs Beskrivelse af Arabien 1772 fra forlaget Vandkunsten. /mm

FORESLÅ KANDIDATER TIL PRISEN FOR KRITISK U-LANDSJOURNALISTIK

SE HVEM DER TIDLIGERE HAR FÅET PRISEN OG LÆS KRITERIERNE PÅ WWW.TIMBUKTUFONDEN.DK

Timbuktu Fonden uddeler igen i 2011 en pris på 100.000 kr. for kritisk u-landsjournalistik. Prisen gives til en journalist eller et kritisk journalistisk projekt med udviklings- og samfundsrelevans.

Fonden belønner et journalistisk kvalitetsprojekt, og bidrager dermed til at finansiere nye kritiske journalistiske u-landsrelaterede opgaver. Prisen kan ikke søges, men alle kan indstille kandidater. Der indstilles en person eller et projekt.

Send os max én A4-side og gør det inden 1. april 2011.

Indstillingerne bedømmes af en jury bestående af repræsentanter for Timbuktu Fonden, Nairobi-klubben og Dansk Journalistforbund.

SEND PR. MAIL TIL AS@DCA.DK ELLER PR. POST TIL **TIMBUKTU FONDEN** C/O FOLKEKIRKENS NØDHJÆLP NØRREGADE 15, 1165 KØBENHAVN K, ATT. ANNI SKOV

FOTO: JORGE SCHVETZ

Danidas Oplysningsbevilling

DANIDA

Er du en god u-landsformidler?

Kan du øge befolkningens viden om fattige lande og udviklingsbistand?

Så send en ansøgning til Danidas Oplysningsbevilling.

HVAD KAN DU SØGE TIL?

- Oplysningsaktiviteter i Danmark (projektskema).
- Dokumentarfilm til landsdækkende tv (U-lands-tv-puljen).
- Rejsestipendier til fagfolk og privatpersoner (rejsen skal resultere i en eller flere oplysningsaktiviteter i Danmark).
- "Omvendte" rejsestipendier til personer fra udviklingslandene, der deltager i oplysningsaktiviteter i Danmark.

HVORNÅR KAN DU SØGE I 2011?

- Oplysningsaktiviteter og U-lands-tv-puljen: Senest 28. februar, 2. maj (kun U-lands-tv-puljen) og 5. september (til aktiviteter i 2012).
- Rejsestipendier og "omvendte" rejsestipendier: Senest 14. marts og 19. september (til aktiviteter i 2012).

HVOR KAN DU FÅ MERE AT VIDE?

- www.oplysningsbevillingen.dk
- Fuldmægtig Aase Mikkelsen, Udenrigsministeriet, Public Diplomacy & Kommunikation, e-mail asemik@um.dk eller telefon 33 92 08 58.

CLEANTECH – MERE END ET EKSPORTEVENTYR

Udviklingslandene er et oplagt marked for danske cleantech-virksomheder. For at få succes må man etablere sig lokalt, og det skaber nye konkurrenter.

AF PEDER HOLK NIELSEN,
EXECUTIVE VICE PRESIDENT, NOVOZYMES

58/

■ LAD OS SLÅ DET FAST MED DET SAMME: Bæredygtighed er ikke øverst på dagsordenen i udviklingslandene. Når disse lande alligevel er interessante markeder for danske virksomheder inden for clean-tech (ny teknologi, der sænker brugen af blandt andet olie og kul, red.), er det, fordi de inkluderer nogle af verdens hurtigst voksende økonomier, heriblandt lande som Indien og Kina.

Danske cleantech-virksomheder kan bidrage til, at udviklingslandene ikke gentager de industrialiserede landes fejltagelser og skaber økonomisk vækst uden tanke på den Jord, vi skal give videre til vore børn. Frem for hovedløst at bruge løs af sort kul og olie, som den vestlige verden har gjort, har disse lande en mulighed for at springe direkte til bæredygtige industrielle løsninger.

Et eksempel, hvor det er bedre at teknologiudvikle fra det nuværende niveau, er noget så dagligdags som tøjvask. I mange udviklingslande vasker man tøj i koldt vand, mens vi i Vesten primært vasker ved høje temperaturer. Her er det oplagt fra starten at udvikle teknologi, som forbedrer koldt vandsvask, frem for at pådutte dem vaskemønstre. Den samme teknologi kan naturligvis implementeres i Vesten og nedsætte vort høje energiforbrug. Og så er det endda billigere.

“
Danske cleantech-virksomheder kan bidrage til, at udviklingslandene ikke gentager de industrialiserede landes fejltagelser.

LOKALE KONKURRENTER

Der er ikke tvivl om, at der er store muligheder for vestlig industri i udviklingslandene, men der er ikke tale om en simpel envejstransaktion. For at lykkes er virksomhederne nødt til at integrere sig i de respektive lande og bygge relationer til blandt andet de lokale myndigheder, lokale virksomheder og

lokalsamfundet for blot at nævne nogle få. Så tro ikke, at dette alene bliver et eksporteventyr.

Novozymes var den første danske virksomhed, der etablerede sig i Kina. Det har givet bonus i form af eksempelvis højt kvalificerede medarbejdere, godt markedskendskab og gode relationer til universiteter. Men det skal heller ikke være nogen hemmelighed, at vi hermed har været med til at udvikle lokale kompetencer. I dag oplever vi hård konkurrence på det kinesiske marked. Men det tager vi med.

At vestlige virksomheder er med til at skabe øget konkurrence, vil muligvis afholde nogle virksomheder fra at etablere sig på disse markeder. Men udviklingen i nogle af disse lande går afsindigt stærkt i disse år, så konkurrencen vil komme under alle omstændigheder. Afholdenhed vil blot resultere i, at danske virksomheder ikke får del i disse nye lukrative markeder. Derfor er det vigtigt, at danske virksomheder selv er med til at skabe markederne. Til fordel for de vestlige virksomheder selv og til fordel for udviklingslandene.

Den danske biotek-virksomhed Novozymes er verdens største producent af enzymer til industriel anvendelse og beskæftiger cirka 5.200 ansatte i 30 lande. •

BLAND DIG!

Send debatindlæg på 150-300 ord til udvikling@um.dk

Send bistandskroner efter sødkartofler

AF **EBBE SCHIØLER**, FORFATTER OG TIDLIGERE CHEFKONSULENT I DANIDA

EN NUTTET, GULERODSFARVET SØDKARTOFFEL var slagnummeret, da organisationen HarvestPlus i november 2010 i Washington afholdt den første verdenskonference om forædling af landbrugsafgrøder for at opnå bedre næringsindhold.

En alvorlig side af sult i u-landene er, at der er underskud af livsvigtige mineraler og vitaminer i føden, ganske ødelæggende for helbred, arbejdsevne og indlæring. Planteforædlere har derfor forsket i, hvordan basisfødevarer kan gøres mere lødige, og potentialet viser sig nu. Sødkartofflen er den første af en række nye, forædlede afgrøder, som nu er helt ude på spisebordene i hytterne – og i landmandens marker – i u-landene.

Det kunne se ud, som om der burde sendes flere danske bistandsmidler efter den første velforrentede investering, for det er vel også for en liberal udviklingsminister en slags "frihed" at få en god start til at realisere sit biologiske potentiale.

Læs mere: www.harvestplus.org

FN skal skifte gear i Østtimor

AF **FINN RESKE-NIELSEN**, ASSISTERENDE GENERALSEKRETÆR OG SOUSCHEF I FN'S FREDSBEVARENDE MISSION I ØSTTIMOR (UNMIT)

FN OVERVEJER NU SIN ROLLE I ØSTTIMOR indtil udgangen af 2012, hvor vi regner med, at alle vores fredsbevarende aktiviteter slutter. Planlægningen er i fuld gang, og det grundlæggende princip er, at vi skal skifte gear i retning af at hjælpe med at bygge national kapacitet således, at når vi trækker os tilbage, vil de timorensiske institutioner have opnået en styrke, der gør det muligt for dem at modstå fremtidige kriser.

I den periode, hvor FN havde regeringsmagten i Østtimor, havde nogle den opfattelse, at timorensere nærmest var noget af en hindring for etableringen af et nyt regeringssystem. Et regeringssystem, der kunne bringe landet ud af den katastrofe, som afstemningen

om uafhængighed i 1999 havde forårsaget. Så vi etablerede og etablerede, som vi fandt bedst. Og timorensere så måbende til. Resultatet var, at da FN overdrog magten til den nyvalgte regering i 2002, havde vi stablet et system på benene, der var så kompliceret og langsomt, at vi kom tæt på at paralysere hele foretagendet.

Læs mere: www.unmit.org

“

Vi etablerede og etablerede, som vi fandt bedst. Og timorensere så måbende til.

Rost Afrika-bog er overfladisk og skuffende

AF **KLAUS WINKEL**, FORFATTER OG TIDLIGERE CHEF I DANIDA

TILSKYNDET AF JAN KJÆRS nærmest begejstrede anmeldelse i *Udvikling* nr. 6/2010 af Greg Mills' *Why Africa is Poor* har jeg arbejdet mig gennem de 400 sider – uden på nogen måde at blive begejstret.

Mills' svar på det spørgsmål, titlen på hans bog stiller, er et meget langt stykke ad vejen: Fordi Afrika har haft dårlige ledere.

At det er en del af forklaringen er ikke nyt for nogen, men den er lige så ufuldstændig som alle de andre forsøg på at forklare Afrikas situation med én eller nogle få faktorer. Det er langt mere kompliceret.

Det virkelig skuffende er den overfladiske behandling af ledelsesproblemet rødder. Mills kommer ikke meget længere

end til at sige, at det er, fordi afrikanerne og donorerne har tolereret de dårlige ledere.

Eftersom han mener, at donorerne har et stort medansvar for den ringe ledelse, kunne man have forventet et væsentligt mere kvalificeret forsøg på at sandsynliggøre, at Afrika havde haft bedre ledere, hvis der ikke var ydet nogen bistand.

Kronik:

ALMISSERNE TID ER FORBI

AF CHRISTIAN FRIIS BACH

60/

U-landene har klaret krisen bedst og er blevet langt mindre afhængige af Vesten. Nu skal de stå til ansvar over for deres egne befolkninger. Og Danmark skal hjælpe.

TUSINDVIS AF BILER KLAR TIL AT BLIVE EKSPORTERET FRA RIO DE JANEIROS HAVN. BRASILIEN, DER ER VERDENS 4. STØRSTE BILMARKED, OG DE ØVRIGE SUPERMAGTER I SYD ER DRIVKRAFT I EN OMVÆLTNING AF VERDENSØKONOMIEN.

Christian Friis Bach
Adjungeret professor, LIFE/
Københavns Universitet og
direktør, ViewWorld

■ DET ER EN VERDENSHISTORISK SENSATION: Asien, Afrika og Latinamerika har klaret den økonomiske krise betydeligt bedre end EU og USA. Nedturen har været mindre, og landene har trukket sig hurtigere op igen.

Kriser i rige lande har ellers næsten altid betydet endnu større kriser i de fattige, fordi råvarepriserne styrteddykede, og investeringerne og bistanden svigtede. Verdens fattige lande har indtil for ganske nylig været stærkt afhængige af den økonomiske udvikling i de rige.

Sådan er det ikke mere. I dag handler Kina med Indien, Indonesien med Kenya, Kenya med Sydafrika, Angola med Brasilien, Brasilien med Kina... Og mens finanskrisen har fået investeringerne i de rige lande til at styrteddykke, så er investeringerne i en stribe fattige lande steget markant. En stribe nye vækstlande er på vej frem – fra Kenya, Ghana og Botswana til Chile, Peru og Colombia og videre til Indonesien, Thailand og Filippinerne.

Verdens fattige lande er langsomt, men sikkert ved at rive sig fri af afhængigheden af de rige. De er i stedet blevet gensidigt afhængige af hinanden og langt mere robuste og selvsikre. Supermagterne i Syd – Kina, Indien, Brasilien og Sydafrika – agerer drivkraft i en enorm omvæltning i verdensøkonomien. Det vil få afgørende betydning for verdens gang, for verdens orden og for verdens udviklings samarbejde.

NY VERDENSORDEN

Allerede nu er det tydeligt, at det vil betyde en ny økonomisk og politisk verdensorden. Verdens fattige lande finder sig ikke i kun at få en flig af magten ved festlige lejligheder. De vil have reel og rå verdensmagt. Og den får de. I FN står Brasilien, Sydafrika, Indien og Kina skulder ved skulder, og sammen med de nationale sværvægttere står stadig stærkere regionale organisationer:

> Sammenslutningen af Sydøstasiatiske Nationer (ASEAN), Den Afrikanske Union (AU), Forbundet af Sydamerikanske Nationer (UNASUR) etc.

Sammen kræver de øget magt og indflydelse, ikke mindst over de globale pengestrømme. De kræver øget indflydelse til nationale regeringer og regionale banker og institutioner i Asien, Afrika og Latinamerika. Magten, ejerskabet og ansvaret vil rykke sydpå, samtidig med at magthaverne i Syd langsomt, men stensikkert vil indtage institutionerne i Nord. Den tid, hvor den økonomiske verdensorden blev bestemt fra to store betonklodser omkring 18th og 19th Street i Washington D.C., ledet af henholdsvis en amerikaner (Verdensbanken) og en europæer (Den Internationale Valutafond), er endegyldigt forbi.

De nye magtforhold vil samtidig betyde et opgør med nutidens almissegigtige konstruktioner, hvor de internationale overførsler afhænger af tilfældige finanslove og forlig i verdens rige lande. Med klimafinansieringen i front vil der opstå langt mere forudsigelige og internationalt forhandlede overførsler baserede på skattelignende konstruktioner og bindende aftaler. Internationale bloktilskud, globale strukturfonde eller konstruktioner som den amerikanske Millennium Challenge Account (MCA), hvor udbetalingerne afhænger af en række foruddefinerede kriterier for demokrati og god regeringsførelse, vil blive stadig mere almindelige. Ikke fordi

“

Verdens fattige lande finder sig ikke i kun at få en flig af magten ved festlige lejligheder.

MCA har været en entydig succes, men princippet om, at lande, der opfylder bestemte kriterier, automatisk får adgang til udviklings- eller klimafinansiering, vil drive fremtidens globale overførsler. I modsætning til MCA vil kriterierne dog blive forhandlet og fastlagt internationalt og selve styringen overladt til internationale organer med en langt mere ligelig magtfordeling mellem Syd og Nord. Konturerne af den type konstruktioner ses allerede på klimaområdet.

U-LANDE KRÆVER KONTROL

Det vil samtidig betyde, at de nationale regeringer i langt højere grad kommer

i førersædet. Den tendens forstærkes af samarbejdet om bistandseffektivitet, der udspringer af Paris- og Accra-erklæringerne fra 2005 og 2008. Disse erklæringer afspejler i sig selv den ændrede globale magtfordeling, hvor verdens fattige lande kræver øget kontrol over udviklingsbistanden. Resultatet vil være udstrakt brug af budgetstøtte (bistand, som overføres direkte til modtagerlandets statskasse, red.) for at styrke det nationale ejerskab og den lokale kapacitet. Her er Europa-kommissionen gået i front med en målsætning om, at halvdelen af EU-

“

Der er ingen grund til at konkurrere med kineserne om at bygge billige motorveje eller jernbaner.

bistanden skal være budgetstøtte. Og erfaringerne er gode. En række studier har vist positive effekter, ikke mindst på de sociale sektorer. Når landene selv får råderet over pengene, har det medført grunduddannelse til flere og en stærkere sundhedssektor. Samtidig har brugen af budgetstøtte styrket landenes interne kapacitet og kontrolmekanismer, og der er ikke dokumentation for, at budgetstøtte giver mere korrupsion. Tværtimod.

Den øgede brug af budgetstøtte giver samtidig mulighed for at tilrettelægge og gennemføre store nationale socialprogrammer. Den gammeldags projekttankegang må og skal vige for brede programmer til gavn for de fattige. Det kan være nationale programmer for fri og gratis grundskole som i Tanzania og Uganda eller uddeling af kunstgødning og såsæd til alle fattige landmænd i Malawi. Og det kan være egentlige socialprogrammer, hvor fattige mennesker modtager kontante pengebeløb i stedet for donordrevne projekter. Det er idéen bag socialprogrammer som Oportunidades i Mexico, Bolsa Familia i Brasilien, Child Support Grant i Sydafrika og National Rural Employment Guarantee Scheme i Indien. De programmer giver alle kontante pengebeløb til fattige familier, suppleret med bestemte krav og betingelser. Det giver de fattige familier nye økonomiske muligheder og sætter dem i centrum for at træffe egne valg omkring fremtiden. Det virker.

De nye globale magtforhold og de fattige landes større uafhængighed har dermed banet vejen for et opgør med et udviklingssamarbejde præget af almisser og afhængighed til et langt mere ligeværdigt internationalt samarbejde med de internationale menneskerettigheder i centrum: Retten til mad, sundhed, grunduddannelse og til et liv i frihed og værdighed. De rettigheder har vi alle et fælles ansvar for. De rettigheder skal være den universelle fællesnævner for indsatsen mod fattigdom.

DEN ENKELTES MULIGHEDER

Det er den nye virkelighed, dansk udviklingspolitik skal indgå i. Her er der ingen grund til at konkurrere med kineserne om at bygge billige motorveje eller jernbaner. Der er ingen grund til at forsøge at erstatte statens rolle ved at gennemføre donordrevne danske projekter i fattige lande, der godt kan selv. Til gengæld er der al mulig grund til at koncentrere dansk udvikling om at styrke det enkelte menneskes mulighed for selv at kæmpe for egne rettigheder.

Danmark har en unik tradition for et aktivt og levende demokrati og et stærkt bolværk, der skal sikre det enkelte menneskes rettigheder. Den tradition bliver der brug for, når globaliseringen for alvor breder sig til verdens fattigste lande, og når regeringerne i verdens fattige lande får mere magt og nye muligheder. Det vigtigste, dansk udviklingspolitik kan, er at hjælpe med at give befolkningen og civilsamfundet redskaber til at stå imod, råbe op og få indflydelse. At styrke demokratiet på alle niveauer, skabe systemer for ansvarlighed og gennemsigtighed og sikre adgangen til både medinddragelse og retfærdige retssystemer. Det er dét, en menneskerettighedsbaseret udviklingsstrategi bygger på. Danida skal ikke være et bistands-, men et menneskerettighedsministerium.

Globaliseringen har skabt fattige lande, der er langt mere uafhængige af de rige lande. Det er positivt. Den vigtigste opgave er nu at sikre, at regeringerne i de fattige lande bliver langt mere afhængige af og ansvarlige over for deres egen befolkning.

Her kan dansk udviklingspolitik give et solidt bidrag. Hvis vi tør det. Og hvis vi gør det sammen. •

Ambassadørens rejsetips: Bolivia

AF Gerd Kieffer-Døssing

■ INTERVIEW MED MORTEN ELKJÆR, 51, Danmarks ambassadør i La Paz siden 2009.

Hvad må man ikke gå glip af i Bolivia?

“Bolivia har en næsten ufattelig geografisk og kulturel mangfoldighed, fra arktisk til tropisk klima og flere end 36 folkeslag. Hovedstaden La Paz er en unik by i knap 4.000 meters højde med fantastisk stemning og små, stejle gader. Jeg vil også nævne verdens største saltslette, Salar de Uyuni (se billede). En hvid ørken skabt af en metertyk saltlage, der strækker sig over et område halvanden gang så stort som Sjælland. Saltsletten har et fantastisk lys og kan ses fra Månen. Bolivia har også verdens højest beliggende sø, Titicaca, med dyblåt vand og udsigt til sneklædte bjerge.”

Hvilken begivenhed kan man glæde sig til?

“Årets største kulturbegivenhed er karnevallet i byen Oruru (se billede), omkring 100 kilometer fra La Paz, som fejres 7. og 8. marts. Bolivianerne er gode til at feste, og karnevallet bugner med optog, udklædninger, masker og dans.”

Hvor får man indblik i landets historie?

“I byen Sucre, hvor Bolivias første forfatning og uafhængighedserklæring blev underskrevet i 1825. Er man mere til økonomisk historie, skal

man besøge byen Potosí, hvis sølvbjerg finansierede det spanske imperium fra slutningen af 1400-tallet og frem. Det gjorde Potosí til en af verdens største byer i slutningen af 1600-tallet.”

Hvilke fejl begår udlændinge ofte?

“Nogle får højdesyge, fordi de glemmer at være opmærksomme på det lave iltindhold i Bolivias mange bjergbyer, blandt andre La Paz. Det er vigtigt at tage den med ro de første dage, drikke masser af vand og undgå at belaste kroppen, for eksempel med store aftenmåltider eller hård fysisk aktivitet. Og så synes jeg, mange bruger for lidt tid i landet. Bolivia er både så stort og så mangfoldigt, at man let kan bruge ugevis her som turist og stadig blive overrumplet gang på gang.”

Hvad kan Danmark lære af Bolivia?

“Vi kan lære noget om vigtigheden af kulturel mangfoldighed og fastholdelse af traditioner. Og ja, kartoffen stammer fra Bolivias og Perus højslette, så allerede dér har landet spillet en stor rolle for Danmark.” •

Morten Elkjær
Danmarks ambassadør i Bolivia

BOLIVIA

- Demokratisk republik, siden 2006 ledet af socialisten Evo Morales.
- Hovedparten af de 10 millioner indbyggere taler spansk – andre officielle sprog er *quechua* og *aymara*.
- Møntfoden hedder boliviano. En boliviano svarer til cirka 80 øre, og prisniveauet er lavt.
- Vejret er omskifteligt, og regntiden er fra november/december til marts/april.
- Bolivia er nummer 95 på FN's udviklingsindeks (HDI) og således Sydamerikas fattigste land.
- Danmarks udviklings-samarbejde med Bolivia udfases frem til 2013.

Læs mere på ambassadens hjemmeside:
www.amblapaz.um.dk

5 der rykker

MIMI JAKOBSEN, 62, stud.mag. i fonetik og germansk filologi, er udnævnt til medlem af Danidas Styrelse fra 1. januar 2011 og tre år frem. Hun er generalsekretær for Red Barnet siden 2000 og tidligere minister og formand for Centrum-Demokraterne. I dag medlem af Socialdemokraterne.

BJØRN FØRDE, 61, er udnævnt til direktør for det nye Institut for Flerpartisamarbejde, der er oprettet af Folketinget for at understøtte samarbejdet mellem danske partier og deres søsterpartier i u-landene.

VILLY VILSTRUP, 47, vicepolitikommissær ved Sydsjællands og Lolland-Falsters politi, er blevet formand for Den Internationale Humanitære Beredskabsforening (IHB-foreningen), hvis medlemmer løser humanitære, konfliktforebyggende og fredsbevarende opgaver kloden over.

ANNE POULSEN, 48, journalist, er ansat som ny direktør for FN's Fødevarerprogram (WFP) nordiske kontor i København. Tidligere har hun blandt andet arbejdet for International Media Support (IMS).

BABATUNDE OSOTE-MEHIN, 61, tidligere nigerianske sundhedsminister, er udnævnt til ny eksekutivdirektør for FN's Befolkningsfond (UNFPA). Han er udnævnt for en fire-årig periode og besøger København i februar 2011.

“ Det er en vidensbank, som jeg får lov at stikke snuden i

**Mimi Jakobsen,
generalsekretær for
Red Barnet, er nyt
medlem af Danidas
Styrelse.**

AF GERD KIEFFER-DØSSING

■ *Hvad indebærer det for dig at sidde i Danidas styrelse?*

For det første en masse ekstra arbejde (hun griner). Nej, det giver selvfølgelig mulighed for at få indflydelse at arbejde i et samspil med de andre medlemmer og høre, hvad der rører sig i de forskellige dele af udviklingsverdenen. Hvad tænker ministeren, Udenrigsministeriet, fagbevægelsen, erhvervslivet og eksperterne? Det er en vidensbank, som jeg får lov til at stikke snuden i, og det glæder jeg mig enormt meget til!

Hvilke forventninger har du til dine år i styrelsen?

Vi befinder os jo i den her brydningstid, hvor mange ting skal gentænkes - vi kan ikke udøve udviklingsbistand, som vi gjorde det for 10 år siden. Jeg synes meget, det drejer sig om, hvor vi fremover kan sætte danske fingeraftryk, og at det er rigtig spændende med nye udviklingsprojekter på områder, som ikke før har fået opmærksomhed. Her tænker jeg især på de skrøbelige stater og Afrikakommissionens anbefaling af at sætte fokus på at uddanne ungdommen i u-landene.

Hvor megen reel indflydelse kan du få på udviklingspolitikken?

Jeg forventer at få ligeså meget indflydelse som de andre medlemmer. Man kan sige, at ministeren og regeringen har udstukket rammerne, strategien er lagt - men det op til os i Styrelsen at prøve vores tanker og viden af og finde ud af, hvilke projekter der kan give mere værdi, og hvordan de kan gennemføres.

Hvad kan du bidrage med?

Jeg sidder i Red Barnets internationale bestyrelse, og her har jeg en god fornemmelse af, hvad der rører sig globalt set - hvilke trends der kører, og hvordan de forskellige sammenhænge er. Så et globalt perspektiv.

Ud over børns vilkår, har du så andre mærkesager på udviklingsområdet?

Det er klart, at mit eget område på en eller anden måde spiller ind, men jeg er som sagt meget optaget af Afrikakommissionens nye tanker i forhold til vækst og uddannelse til de unge. Jeg tror virkelig, at det kan rykke ved fattigdommen, samtidig med at det kan mindske konflikter i verden og skabe en samhørighed. •

ASIATISK PLADS KORT NYT OM DANIDA

AKTUELT

- **Partnerlande:** Regeringen har besluttet at udfase Cambodja, Benin og Zambia som danske partnerlande. Der er tidligere truffet beslutning om udfasning i Vietnam, Bhutan, Nicaragua og Bolivia.
- **Pirateri:** Danmark har bevilget 2 mio. kr. til FN's kontor for narkotika og kriminalitet (UNODC). Pengene skal gå til Seychellernes retsforfølgelse af mistænkte somaliske pirater.
- **Bistand:** Verdensbanken og en række donorlande har givet løfte om lån og gavebistand på 49,3 mia. dollar til verdens allerfattigste lande via Den Internationale Udviklings-sammen-slutning (IDA).
- **Retssag:** Danmark har bevilget 1 mio. kr. til Den Særlige Domstol for Sierra Leone. Domstolen står over for at skulle indlede en retssag mod Liberias tidligere præsident Charles Taylor.
- **Klima:** Regeringen vil i 2011 bruge 400 mio. kr. fra den såkaldte klimapulje på at fremme private klimainvesteringer i u-landene og hjælpe små og sårbare ø-stater.
- **Forskning:** Udviklingsminister Søren Pind (V) har lanceret et tre-årigt internationalt forskningsprogram, som skal forske i og dokumentere, hvad der virker og opnås med udviklingsbistanden.

www.danida.dk

UDGIVELSER

- **Danmark i Afghanistan** - film om den danske indsats i Afghanistan, januar 2011.
- **IHBnyt, nr. 4** - nyhedsbrev for Det Internationale Humanitære Beredskab, december 2010.

- **Megawati og havet** - u-landskalendarbøger om Indonesien, oktober 2010.

www.danida-publikationer.dk

U-WEB

Danidas website for børn og unge - opdateres løbende.

www.u-web.dk

EVALUERINGER

- **Evaluation** of the joint assistance strategy for Zambia, januar 2011.
- **eval news, 13. udgave** - nyhedsbrev fra Udenrigsministeriets evalueringskontor, november 2010.
- **Joint evaluation** of the cooperation of the European Commission, Belgium, Denmark, France and Luxembourg with Niger between 2000-2008, august 2010.

www.evaluering.dk

UDNÆVNELSER

- **Carsten Nilas Pedersen**, centerchef i Udenrigsministeriet, bliver ambassadør i Ghana 1. september 2011.
- **Ole Frijs-Madsen**, kontorchef i Udenrigsministeriet, bliver ambassadør i Argentina 1. september 2011.
- **Johnny Flentø**, Danmarks ambassadør i Mozambique, bliver ambassadør i Tanzania 1. september 2011.
- **René Dinesen**, kontorchef i Udenrigsministeriet, bliver ambassadør i Afghanistan 1. september eller tidligere.
- **Mogens Pedersen**, eksekutivdirektør i Den Afrikanske Udviklingsbank, bliver ambassadør i Mozambique 1. september 2011.

- **Margit Thomsen**, kontorchef i Udenrigsministeriet, bliver eksekutivdirektør i Den Afrikanske Udviklingsbank 1. september 2011.
- **Mimi Jakobsen**, generalsekretær for Red Barnet, blev medlem af Danidas Styrelse 1. januar 2011.
- **Niels Thuesen**, administrerende direktør for ACTN Aps, blev medlem af Danidas Styrelse 1. januar 2011.

STYRELSEN

Danidas Styrelse tiltrådte bl.a. følgende bevillinger på sit møde i december 2010:

- **Tanzania:** Generel budgetstøtte - 625 mio. kr.
- **Kenya:** Erhvervssektorprogram - 320 mio. kr.
- **Afrikakommissionens energiinitiativ (SEFA)** - 300 mio. kr.
- **Tanzania:** God regeringsførelse - 250 mio. kr.
- **Burkina Faso:** Uddannelsessektorprogram - 75 mio. kr.
- **Tanzania:** Erhvervssektorprogram - 50 mio. kr.
- **Den internationale arbejdsgruppe for indfødte folk (IWGIA)** - 47 mio. kr.
- **Den konsultative gruppe for international landbrugsforskning (CGIAR)** - 35 mio. kr.
- **Danmission:** Bangladesh, Burma, Cambodja, m.fl. - 32,7 mio. kr.
- **ADRA Danmark:** Malawi - 30,0 mio. kr.
- **AC Børnehjælp:** Bolivia, Etiopien og Nepal - 18,5 mio. kr.

Danidas Styrelse er rådgivende organ for udviklingsministeren. Styrelsen drøfter og indstiller nye programmer, strategier og handlingsplaner.

Indvikling: AFRIKA PÅ AMAGER

Zambiavej, Somalivej og Senegal Allé. På Amager i København ligger et lille stykke af et stort kontinent.

66/

AF OLIVER STILLING

■ MENS UGANDA I FORHOLD TIL Afrikas størrelse er et ret lille land, er Uganda-vej noget af en hovedpulsåre, i hvert fald for "Afrikakvarteret" i Tårnby Kommune.

Hvis du i din jagt efter Englandsvej eller E20-motorvejen har forvildet køretøjet for langt ud ad Kongelundsvej i sydlig retning, er det typisk omkring Ugandavej, at det begynder at dæmre for dig.

Men de vante veje, du plejer at følge, hvæsser kun dine instinkter nødtørftigt, så du reagerer formentlig for sent og fortsætter lige over krydset, og først ved Kamerunvej får du foretaget det venstresving, der før eller siden skal bringe dig tilbage til civilisationen.

MAROKKOVEJ KOM FØRST

Og nu bliver det rigtig fremmedartet. Du kører lidt hen ad Kamerunvejs misligholdte asfalt, men sidegaderne ligner hinanden og hedder Zambiavej, Algiervej og Senegal Allé. Alle steder i en radius af en kilometer bærer navne som Rhodesiavej, Angolavej, Gambiavej, Ghanavej, Nairobi Allé og Pretoria Allé. Selv den lokale kolonihaveforening hedder Hvf Uganda.

Ifølge bogen *Københavns gadenavne og deres historie* blev mange

veje på Amager omdøbt for at undgå kommunale navnesammenfald, efter at Sundbyerne på det nordlige Amager blev en del af Københavns Kommune i 1901. Man valgte geografiske stednavne og søgte indledningsvis inspiration i det, der var tættest på – de nordiske lande.

“

Først ved Kamerunvej får du foretaget det venstresving, der før eller siden skal bringe dig tilbage til civilisationen.

Senere opstod vejnavne som Englandsvej, Grækenlandsvej og Frankrigsgade. Derfor lå det lige for at fortsætte den bølge i den sammenlagte Tårnby Kommune, da der skulle anlægges nye veje som følge af befolkningstilvæksten i 1920'erne. I 1931 blev Tømmerup Strandvej omdøbt til Marokkovej, som blot seks år senere skiftede navn til Ugandavej, og siden kom de andre afrikanske stednavne til.

LOKAL FORETAGSOMHED

Hele Afrikakvarteret er et ungt kvarter. Langt op i 1970'erne havde det karakter

af et klondike (område med tilfældigt opførte huse og skure, red.), fordi det var usikkert, i hvilken retning den kære nabo Kastrup Lufthavn ville blive udvidet.

Det er det, du mærker, da du er faldet lidt ned inde i din bil. I betragtning af hvad der står på gadeskiltene, er det en af de mindst eksotiske bydele, du nogensinde har været i. Først finder du det en smule forstemmende, at noget, som nogen for eksempel har valgt at døbe *Tanger Allé*, er under 100 meter langt og bebygget med jævne typehuse bag ligusterhække og plankeværker. Så vidt du kan se for sneen, har kommunen heller ikke sat maling af til vejstriber. Der er ikke engang hjaltænder. Udramatisk.

Men en ting registrerer du: De lokale synes at være drevet af en vis foretagssomhed. Foran hvert tredje hus står der en trailer eller en stabel munkesten eller en eller anden maskine, som er dækket af en presenning. Og folk har campingvogne og både under carportene.

Så måske lader indbyggerne i Afrikakvarteret sig ikke gå på af de ueksotiske omgivelser. Eller som det gamle ghanesiske mundheld lyder: Selv om elefanten har en kort hale, kan den godt vifte fluer væk alligevel. • OLIVER STILLING ER BAGSIDEREDAKTØR PÅ DAGBLADET POLITIKEN

AF GERD KIEFFER-DØSSING

15. FEBRUAR: BONOS VÆRSTE FJENDE VENDER TILBAGE

I sin bog *Dead Aid* fra 2008 anbefalede den zambiske økonom Dambisa Moyo at droppe al udviklingsbistand. Dengang fik hun U2-sangeren Bono og mange andre på nakken. Nu vender hun tilbage med bogen *How the West Was Lost*, om hvorfor verdensøkonomien er tippet til vækstlandenes fordel.
www.dambisamoyo.com

KARNEVALLET I RIO DE JANEIRO ER VERDENS STØRSTE.

5. MARTS: KARNEVAL EFTER KATASTROFE

Rio de Janeiros karneval, verdens største og mest berømte, løber i år af stablen i skyggen af de massive oversvømmelser og jordskred, der i januar kostede flere hundrede mennesker livet i Brasilien. Karnevallet med de letpåkledte sambadansere og overdådige dragter fortsætter frem til 8. marts.

www.rio-carnival.net

8. MARTS: KVINDEKAMP FYLDER RUNDT

FN's internationale kvindedag afholdes i år for 100. gang. De senere år er dagen ofte blevet brugt til at sætte fokus på kvinders vilkår og rettigheder i u-landene. Ifølge en undersøgelse fra ngo'en Care i Norge er Afghanistan, Somalia og DR Congo de værste lande at være kvinde i.

www.internationalwomensday.com

30. MARTS: DANMARK TIL EKSAMEN

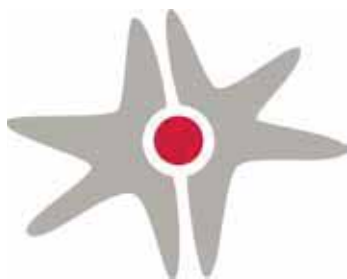
Den grønne dug venter, når Danmark skal til eksamen i udviklingsbistand. Eksaminatoren er OECD's Development Assistance Committee (DAC), som hvert femte år evaluerer de 23 medlemslande på udviklingsområdet. DAC fremlægger sin endelige rapport om Danmark midt i april.

www.oecd.org/dac

22. FEBRUAR: NGO'ER UNDERSØGER VÆKST

Hvordan kan civilsamfundet bidrage til at skabe vækst og beskæftigelse, som gavner fattige i u-landene? Det spørgsmål undersøger ngo-netværket Projekt-rådgivningen på et fyraftensmøde i Århus. Mødet er åbent for netværkets medlemmer og gentages 24. februar i København.

www.prngo.dk

WWW.UDVIKLING.DK
UDVIKLING@UM.DK

UDVIKLING

REDAKTØR: STEFAN KATIC (SK)
- STEKAT@UM.DK, TLF. 3392 0709
JOURNALIST: MADS MARIEGAARD (MM)
- MADMAR@UM.DK, TLF. 3392 0052
JOURNALISTPRAKTIKANT: GERD KIEFFER-DØSSING (GK) - GERKIE@UM.DK, TLF. 3392 0078
KORREKTUR: PRESSERÅD FLEMMING AXMARK
EVENT OG MARKEDSFØRING: SARA LETH
- SARLET@UM.DK, TLF. 3392 1842
ANSVARSHAVENDE IFØLGE MEDIEANSVARSLOVEN: JESPER FERSLØV ANDERSEN, CHEF FOR UDENRIGSMINISTERIETS PRESSEENHED
REDAKTIONELT KONCEPT: UDVIKLET I SAMARBEJDE MED KONTRABANDE
DESIGN: ESBEN NIKLASSON
LAYOUT: INDIA
TRYK: ARCO GRAFISK
PAPIR: 115 GRAM MULTIART MATT

DETTE NUMMER:

NR 1 - 2011 - FEB/MAR - 38. ÅRGANG
UDGIVELSESDATO: 9. FEBRUAR 2011.
REDAKTIONEN AFLUTTET 19. JANUAR 2011.
TRYKOPLAG: 48.750.
ISBN 978-87-7087-478-6 (TRYK)
ISBN 978-87-7087-479-3 (ELEKTRONISK)
ISSN 0106-0570
FORSIDEFOTO: HILLARY CLINTON MØDER EN GRUPPE MASAII I NAIROBI I AUGUST 2009.
FOTO: SIMON MAINA/AFP/SCANPIX.

ABONNEMENT

UDVIKLING ER GRATIS OG UDKOMMER SEKS GANGE OM ÅRET.
BESTILLING AF ABONNEMENT OG ÆNDRING AF ADRESSE: WWW.UDVIKLING.DK
BESTILLING AF TIDLIGERE NUMRE: WWW.DANIDA-PUBLIKATIONER.DK
ABONNEMENTSSERVICE: ROSENDAHLS-SCHULTZ DISTRIBUTION - DISTRIBUTION@ROSENDAHLS-SCHULTZGRAFISK.DK, TLF. 4322 7300
NÆSTE NUMMER UDKOMMER 25. MARTS 2011.

ANNONCESALG

TM SERVICE GROUP - TMSERVICEGROUP@GMAIL.COM, TLF. 5313 1704

UDGIVER

DANIDA, UDENRIGSMINISTERIET
ASIATISK PLADS 2, 1448 KØBENHAVN K
DANIDA ER BETEGNELSEN FOR DANMARKS UDVIKLINGSSAMARBEJDE, SOM ER ET AKTIVITETSOMRÅDE UNDER UDENRIGSMINISTERIET
ARTIKLER I UDVIKLING UDTRYKKER IKKE NØDVENDIGVIS UDENRIGSMINISTERIETS SYNSPUNKTER.

UDENRIGSMINISTERIET

DANIDA DANMARKS UDVIKLINGSSAMARBEJDE

VERDENS BØRN SØGER FLERE FRIVILLIGE

VERDENS BØRN er i gang med en ambitiøs udviklingsplan og har derfor brug for flere hænder, nye ideer og tanker. I den sammenhæng søger vi kreative mennesker, som vil lægge kræfter i arbejdet for den gode sag. Din uddannelse er ikke det vigtigste – det er dit engagement!

Nye bestyrelsesmedlemmer

En række af bestyrelsens medlemmer, som har arbejdet mange år i organisationen, ønsker at træde ud af bestyrelsen for at indgå i vort arbejde på anden vis.

Har du lyst til at afprøve dine evner inden for et eller flere af følgende områder: Projektstyring, økonomi, kommunikation og markedsføring, fundraising og rekruttering af nye frivillige - så er du måske et af de nye bestyrelsesmedlemmer, som vi søger i VERDENS BØRN. Desuden skal du sammen med den øvrige bestyrelse søsætte vores nye udviklingsplan.

Bestyrelsen mødes hver 3. måned, og alle udgifter forbundet med bestyrelsesarbejdet bliver dækket.

Hvis du ønsker at høre mere om arbejdet så ring til Margrethe Dantzer på tlf. 62 58 16 70 eller Mogens Fischermann på tlf. 28 18 52 63

Koordinator til medieindsatsen

Har du lyst til at bidrage til at vores medieindsats via medlemsblad, hjemmeside, Facebook, nyhedsbrev og offentlige medier understøtter vor udviklingsplan?

Vi forestiller os:

- At du interesserer dig for mediekampagner.
- At du kan bidrage til at udarbejde en fremtidssikret plan for kommunikation og markedsføring.
- At du har evnen til at inspirere, informere og holde sammen på alle i medie gruppen.

Du får stor frihed til at udvikle dine ideer, du kan trække på en stab af engagerede frivillige og kan regne med bestyrelsens opbakning. Alle udgifter i forbindelse med dit arbejde vil naturligvis blive dækket – eksempelvis rejser m.m.

Hvis du er interesseret og ønsker at høre mere, så kontakt Mogens Fischermann på tlf. 28 18 52 63 eller på e-mail mf@verdensboern.dk

VERDENS BØRN

VERDENS BØRN - er en uafhængig, ulønnet, dansk humanitær organisation oprettet i 1974. Organisationens formål er at yde hjælp til forældreløse børn, børn fra meget fattige hjem samt handicappede børn. Hjælpen ydes uden hensyn til køn, nationalitet, hudfarve, religion eller politiske anskuelser. Vi har projekter i Indien, Bangladesh, Sri Lanka, Uganda og Bulgarien.

Det økonomiske grundlag for hjælpearbejdet baseres primært på ca. 2.800 fadderskaber. Det samlede bidrag i år 2010 udgjorde 6,5 mio. kroner, og administrationsomkostningerne udgjorde i denne periode 3 %, som dækkes af andre donationer.

Alle fadderindbetalinger går ubeskåret til børnene.

Læs mere på www.verdensboern.dk